

ALUMNI

MAGAZINE

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

Ontdek Enschede opnieuw!

Een 2-daags
Enschede-arrangement
in juli, augustus of
september 2007 voor
voormalig studenten
en onderzoekers van
Universiteit van Twente.

Is het lang geleden dat u in Enschede was? Weet u van de spraakmakende metamorfose van onze binnenstad? Hebt u gehoord van het bruisende culturele aanbod en de spectaculaire festivals? Misschien is het tijd voor een hernieuwde kennismaking? U zult verrast zijn!

In het Enschede van 2007 vindt u alle ingrediënten voor een indrukwekkende en aangename stedentrip. Het is een kans om nieuwe ervaringen toe te voegen aan uw herinneringen aan de stad. Ik nodig u dan ook van harte uit om de stad Enschede en haar prachtige omgeving weer eens te komen bezoeken. Voor deze hernieuwde kennismaking hebben we een afwisselend arrangement voor u samengesteld dat garant staat voor een prettig verblijf.

Ik zie u graag in Enschede en ben benieuwd naar uw ervaringen. Veel plezier!

Peter den Oudsten
Burgemeester

Ontdek Enschede opnieuw!- arrangement

Ons arrangement bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✿ een overnachting bij het **luxe driesterren hotel en restaurant Rodenbach**
- ☎ een **uitgebreid ontbijtbuffet**
- △ een rondleiding met bierproeverij bij de **Grolsche bierbrouwerij** (uitsluitend op werkdagen)
- △ een bezoek aan het **Rijksmuseum Twenthe inclusief rondleiding**
- ☎ een gastronomisch **8-gangen diner bij trendy lounge restaurant La Petite Bouffe**
- ☑ een entreebewijs voor het **Holland Casino Enschede**
- ♣ een **Golfclinic bij Shortgolf Spieleshof in Boekelo** met een ontvangst met een Twents tintje
- △ een **Stad Enschede dvd en brochure** 'Ontdek het zelf, stad Enschede'
- een exemplaar van de **shopgids 'Ontdek Enschede, winkelstad van jou en mij'**.
- △ **Wegwijzer** langs de Cultuurmijl van Enschede

Prijs:

€ 145,- p.p.

exclusief reserveringskosten van € 16,00 per boeking.

STADENSCHEDA

U kunt dit arrangement boeken bij:
VVV Enschede, Stationsplein 1a
Tel: 053 432 32 00, info@vvenschede.nl
www.vvenschede.nl

Reportage

- Paradijselijk Praag.....8
- Roparun: snelle diesels.....24
- Reünie: Huize Halfaf.....58

Enschede-special.....13-21

- Wethouder in een kennisstad
'Ik hou van nuchter'
- Kats in t plat
- Kwaliteit van leven

Interview

- Centrale verwarringsmonteur.....28
- Oude meester blijft nog even.....48
- Avondje sterren kijken.....65

Colofon

Alumni Magazine is een uitgave van Bureau Communicatie van de Universiteit Twente. Het blad kwam tot stand in coproductie met de redactie van UT-Nieuws, het onafhankelijk weekblad van de UT.

Redactionele invulling en eindredactie: UT-Nieuws
Onderzoek/wetenschap: Wiebe van der Veen (BC)

Vormgeving en productie:
Karin Middeldkamp, Olaf Stokkers
(Bureau Communicatie)

Druk: Hollandia Printing, Heerhugowaard

Advertenties: UT Alumnibureau
Telefoon 053 489 8057

Uitgever:
Bureau Communicatie UT
Postbus 217, 7500 AE Enschede
Telefoon 053-489 2212
Internet: www.alumnus.utwente.nl
Email: alumnimagazine@utwente.nl

Oplage: 25.000
mei 2007

En verder...

- Nieuwsoverzicht.....4
- UT populair bij Duitse studenten.....23
- Werk in beeld.....26, 40 en 60
- Een Ford is niet verplicht.....30
- Bierboer in Berlijn.....32
- Kennis in De Etalage.....34
- Basel: de poort van Zwitserland.....37
- UT werkt mee aan fusiereactor ITER.....42
- Wetenschapsnieuws.....46
- Sharella Martha op *dushi Korsou*.....52
- Oordopjes verplicht.....54
- Solarteam.....57
- Voetballende doctor.....72

Foto cover: Jannie Benedictus

Kom weer eens kijken

Toen ik gepolst werd voor het voorzitterschap van de Universiteit Twente was Enschede, eerlijk gezegd, in onze overwegingen geen pre: je beeld wordt, zonder er ooit te zijn geweest, bepaald door vooroordelen, vluchtige lezing van stukken in de krant en hearsay: een wat kleurloze stad, met forse sociale problemen. Ik heb mijn beeld van Enschede drastisch moeten herzien. De stad heeft nog steeds flinke problemen, maar die tekenen de stad niet echt.

De vuurwerkcramp heeft letterlijk en figuurlijk een enorme energie losgemaakt, en dat leidt ertoe dat men met man en macht werkt aan de modernisering van de stad. In feite ondergaat de hele stad een gedaanteverwisseling. Op het gebied van cultuur (met onder meer het nieuwe muziekkwartier) sport (FC Twente doet het goed) en uitgaansleven en evenementen (de Oude Markt) wordt er aan de weg getimmerd.

De stad ligt in een prachtige omgeving, en heeft nog een aantal mooie monumenten uit het industriële verleden. Er valt dus op Enschede als vestigingsplaats eigenlijk niets aan te merken.

Twente ontwikkelt zich inmiddels als een uiterst innovatieve regio. Na de regio Zuid Oost - Brabant staat Twente op de tweede plaats als het om innovatie gaat. Van de Deloitte 'Fast 50' snel groeiende bedrijven zitten er zeven in Twente, een getal dat alleen door de regio's Amsterdam en Rotterdam wordt overtroffen. Veel van die innovatieve bedrijvigheid komt voort uit de UT; vrijwel alle bedrijven hebben banden met de UT. Juist nu Twente geen hele grote industriële partij kent, maar wel enkele middelgrote (zoals Thales, Ten Cate, Urenco, Twentse Kabel en natuurlijk Grolsch) is er veel ruimte voor starters, spin-off- en MKB-bedrijven. Korte lijnen en verrassende verbindingen zijn karakteristiek voor Twente.

Het voorgaande is allemaal waar, en toch klinkt het als een reclamebericht. Alle partijen in Enschede en omgeving moeten zich inspannen om mensen naar de stad en de regio te trekken. Dat geldt niet alleen voor het stadsbestuur maar ook voor het bedrijfsleven en de UT. Het aantrekken van hooggekwalificeerde medewerkers gaat soms moeizaam; evenzo moeten wij als UT ons inspannen om studenten naar Enschede te halen.

De vooroordelen van mensen die nog nooit in Enschede zijn geweest zitten ons in de weg. Wie er geweest is, denkt er anders over, leert de ervaring. Alumni kunnen een belangrijke rol vervullen in de juiste beeldvorming over Enschede en Twente. Zij die recent zijn afgestudeerd weten wat er in de stad te vinden is; degenen die al wat langer geleden zijn vertrokken daag ik uit om terug te komen om de vernieuwing eens met eigen ogen te aanschouwen.

Graag tot ziens!

Dr. A.H. Flierman,
voorzitter college van bestuur

Solarteam

Het Twentse Solarteam startte vlak voor de kerstvakantie een nieuwe sponsoractie: de Club van Duizend. Met deze actie vroeg het team bedrijven om een sponsorbedrag van duizend euro. Dat leverde in een paar weken tijd al 25 000 euro op. Ook in de maanden daarna probeerde het team, dat in oktober met zijn zonnewagen meedoet aan de World Solar Challenge in Australië, op allerlei manieren geld bij elkaar te sprokkelen. Zo stonden de studenten zelfs tijdens koopavonden op de Oude Markt in Enschede om het winkelende publiek over te halen een zonnecel voor de auto te 'adopter'.

Zie ook pagina 56.

Foto: Gijs van Ouwerkerk

Storm

De storm die eind januari over Nederland raasde, zorgde ook op de campus voor veel omgevallen bomen, naar schatting een stuk of vijftig. Daaronder ook een fors exemplaar bij het Paviljoen (foto) dat gelukkig de goede kant opviel. De bewoners waren al naar huis, maar de materiële schade aan het oude, markante gebouw zou aanzienlijk zijn geweest. Er waren ook lekkages, er waaiden platen van daken, de terreinverlichting viel uit en er raakten twee auto's beschadigd.

Foto: Gijs van Ouwerkerk

Bata

Het Twentse universiteitsteam behaalde het laatste weekend van april een uitstekende tweede plaats in het universiteitsklassement van de 35e Batavierenrace. Vooraf werd bescheiden gehoopt op een vierde of vijfde plek. Vorig jaar eindigde het team nog als negende. Alleen het Groningse universiteitsteam bleef de Twentenaren voor. Dat betekende een revanche voor de noorderlingen, die vorig jaar nog met minder dan een halve minuut van Wageningen verloren. Voor titelverdediger Wageningen was de 35e Bata een pechrace. Ze eindigden op een zevende plek. Net als vier andere teams liepen ze in de nacht tijdboetes op doordat een loper had verzuimd om na de vierde etappe zijn polsbandje - een extra reglement in de strenge universiteitscompetitie - te laten afknippen. De Bredase formatie Appeltaart won opnieuw het algemeen klassement.

Faculty Club

Het eerste besluit van het nieuwe jaar openbaarde Anne Flierman tijdens de nieuwjaarsreceptie in de Boerderij, pardon Faculty Club, begin januari. De CvB-voorzitter vertelde vrolijk en tot grote hilariteit van de ongeveer tachtig aanwezigen dat de Boerderij nu weer gewoon Faculty Club heet. De plotselinge naamsverandering van een half jaar geleden had veel stof doen opwaaien. Faculty Club bekt gewoon lekkerder, internationaler en ambitieuzer dan Boerderij.

Horeca

Het nieuwe horecaconcept binnen de UT krijgt steeds meer gestalte. Het college van bestuur heeft besloten om binnen twee jaar de mensa en restaurant de Stek in de Bastille samen te voegen tot een Grand Café en het Theatercafé in de Vrijhof slechts in te zetten voor groepslunches en andere evenementen. Daarnaast komen er twee zogenaamde lunchcorners in de Horst en de Citadel/Ravelijn. Al eerder besloot het CvB om de mensafunctie in de Bastille op termijn op te doeken en te integreren in een groot, centraal bedrijfsrestaurant in de Waaier. Daar komt het cateringhart van het nieuwe O&O-centrum, de locatie waar alle onderwijs- en onderzoeksfuncties van de UT worden geconcentreerd.

Foto: Marco Oude Groothuis

Doctor in de eredivisie

Marnix Smit (31) is als centrale verdediger bij Heracles Almelo profvoetballer en daarnaast promovendus bij de faculteit Construerende Technische Wetenschappen. Hij studeerde bestuurskunde op de UT en deed dat al in deeltijd om zijn studie te kunnen combineren met topsport. Tegenwoordig traint hij iedere doordeweekse dag één of twee keer. Tussendoor is hij in de Horst achter de boeken te vinden. 'Op de werkvloer vinden ze het geloof ik wel leuk dat ik profvoetballer ben. Mijn promotor Geert Dewulf heeft een jaarkaart en ziet me dus vaak voetballen. Maar mijn collegaspelers, nee, die weten niet precies wat ik doe. Zelf doen ze weinig naast het voetbal. De UT kennen ze natuurlijk wel, maar voor de rest interesseert het ze niet. Vroeger dachten ze dat ik iets deed met reageerbuisjes enzo', aldus Smit. Zie ook pagina 72.

Patiënt

Onderzoekers van de UT - professor Koos Krabbendam en universitair docent Erwin Hans- zijn er in samenwerking met het team Innovatie en Procesmanagement van het Amsterdams Medisch Centrum in geslaagd de wachttijd van patiënten voor een niet-urgente CT-scan te verkorten van 21 naar 5 dagen. Het opvallende is dat de winst met eenvoudige organisatorische aanpassingen is behaald. Het terugdringen van de wachttijd is niet alleen voor patiënten gunstig, ook ziekenhuizen varen er wel bij, aangezien de kosten door een hogere bezettingsgraad ook sterk afnemen, aldus de onderzoekers

Foto: Arjan Reef

Engels

Docenten, die lesgeven aan masterstudenten en het Engels onvoldoende beheersen, hebben nog maximaal twee jaar om hun taalvaardigheid op te krikken naar een aanvaardbaar niveau. Lukt dat niet, dan horen ze niet in het (internationale) masteronderwijs thuis, aldus rector Henk Zijm. Het bericht haalde de landelijke pers. Officieel zijn alle masteropleidingen Engels, maar in praktijk blijkt dat het Engels van docenten hier en daar onvoldoende is. Althans, die klacht uitten de ongeveer vijftig buitenlandse studenten en promovendi tijdens de maandelijkse lunch met de rector. Volgens hen gebeurt het vaak dat docenten terugvallen op het Nederlands, tentamens in het Nederlands afnemen of Nederlandse studenten in hun moedertaal opdrachten laten maken. En dat terwijl hun buitenlandse collega's wel op het Engels zijn aangewezen. Niet eerlijk, was hun oordeel. Het interne instituut dat docenten bijspijkt, meldde daarop dat het met die Engelse taalvaardigheid van UT-docenten heel erg meevalt en dat een overgrote meerderheid aan de gewenste kwalificaties voldoet.

Brandbrief

Onder campusbewoners ontstond in januari enige ophef over een brief die Acasa rondstuurde. Daarin verzocht de campushuisvester de studenten dringend om de gangen van de woongroepen te ontruimen wegens brand(on)veiligheid. Niet alle studenten gaven daar gehoor aan: ze waren boos over het feit dat ook zaken als posters en vlaggetjes opgeruimd moeten worden. Acasa wil er desnoods de rechter bijroepen, maar zover komt het natuurlijk niet. Acasa-directeur Jan Sinke streeft naar een 'gezamenlijke oplossing'.

Eredocoraten

David Reinhoudt, hoogleraar supramoleculaire chemie en tot voor kort wetenschappelijk directeur van Mesa+, ontvangt in oktober 2007 een eredoctoraat van de Università degli Studi di Parma in Italië. Reinhoudt krijgt het eredoctoraat uit handen van zijn erepromotor professor Rocco Ungaro. Met de groep van Ungaro werkt hij al meer dan 25 jaar samen. De twee hoogleraren hebben samen zo'n 75 wetenschappelijke publicaties geschreven. Ook was er tussen de UT en de Italiaanse universiteit altijd veel uitwisseling van promovendi en afstudeerders. Op een deel van Reinhoudt's vakgebied, de chemie van calixaren, heeft de Italiaanse groep een goede naam opgebouwd. Het is het eerste eredoctoraat voor Reinhoudt.

Oud-UT-bestuurder Frans van Vught ontving begin mei in Glasgow een eredoctoraat van de universiteit van Strathclyde, zijn tweede (na 'Gent'). Van Vught, die onderwijsadviseur is van EU-voorzitter Barroso, wordt geprezen om zijn prominente rol in de ontwikkeling van het hoger onderwijs in Europa.

Foto: Maurits Diephuis

Foto: Gijs van Ouwkerk

Medisch profiel

Maarten IJzerman, voormalig wetenschappelijk directeur van Roessingh Research and Development, is per 1 maart fulltime hoogleraar health services research bij de faculteit Management & Bestuur (voorheen Bestuur, Bedrijf en Technologie). Daarnaast is hij opleidingsdirecteur gezondheidswetenschappen én adviseur van het college van bestuur. Vanuit die drie functies zal IJzerman het medische profiel van de UT verder gaan versterken.

Succesvol boek

Johan Nelis, afgestudeerd in de technische bedrijfskunde, verzorgde in maart een gastcollege op de UT over Business Process Management. Vorig jaar publiceerde Nelis over dit 'hot topic' in de bedrijfswereld een boek, inmiddels een bestseller en al in derde druk. Vanuit Amerika, Japan en zelfs het Midden-Oosten wordt Nelis gevraagd voor lezingen en cursussen. Toen de alumnus, tegenwoordig woonachtig in Sydney, in maart een weekje in Nederland vertoefde kon hij een bezoek aan zijn oude universiteit natuurlijk niet overslaan.

Foto: Gijs van Ouwkerk

Imago

De resultaten van een door Newcom Research & Consultancy gehouden onderzoek naar het beeld dat personeel, studenten en alumni hebben van de Universiteit Twente lijken voorsnog niet te leiden tot een drastische koerswijziging of een andere positionering van de UT. Dat verwacht het CvB op basis van de resultaten die in maart werden gepresenteerd. De UT wordt gezien als een aantrekkelijke werkgever, de subtitel 'ondernemende universiteit' moet ze vooral niet overboord zetten, het ambitieniveau mag flink omhoog, prestatiegericht belonen is zeker het overwegen waard, interdisciplinariteit (tussen de technische en niet-technische disciplines) wordt als belangrijk gezien. Daarnaast moet de UT gaan scoren in het buitenland en haar internationale uitstraling flink upgraden. Binnen Europa vooral, maar ook in Azië en Noord-Amerika liggen er kansen. In UT-verband moet veel meer worden samengewerkt, vindt men. Dat is dan koren op de molen van CvB-voorzitter Flierman die snel wil afrekenen met de heersende eilandjescultuur binnen de universiteit. De campus zou ook wel wat meer mogen worden uitgebaat als een unicum in universitair Nederland. In de opleidingen moet er ruimte komen voor carrièrevaardigheden, de bachelors moeten breed, de masters gespecialiseerd.

Staatssecretaris

Ank Bijleveld (44, CDA) studeerde in de jaren tachtig bestuurskunde aan de UT, was de afgelopen zes jaar burgemeester van de Hof van Twente en is sinds februari staatssecretaris van Binnenlandse Zaken in het kabinet Balkenende IV. Ze is de eerste alumna van de UT op een dergelijke positie en noemt het zelf 'een echte eer' om voor zo'n job gevraagd te worden.

De Enschedese Sharon Dijkma is benoemd tot staatssecretaris Onderwijs. Zij studeerde ook bestuurskunde aan de UT, maar maakte haar studie niet af.

3TU's

De collegevoorzitters van de drie technische universiteiten zetten in februari hun handtekening onder de Gemeenschappelijke Regeling 3TU. Daarmee is het samenwerkingsverband dat wordt gevormd door de TU's van Delft, Eindhoven en Twente een feit. De federatie moet de drie universiteiten de komende jaren 'een zwaardere stem' in Den Haag opleveren, vindt Anne Flierman, collegevoorzitter van de UT. 'Als 3TU straks iets zegt over bijvoorbeeld innovatie, dan ga ik ervan uit dat dat ook gezag heeft. Als het ministerie vindt dat 3TU een Europese topspeler moet worden, dan moet het ons ook als zodanig behandelen.' Er is geld beschikbaar om dertig tophoogleraren te werven die onder andere een vijftal gezamenlijke centres of excellence gaan optuigen.

NSK-status

De universiteitscompetitie van de Batavierenrace geldt met ingang van dit jaar als een officieel NSK. Dat betekent dat de universiteitsploeg die de Batavierenrace wint zich tevens nationaal studentenkampioen mag noemen.

Foto: Maurits Diephuis

Sintelbaan

Atletiekvereniging Kronos is een handtekeningenactie begonnen voor een nieuwe sintelbaan. De huidige baan op de campus is meer dan veertig jaar oud en heeft de tand des tijds niet doorstaan. 'Een onbegaanbare sintelbaan is meer regel dan uitzondering', aldus Kronos-voorzitter Ronald Kruin. De atleten willen graag een kunststofbaan, maar de kosten van zo'n accommodatie zijn hoog. Ruim vierhonderdduizend euro..

Paradijselijk Praag

Informaticastudent Lex Warners (38) en studievoorlichtster Yvonne Evers (40) werden begin jaren negentig aan elkaar gekoppeld door een collega van Yvonne. Toen Yvonne kort daarna een baan accepteerde bij Buitenlandse Zaken en naar Ouagadougou (Burkina Faso) vertrok, reisde Lex haar achterna. En dat is hij blijven doen. Na het Afrikaanse avontuur volgden een kalme periode in Nederland en een spannende in Israël. Sinds de zomer van 2004 wonen ze in Praag.

Als er een negatief verband bestaat tussen de hoeveelheid postings op je website en de kwaliteit van leven, dan is er slechts één conclusie mogelijk: Praag is de mooiste, fijnste en prettigste plek waar Lex en Yvonne ooit gewoond hebben. Tot de zomer van 2004, toen ze zich in de Tsjechische hoofdstad vestigden, hielden ze het thuisfront regelmatig via berichten op de website op de hoogte van hun ervaringen in Israël. Sinds die tijd is het stil. Op de site geeft Lex een verklaring, met een knipoog: 'Het Tsjechische bier is inderdaad zo goed als men zegt. Wellicht zelfs beter.' Het is hun laatste jaar in Praag, zoveel is wel zeker. Normaal gesproken beslaat een avontuur in een ander land voor buitenlandse zaken drie of vier jaar en daar is al een jaar bij gekomen. Praag verlaten zal met pijn in het hart zijn. Lex: 'Elke plek waar we zijn geweest, had iets bijzonders. Ik loop graag hard en als je net buiten Jeruzalem de heuvels ingaat om te eindigen op de Olijfberg, dan is dat geweldig. Maar, overall is Praag de beste plek waar we ooit gezeten hebben.' En een periode van relatieve rust, daar waren ze wel aan toe na drie

tropenjaren in het Midden-Oosten, waar Yvonne werkte op de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah, en op de Westelijke Jordaanoever. Lex: 'Israël, en Oost-Jeruzalem waar we toen woonden in het bijzonder, is heel mooi, maar die onderhuidse spanning...die gaat op een gegeven moment behoorlijk op je inwerken. In het begin denk je: het valt wel mee, maar gaandeweg kom je erachter dat ze elkaar allemaal naar het leven staan.' Yvonne vult aan: 'Je merkt dat je steeds langere vakanties nodig hebt om weer bij te tanken. Iedereen heeft het aldoor maar over *the situation*.' Lex: 'Twee jaar zouden te weinig zijn geweest, drie jaar bleek uiteindelijk teveel.'

Terug naar het nu. We ontmoeten elkaar in restaurant Kolkovna, vlakbij het uit de twaalfde eeuw stammende Staroměstské náměstí, het oude stadsplein, waar in 1621 bijna dertig Boheemse prinsesjes over de kling werden gejaagd. Het is met Karlův Most, de Karelsbrug, en Hradcany, het gebied rondom de Praagse Burcht, het drukst bezochte gedeelte van Praag. Drommen toeristen verzamelen zich rond het oude raadhuis met het beroemde astronomische uurwerk om de apostelen achter de luikjes voorbij te zien komen. De terrassen zitten vol. Kolkovna blijkt een prima restaurant annex bierstube. Onder het genot van een uitstekende goulash en een goed glas pils schetsen ze hun leven

in Praag, waar ze zich na een verblijf van drie jaar nog steeds een beetje op vakantie voelen. Ze willen zoveel mogelijk van het land zien en trekken er vaak in de weekeinden op uit. Yvonne: 'Qua stad zou ik ook zeker willen blijven, het lijkt me erg om hier weg te gaan, maar qua werk ben ik wel weer aan iets anders toe.' Lex: 'Praag is een geweldige stad om te wonen. Wat voor Yvonne geldt, geldt minder voor mij: ik ben inmiddels aan mijn derde functie bezig bij Accenture, dus afwisseling genoeg.' Lex werkt inmiddels al ruim twee jaar voor de Amerikaanse IT-multinational.

'Daarvoor werkte ik een half jaar voor ING, maar dat was een beetje een misser. Je verwacht een internationaal bedrijf, maar dat was het niet. Tsjechisch was de voertaal en mijn collega's waren voornamelijk oudere, ongezellige types. Ik trok het niet. Accenture staat bekend als een vrij hard Amerikaans bedrijf en in zekere zin is dat ook zo. Maar tot mijn verbazing bevalt het me uitstekend.' Hij houdt zich bezig met het opzetten van financiële helpdesks voor bedrijven die hun financiële dienstverlening verplaatsen naar lagelonenlanden. 'Daardoor is >>

mijn werk ontzettend gevarieerd en ga ik vaak op reis. Onlangs was ik nog twee weken in India.' Zijn werk is op projectbasis en veelal voor Amerikaanse bedrijven. Lachend: 'Dat betekent dat het 's morgens redelijk rustig is, maar dat 's middags de hel losbarst.'

Yvonne is plaatsvervangend hoofd bedrijfsvoering op de Nederlandse Ambassade in Praag. 'Ik zorg dat de zaak draaiende blijft. Ik zorg voor woningen, stuur chauffeurs aan, noem maar op. Maar ik doe ook consulaire werk, zoals paspoorten afgeven en gedetineerden bezoeken. Dat laatste, momenteel gaat het om twee Nederlandse gevangenen, vind ik een van de interessantste, maar ook een van de moeilijkste taken. Mensen verwachten vaak dat je ze wel even komt helpen, maar we mogen ons niet in de rechtsgang mengen. Ze kunnen met me praten, ik breng kranten en tijdschriften mee, maar veel meer kan ik niet doen.' Ze bouwde haar carrière geleidelijk op. Halverwege de jaren negentig kwam ze via een vriendin terecht bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. 'Ik werkte als studievoorzitter op de UT en een collega met wie ik bevriend was ging naar BZ. Zij wist dat ik gek was op Chili en tipte me toen er een post vrijkwam in Santiago, de hoofdstad. Ik solliciteerde, maar het was een populaire post en ik werd het niet. Wel hadden ze een ander aanbod: archivaressen

in Ouagadougou, Burkina Faso. Ik had geluk, want het beleid van Buitenlandse Zaken is normaal gesproken dat je eerst een aantal jaar in Den Haag werkt.' Toen ze uiteindelijk naar Burkina Faso vertrok, had ze een relatie van een paar maanden met Lex. Na twee bezoeken waagde ook die - 'na uitvoerig met m'n oma te hebben gepraat' - de stap en verhuisde hij naar Ouagadougou. 'Echt een avontuur', blikt hij terug, vanachter een halve liter Urquell. 'Rechtstreeks vanuit een studentenhuys, met een verse informaticabul op zak, in Enschede kwam

ik terecht in een groot, decadent huis met zwembad. Dat was wel even wennen.' Hij wilde aan de slag, maar had moeite met het vinden van een baan. 'Pas na vijf maanden lukte dat en vond ik werk op de Universiteit van Ouagadougou en het ministerie van Landbouw. Het ministerie was een rare plek. Er zaten mensen die hun positie duidelijk alleen aan hun connecties te danken hadden. Mijn kamergenote begon haar dag altijd met uitgebreid de krant lezen en ging vervolgens nog een paar uur slapen.' Schaterend: 'Letterlijk! Ze legde gewoon haar hoofd op haar armen en ging liggen tukken.'

Zijn werk op de universiteit gaf hem meer bevrediging. Yvonne: 'Normaal hadden ze voor die functie altijd Franse dienstweigeraars, maar die waren er dat jaar niet.' Lex: 'Ze kwamen bij me en vroegen of ik het vak object georiënteerd programmeren wilde geven. In het Frans! Man, de nacht voor m'n eerste college heb ik niet geslapen. Een voordeel: de studenten waren wel heel leuk en extreem gemotiveerd; de universiteit was voor velen van hen een van de weinige kansen om iets van het leven te maken. Die baan gaf me enorm veel voldoening. Op het eindfeest zei één van mijn studenten: de meeste docenten kunnen goed Frans, maar lullen maar wat. Jouw Frans is niet zo goed, maar we steken wel wat op.'

Het leverde hem het voor een afgestudeerd informaticus toch wat schamele bedrag op van vijf tientjes per maand. Voor het geld hoeft hij ook niet te werken, bekend hij, Buitenlandse Zaken is een goede werkgever.

Een dag later verlaten we de oude stad aan de noordkant via de Čechův-burg. Een plek op de burchtheuvel, nog voorbij het metronoom (een metershoog uurwerk met een omgekeerde slinger) - in het verleden in de plaats gekomen van een zeker dertig meter hoog standbeeld van Stalin - biedt een spectaculair uitzicht op de bruggen over de Moldau die de verschillende delen van Praag met elkaar verbinden. 'Hier kom ik nog wel eens, als ik een avondje op stap ben geweest', vertelt Lex. 'Even een beetje ontnuchteren en genieten van het uitzicht. Zeker 's nachts, als de stad verlicht is, is het hier prachtig.' Hij vertelt over de periode ná Ouagadougou, toen ze in Rijswijk gingen wonen. 'Na anderhalf jaar Afrika wilde ik graag wat relevante werkervaring opdoen. Eerst zat ik een tijdje in de softwareontwikkeling, later had ik meer managementachtige taken. Maar wel altijd op projectbasis, ik heb die afwisseling nodig.'

De zes jaar Nederland waren in die zin nuttig, maar het bleef kriebelen: er moest en zou nog een buitenlands avontuur komen. Het werd dus Israël. Beter gezegd: de Palestijnse gebieden. Yvonne en Lex betrokken hun woning in Oost-Jeruzalem in de zomer van 2001, toen de tweede intifada - ontketend door een provocerend bezoek een jaar eerder van toenmalig oppositieleider Ariël Sharon aan de Tempelberg - op een hoogtepunt was. Yvonne ging aan de slag bij de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah. Lex werkte kort voor een Israëlisch bedrijf. Toen dat failliet ging, vond hij ook een baan in Ramallah. 'Ik had nooit gedacht dat er in Palestina bedrijven zouden zitten die in weerwil van de moeilijke situatie waarin ze zitten, geld konden verdienen. Het is een vreemde gewaarwording hoor, 's morgens soldaten en tanks te zien wanneer je naar je werk gaat en te horen van je Palestijnse collega's dat ze de stad amper uit kunnen. Iets plannen, al is het maar een simpele vergadering, bleek ook praktisch onmogelijk.'

Yvonne herinnert zich dat de situatie op een gegeven moment dermate alarmerend was, dat ze met spoed uit Ramallah

geëvacueerd werden. Zij reed in haar gepantserde auto ('zo'n ding waar je in Nederland een vrachtwagenbewijs voor moet hebben') in konvooi, begeleid door militairen terug naar Jeruzalem. Lex deed dat altijd op eigen gelegenheid, in een normale personenwagen. Die dag kreeg hij echter het dringende advies in het konvooi mee te rijden. 'Ik kreeg een kogelvrijvest, een zwaar en inflexibel ding.' Hij strekt zijn armen: 'Je zit zo achter het stuur.' Onderkoeld: 'Ach, er vallen normaal gesproken iedere maand nog altijd meer verkeersdoden.'

Hoewel ze zich het lot van de Palestijnen meer zijn gaan aantrekken, overheerst onbegrip voor beide bevolkingsgroepen, die beiden alleen maar in clichés over elkaar praten. Lex: 'De Palestijnen zien in alles zionistische complotten, voor de Israëli's zijn de begrippen 'Palestijn' en 'terrorist' inwisselbaar. Daar komt bij dat alles wat hier gebeurt in de media enorm wordt opgeblazen.' Een moment later, de ironie van zijn woorden proevend, barst hij in lachen uit. 'Niet zo'n gelukkige woordkeuze.'

Na hun verblijf zijn ze per auto terug naar Nederland gegaan. Yvonne: 'Via Richard Smits, een vriend van ons die in Sofia woont. Je kunt je voorstellen hoe verrast we waren toen we vorig jaar het Alumni Magazine opensloegen en ineens een grote

foto van hem zagen. Daarna hebben we Praag alvast kort verkend.'

Die stad was een verademing na drie jaar in de waanzin van het Midden-Oosten. Hardlopen, biertjes drinken, ieder weekend een nieuw restaurantje uitproberen en als de tijd het toelaat, het land ontdekken. 'En het toppunt van luxe', zegt Lex, 'de ligbioscoop. Film kijken op het niveau business class; aan het begin vragen ze je wanneer je wat wilt drinken...' Yvonne: 'Lex bestelt altijd biertjes.' Lex: 'Je zet je stoel achteruit en kijkt film.' Een glimlach: 'Je kunt het hier lang volhouden.' In september verschijnt de lijst van Buitenlandse Zaken met vrijgekomen posten. Officieel zouden ze na twee periodes in het buitenland, zich weer op moeten maken voor een verblijf in Nederland, maar ze hebben echter goede hoop dat er nog een paar jaar buitenland in het verschiet ligt. Yvonne: 'Wanneer de lijst verschijnt, zijn we op vakantie, maar ik laat 'm zeker doorsturen.' Lex: 'Het is zó spannend als dat ding komt. En het ergste is: heb je je voorkeuren ingevuld, moet je nog tot maart wachten op uitsluitel.' Op de vraag wat hij gaat doen: 'Mijn baas heeft al gezegd dat hij graag wil dat ik bij Accenture blijf werken. Het is een groot internationaal bedrijf, dus de kans dat Yvonne naar een land uitgezonden wordt waar ze gevestigd zijn, is vrij groot.'

Stichting Faculty Club

De Stichting Faculty Club heeft als doel in de Blomzaal van de Boerderij, naast het restaurant van de Faculty Club, een ruimte te scheppen waar hoogleraren en medewerkers van de Universiteit Twente en hun relaties elkaar informeel kunnen ontmoeten.

Fellows van de Stichting Faculty Club kunnen er voor zichzelf en hun introduc e een drankje schenken. Voorts kunnen fellows iedere week in het restaurant gebruik maken van het donderdag-menu, een wisselend 3-gangen menu voor maximaal   20. De fellows ontvangen de aankondigingen voor activiteiten die de Stichting Faculty Club ontplooit.

Alumni bieden wij de mogelijkheid tegen het gereduceerde tarief van   25 per jaar fellow te worden van de Stichting Faculty Club. In de Blomzaal van de Faculty Club kunnen zij in een prettige ambiance nieuwe inspiratie opdoen op hun oude Alma Mater.

Voor informatie:
Ineke (drs C.A.M.) Baas - Hoffschulte
algemeen directeur Stichting Faculty Club

tel. 053 489 5600 / 06 5360 8172
c.a.m.baas@utwente.nl
www.utwente.nl/facultyclub/

lets voor u?

Faculty Club

IXX Drienerburght
conferentiehôtel

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

www.drienerburght.nl

welkom op de campus van 1001 mogelijkheden

Conferentiehôtel Drienerburght Drienerlolaan 5 t 053 433 1366 i www.drienerburght.nl
7522 NB Enschede f 053 435 6770 e info@drienerburght.nl

Op deze en volgende acht pagina's een special over het doen en laten van alumni die na hun studie in Twente zijn blijven wonen. Ze zijn er, qua studieachtergrond en loopbaan, in vele soorten en maten. Wat ze onmiskenbaar met elkaar gemeen hebben is hun binding met deze regio. Kwestie van mensen, woonomgeving, voorzieningen, ligging en... veiligheid. Zegt Gert-Jan Hospers op deze pagina. En die kan het weten.

Column

Mensen, groen, veilig

Onlangs was ik in de Randstad om een lezing te geven over stedelijke economie. Toen de toehoorders merkten dat ik uit Twente kwam, zag je ze meewarig kijken. Wat zou een Tukker nu over steden kunnen vertellen? De Achterhoek – zo wordt Twente in het westen ook wel genoemd – is toch een plattelandsregio zonder echte steden? Na de lezing vroeg iemand me waarom ik in vredesnaam in Twente bleef wonen. De Randstad was toch veel spannender voor jonge dertigers als ik? Terug in de trein dacht ik erover na, maar toen ik bij Holten Twente binnenreed, wist ik het weer. Het kan aan mij liggen, maar er zijn minstens vijf redenen om in Twente te wonen:

1. De mensen.

Alleen al uit de wijze waarop westerlingen over 'de provincie' praten, blijkt hoezeer ze het met zichzelf getroffen hebben. Je kunt Twentenaren van alles verwijten, maar niet dat ze arrogant zijn. De gemiddelde Tukker is bescheiden, ontspannen en schiet niet snel in de stress. Regelmatig zeggen vrienden die op bezoek zijn in Twente: 'Wat zijn de mensen hier vriendelijk!'. Waarschijnlijk zijn we hier niet aardiger dan elders, maar in elk geval wel minder snel onaardig.

2. De woonomgeving.

Nederlanders hechten veel waarde aan een betaalbare en ruime woning in een aantrekkelijke omgeving. In Twente zijn dat soort huizen volop te vinden. In Enschede, Hengelo en Almelo bijvoorbeeld is een woning gemiddeld 20.000 euro goedkoper dan in de vijftig grootste steden van ons land, terwijl ze wat oppervlakte betreft zo'n 15% ruimer zijn. Wie in Twente woont, woont bovendien in of nabij het groen. Vanuit alle Twentse steden fiets je zo de natuur in.

3. De voorzieningen.

Het is waar dat het Twentse aanbod van winkels, culinaria, cultuur en vermaak statistisch gezien achterblijft bij de Randstad. Maar is dat zo belangrijk? Zelfs westerlingen gaan niet elke dag uit eten of naar het theater. En als ze uitgaan, dan is het dringen geblazen. In Twente hoef je voor een tafeltje in een populair restaurant niet te reserveren. Ook kun je er nog op de bonnefooi naar de nieuwste film. En die garantie dat er vrijwel altijd plaats is, is ook wat waard.

4. De ligging.

Als je in Twente woont, kom je nog eens ergens. Omdat de rest van Nederland denkt dat onze streek in een uithoek ligt, trekken we er zelf maar op uit. Een Twentenaar gaat gemakkelijker naar Rotterdam dan dat een Rotterdammer naar ons toekomt. Maar waarom altijd naar het westen? In zuidoostelijke richting liggen levendige en interessante Duitse steden zoals

Münster, Essen en Düsseldorf. Binnen twee uur zit je vanuit Twente in een *Biergarten* met uitzicht op de Rijn.

5. De veiligheid.

In de huidige risicosamenleving staat een veilige leefomgeving hoog op het verlanglijstje. Twente is de veiligste regio van ons land. Het aantal geregisteerde misdrijven in de Twentse steden is 50% lager dan het gemiddelde voor de Randstad. Ook wat de prestaties van de politie betreft scoort Twente vergeleken met de rest van Nederland uitzonderlijk hoog. Hengelo, Borne, Wierden, Tubbergen en Hof van Twente behoren daarmee tot 's lands veiligste gemeenten.

Kortom: tal van redenen om in Twente te blijven of te komen wonen! Toegegeven, misschien ben ik als regionalist enigszins bevooroordeeld en moet ik snel de wijde wereld in. Maar dan niet naar het westen, want paradoxaal genoeg is er in Nederland geen gebied dat zo provinciaal is als de Randstad. De meeste westerlingen wentelen zich in zelfgenoegzaamheid en denken dat de wereld draait om Amsterdam, Den Haag of Rotterdam. Binnenkort moet ik weer naar de Randstad, deze keer om een lezing te geven over innovatie. Ik heb er nu al zin in. Want zodra de toehoorders weer laten merken dat ze medelijden met ons Tukkers hebben, trakteer ik ze onverwachts op een sheet met daarop vijf goede redenen waarom ik althans in Twente blijf wonen.

Gert-Jan Hospers, BSK-alumnus, doceert economie aan de Universiteit Twente.

Wethouder in een

Roelof Bleker (39) is ruim zes jaar wethouder in Enschede. Dat hij na zijn studie technische bedrijfskunde in de oude textielstad bleef hangen, had-ie nooit gedacht. Maar aansprekende banen en 'een stukje genoeg' weerhielden hem ervan zijn geluk elders te zoeken. Tijdens een rondwandeling in hartje Enschede vertelt hij over enkele spraakmakende bouwprojecten in de stad en wat de gemeente doet om jong talent te behouden.

Blekers werkkamer op de tweede verdieping van het gemeentehuis midden in de stad is riant. Gewaagd is de foto boven zijn bureau: een woonkamer gezien door het raam. Op de voorgrond een vrouw in rode lingerie, erachter een vader met kind op de arm. Bleker, staand met handen in de zij: 'Het is een intrigerend kunstwerk, er klopt iets niet. Het is geen raamprostitutie, maar ook geen doorsnee huiselijk tafereel. Het hangt er om een leuk gesprek te ontlocken. Toch durft lang niet iedereen er iets over te zeggen.' Aan de vergadertafel doet de PvdA-wethouder stedelijke ontwikkeling en cultuur uit de doeken hoe de gemeente probeert pas afgestudeerden aan de stad te binden. 'Prettig wonen is bijvoorbeeld zéér belangrijk! Enschede heeft veel keus. Van torenflat tot een boerderijtje achteraf en van rijtjeswoning tot een ruime vrijstaande kavel. Gevarieerd dus.' Relatieveert: 'Maar alles begint natuurlijk bij het vinden van een leuke baan. En die kun je overal vinden.' Wel ziet Bleker hier een belangrijke taak voor de gemeente weggelegd. 'Voldoende

werkgelegenheid creëren! Dankzij de UT en Saxion Hogeschool is Enschede een échte kennisstad. Investeren in het Business en Science Park moeten we blijven doen evenals in het Medisch Spectrum Twente en Kennispark.'

Logisch vindt hij het wel dat mensen komen en gaan.

'Cijfers wijzen uit dat veel afstudeerders hun carrière in andere delen van Nederland of in het buitenland beginnen en later, met kinderen, weer terugkomen.' Wie voor Enschede kiest, komt in een plezierige stad, aldus de wethouder. 'Een stad met een goed winkelhart, bruisende horeca en fraaie evenementen. Waar je elkaar nog kent en fietsend al snel in het rustieke Twentse landschap bent.'

Door het lokale bestuurswerk - hiervoor was Bleker fractievoorzitter en gemeenteraadslid - komt de stad voor hem echt tot leven. 'En helemaal als wethouder.' Dat werd hij in 2001 toen de voormalige PvdA-wethouder van leefbaarheid en wonen aftrad als gevolg van de vuurwerkkramp op 13 mei 2000. De opbouw van de getroffen wijk Roombeek werd een van Blekers belangrijkste projecten. 'Je leert veel mensen kennen, ontdekt de wijken en weet wat er speelt. Fysiek zie je dingen in de stad gebeuren die het resultaat zijn van jouw inzet. Tuurlijk doe je dat niet alleen, maar je geeft wel richting en probeert de private sector te verleiden mee te doen.'

Trots: 'En het werkt. Ondernemers slaan hun handen ineen en woningcorporaties initiëren bouwprojecten. De enorme woontoren aan de rand van het centrum

De huidige Oude Markt

Foto's: Gijs van Ouwkerk en gemeentearchief Enschede

De Oude Markt hoe het was

Het brandweermuseum op de Oude Markt

kennisstad

Roelof Bleker

is er een goed voorbeeld van.' Bleker, die opgroeide in het Groningse Appingedam, kwam in 1985 naar Enschede om technische bedrijfskunde te studeren. 'Een goede combi van sociologie, economie en psychologie.' Over zijn studietijd: 'Leuk en zeer actief. Ik leefde flink mijn hobby's uit: van waterpolo tot schaken. Ik was onder meer voorzitter van zwemvereniging Piranha en leidde een jaar de raad voor de campusvoorzieningen.' Toen hij van alles was bekomen, richtte Bleker zijn pijlen weer op de studie en studeerde af in 1992. Nooit had-ie gedacht zo lang in de provinciestad te vertoeven. Maar leuke banen - eerst als docent HRM aan de UT en later als consultant bij een adviesbureau gespecialiseerd in de zorgsector - hielden hem in Enschede. 'Het had net zo goed Arnhem of Groningen kunnen zijn. Toen mijn vrouw aan de UT promoveerde riep ik nog: 'zoek jij maar een baan, ik volg je wel! Niet nodig, bleek achteraf. Zij vond werk in Almelo.'

De fotograaf meldt zich. Tijd voor de stadswandeling. Bleker - jas aan, pet op, dropje mee voor onderweg - vertelt poserend bij het Ei van Ko dat er de laatste jaren een soort Enschede-gevoel is ontstaan. 'Bewoners zijn trots op hun stad. Door het vernieuwde winkelhart - het Van Heekplein - hebben ze het idee dat Enschede meetelt, allure heeft, een échte stad is.'

Via de Raadhuisstraat komen we op dit nieuwe marktplein. Weet nog: 'De pers berichtte destijds op schampere toon over de renovatieplannen. Maar we hebben het kunstje toch geflikt, mét Bijenkorf én ondergrondse parkeergarage.' De wethouder schetst vluchtig hoe het tien jaar geleden was. 'De drukke Boulevard scheidde de V&D van het winkelplein. Nu leiden we het verkeer om. Een groot pluspunt. En V&D is twintig meter opgeschoven en grenst nu aan de markt. >>

Noorderhagen anno 2007

Noorderhagen: vijftien jaar geleden

Noorderhagen: toekomstig aanzicht

De bomen, waterpartijen en de markante parkeergarage-ingang op het plein zijn strategisch gekozen en zorgen dat het shoppend publiek kriskras over de markt wandelt en zich daarbij prettig voelt.' Hij wijst naar de winkels Perry Sport, Media Markt en BCC. 'Detailhandel die je normaliter buiten, aan de rand van de stad vindt. Wij kozen bewust voor een binnenstedelijke positionering.' Bleker komt regelmatig op het Van Heekplein. 'Om kleren te kopen voor mijn dochtertje Noor (7) of schoenen voor zontje Hein (5).' We lopen over de markt naar de Klanderij, het overdekte winkelcentrum. Enthousiast: 'Binnen is het écht spectaculair! De vijftieng meter hoge koepel spreekt tot de verbeelding. Grappig detail: af en toe zie je bovenin auto's rijden. De woningen zijn namelijk gewoon met auto bereikbaar. Tja, en het lichtwerk is ook mooi. Er is een lichtarchitect aan te pas gekomen. De enorme lampen verschieten steeds van kleur.' Problemen met de winkelbezetting waren er nauwelijks. 'Alle panden waren zo vergeven. H&M is zelfs verhuisd van een oppervlakte van vierhonderd vierkante meter naar ruim tweeduizend!' Geanimeerd vertelt de wethouder dat het nog een hele klus was om zo'n chic winkelcentrum voor elkaar te krijgen. 'Voormalige eigenaren wilden een doorstart maken met behoud van de oude Klanderij. Als gemeente hebben we onze poot stijf gehouden en 'nee' gezegd. Wij wilden een hagelnieuw en kwalitatief hoogstaand winkelcentrum. Later, na verkoop van de Klanderij, lukte het met de nieuwe eigenaar, Fortis vastgoed beleggingen, wél om een eigentijds en vooraanstaand overdekt winkelcentrum te realiseren. Die verkoop door de ontwikkelaar was toen trouwens een van de grootste vastgoedtransacties met een totaalbedrag van 110 miljoen euro.'

De Klanderij laten we achter ons en steken het Van Heekplein over. Bleker merkt op dat zo'n opknappbeurt weer andere, private investeringen uitlokt. 'Kijk,' zegt hij, 'de gevel van de Hofpassage heeft met de komst van La Place, het restaurant van de V&D, weer een mooie, moderne uitstraling. De glazen entree en nieuwe vloer moeten het winkelend publiek weer uitnodigen.' Vanuit de Hofpassage lopen we door de winkelstraat de Haverstraatpassage en komen uit op de Oude Markt. 'Die moest vertrouwd blijven. Het is nog steeds het horecahart rondom de kerk waar je in de zomer heerlijk op het terras kunt zitten.' Leuk weetje: 'Alle stenen die er liggen zijn nieuw. De leilinden voor de kerk zijn weggehaald. Dat maakt de Oude Markt veel geschikter voor festivals.' Een succesnummer is ook de herstart van de jaarlijkse Batavierenrace vanuit de binnenstad naar de campus. Verder is er weinig veranderd, aldus Bleker. 'De après skihut en tapasbar waren er in mijn studietijd niet, maar cafés als de Kater en de Geus zitten er nog steeds! Zelf ging ik meestal naar café Jansen&Janssen en Het Bolwerk.' Lopend langs 'De Muur' en de onlangs gesloten bioscoop Alhambra begint de wethouder over de Enschedese muziekcultuur. Hij vindt het bijzonder dat een provinciestad als Enschede een conservatorium heeft, een Nationale Reisopera en een symfonieorkest, het Orkest van het Oosten. Bij de bouwput op het voormalige Molenplein legt hij uit hoe het Muziekkwartier er uitgaat zien: 'Dit wordt het Willem Wilminplein met het nieuwe muziektheater met veel oefen-, en lesruimtes en een theaterzaal. Poppodium Atak krijgt hier een plekje en er komt een stadshotel.' In de aloude Noorderhagen wijst de wethouder op skatefoto's aan de muur. 'Kunstzinnige creaties moeten beter zichtbaar worden in de stad.'

En hier móet je als Enschedeër een keertje naar binnen,' roept Bleker terwijl hij op de bel van PlanetArt drukt. 'Hier werkt mijn burgerbuddy Kees de Groot.' Een burgerbuddy is een burger die een ambtenaar of politicus 'adopteert' en hem of haar op de hoogte houdt van wat er speelt in de maatschappij. De deur gaat open en De Groot, druk pratend aan de telefoon, gebaart ons binnen te komen. Hij heeft een kleine kantoorruimte met een computerzaaltje en een leesruimte ter beschikking. De Groot, zelf kunstenaar, legt uit dat PlanetArt een plek is voor multimediate projecten waar middelbare scholieren workshops krijgen en kunstenaars exposities en lezingen houden. Buiten vervolgen we onze route langs het oude V&D-pand - 'dit gebouw nemen we ook onder handen' - en komen via de Marktstraat weer op de Oude Markt. Vlak voor de Twentse Schouwburg stopt de wethouder nog even voor Concordia, het Enschedese centrum voor de kunsten. 'Ook helemaal vernieuwd.' Bleker draait zich om en wijst naar het beeld voor de schouwburg. 'Dat mannetje kijkt naar alle beelden boven op het gebouw. Erg grappig. We hebben een prijsvraag uitgeschreven voor een nieuwe invulling van het pand, want alle schouwburgfuncties verplaatsen we naar het Muziekkwartier. Het podium is te smal en de akoestiek slecht.' Terug in het stadhuis praat Bleker nog even over het project Roombeek aan de hand van een powerpointpresentatie. 'Roombeek wordt het beeldende kunst-, en museumhart van Enschede, met aan de rand het Rijksmuseum en in de wijk nog twee musea. Plannen zijn er ook voor een culturele fiets-, en wandelroute van de binnenstad naar Roombeek. We overwegen zelfs city-arrangementen aan te bieden. Een overnachting in het nieuwe stadshotel gekoppeld aan een stadstour, want er is zó veel veranderd.'

Het opgeknapte Van Heekplein met behoud van enkele winkelgevels

Het oude marktplein waar auto's nog konden parkeren

Het nieuwe Van Heekplein

Hilde van der Velde

‘Ik hou van nuchter’

Hilde van der Velde (27) is sinds anderhalf jaar medewerker algemene klinische fysica in Medisch Spectrum Twente. Na haar studie toegepaste communicatiewetenschap was het niet eenvoudig om een baan te vinden. Door een samenloop van omstandigheden bleef ze uiteindelijk in Enschede. ‘Maar ik heb het hier erg naar mijn zin.’

‘Ik ben geen mens voor de grote stad’, bekent Van der Velde, zelf geboren in een klein Overijssels dorp en opgegroeid in Etten-Leur. ‘Al heb ik na mijn afstuderen genoeg gesolliciteerd in het westen. Enschede zie ik als een stad met een dorps karakter en daar voel ik me prima in thuis. Ik hou van de Twentse mentaliteit, dat nuchtere. En hoewel het geen Amsterdam is, is het voor mij bruisend genoeg. Je hebt hier alles, toch?’

Hilde heeft sinds een jaar een eigen flatje in de stad. Daarvoor woonde ze in haar studentenflatje, ook al studeerde ze reeds in 2003 af. ‘Nu kan ik het pas betalen. Na mijn afstuderen kwam ik niet aan de slag en daardoor voelde ik me genoodzaakt vrijwilligerswerk te doen. Wel op het gebied van communicatie overigens, bij het Rode Kruis. Via via, en door contact te houden met mijn stagebegeleider, kreeg ik uiteindelijk deze baan aangeboden. Mijn functie bestaat voor vijftig procent uit administratief werk en voor vijftig procent uit projecten.

Bij de afdeling klinische fysica houden we ons vooral bezig met de kwaliteit en veiligheid van medische technologie.

Ik heb het ieder geval erg naar mijn zin en probeer steeds meer communicatie-activiteiten op te pikken.’ Geen bewuste keus dus, om in Enschede - haar studentenstad - te blijven hangen. Maar inmiddels zou ze, zelfs voor een superjob in Amsterdam, niet meer willen verhuizen. ‘Ik heb hier een vriendenkring, een huis, een baan en hobby’s.’ Dat het áltijd Twente zal blijven, durft ze niet

te zeggen. ‘Het is een droom voor me om in het buitenland te werken, voor een non-profit organisatie. Ik wil namelijk heel graag het gevoel hebben wat zinnigs bij te dragen. Zo gauw een dergelijke baan op mijn pad komt, ben ik weg. Maar snel zal dat niet gebeuren, ik ben nu niet bewust op zoek. Voorlopig zit ik wel goed.’

Tekst: Maaïke Platvoet / foto: Cijjs van Ouwerkerk

De nieuwe Klanderij

De Passade was de voormalige Klanderij

Een chique, moderne binnenkant van de Klanderij

Kats in t plat

Goaitsen van der Vliet was taalcoach en vertaler bij de succesvolle Twentse regiosoap *Van jonge leu en oale grond*, stelde het *Dialexicon Twents* samen, gaf boeken uit van de Enschedese dichter Willem Wilmink en had veel succes met *Asterix den Galliër, kats in t plat*. Dit jaar richt hij zich voornamelijk op zijn gastconservatorschap bij TwentseWelle. En dat voor een man die is geboren en getogen in Fryslân.

Vanuit zijn huis, op een steenworp afstand van de campus, runt Goaitsen van der Vliet *De Oare útjouwerij* (De Andere uitgeverij). Die naam verradt zijn Friese roots, de provincie waar hij naar eigen zeggen *as jiske of yn in kiste* (als as of in een kist) misschien ooit nog eens terugkomt. Hij heeft net de laatste hand gelegd aan de Nederlandse ondertiteling van de laatste aflevering van de tweede serie van *Van jonge leu*. 'Ik ben eigenlijk wel blij dat ik er vanaf ben', bekennt Van der Vliet. Ruim anderhalf jaar geleden haalde Herman Finkers, die hij eerder had bijgestaan met de Twentse vertaling van zijn programma's 'Geen spatader veranderd' en 'Kalm aan en rap een beetje', hem bij de crew. 'Voor de eerste serie was ik ondertitelaar en taalcoach. Ik lette net als Herman op een van de beide filmsets op het Twents van de acteurs. Voor de tweede serie verzorgde ik, behalve de ondertiteling, ook de vertaling van de meeste dialogen in het Twents. Als je hoort wat daar uiteindelijk van terechtgekomen is, dan zit je met kromme tenen voor

Van der Vliet (links) op de set van 'Van jonge leu en oale grond'

Oude situatie Hof Passage

Nieuwe situatie Hof Passage

Langestraat oude aanblik

Goaitsen van der Vliet: taalcoach, vertaler en gastconservator

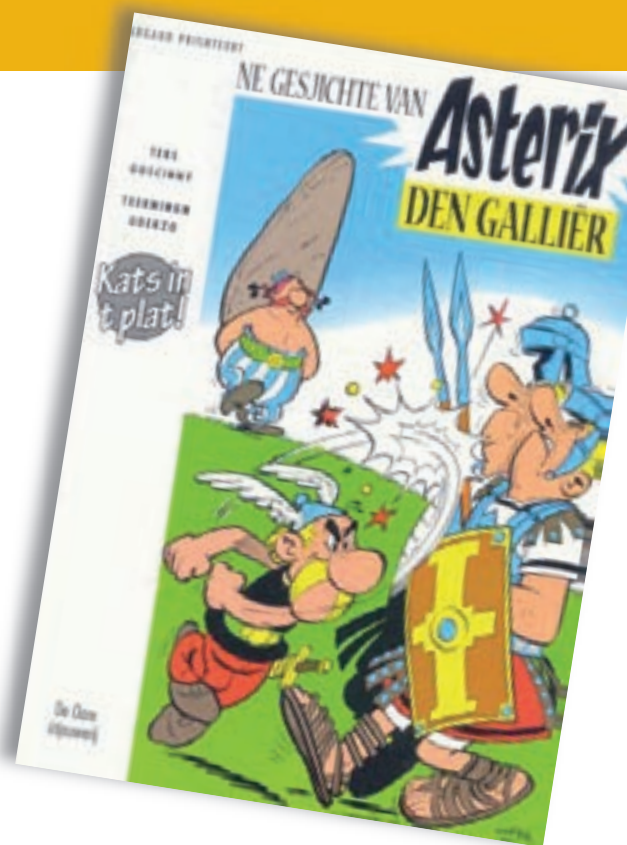
de buis. Veel acteurs zijn namelijk niet Twentstalig, en door tijdgebrek op de set krijgt zelfs de beste taalcoach niet de kans er iets goeds van te maken.

Dat is flink frustrerend als je zoveel zorg aan de vertaling hebt besteed. En eeuwig zonde.' Een voorzichtige lach: 'Ja, ik hoor het ze al zeggen: je kunt wel horen dat het door een Fries is vertaald!'

Goaitsen (of Goos) van der Vliet begon in 1969 aan een studie elektrotechniek aan de toenmalige THT. Hij zat bij een literair clubje, was actief lid van de Friese studentenvereniging en secretaris van het dagelijks bestuur van de Drienerkring, en richtte de eerste Friestalige rockband Rockploech Spul op. 'Het werd mij steeds duidelijker dat mijn passie toch meer op cultureel gebied lag. De laatste jaren van mijn studie waren een worsteling, maar ik moest het afmaken van mezelf, ook al wist ik: dit is niet wat ik echt wil.'

Na zijn afstuderen in 1978 en twee researchassistentschappen bij de vakgroep bio-informatica volgde een softwarecarrière bij onder andere Philips Analytical in Almelo. Maar hij bleef dat werk voortdurend compenseren met minder technische zaken, zoals in 1986 de oprichting van een eigen uitgeverij. Een reden voor het opgeven van zijn vaste baan was eind 1992 het succes van Wilminks dichtbundel *Heftan tattat* ('hij heeft het aan zijn hart gehad').

'Voor die uitgave ben ik me gaan verdiepen in het Twents. Willem was niet Twentstalig van huis uit en wist zelf niet genoeg van de grammatica en de schrijfwijze. Eenduidige spellingsregels waren er toen ook nog niet.' Daar kwam het *Dialexicon Twents* uit voort, een gratis te downloaden digitaal vertaalwoordenboek, waar Van der Vliet nog steeds aan werkt. Het bevat inmiddels meer dan dertigduizend trefwoorden en vijftienduizend uitdrukkingen, en is een soort Wikipedia avant la lettre: iedereen kan aanvullingen of verbeteringen mailen. 'Ik werk er bijna iedere dag een half uurtje aan, maar er staat nog steeds meer niet

in dan wel.' Van zijn boekuitgaven alleen kon Van der Vliet niet bestaan. Op Asterix den Galliër na dan, dat hij samen met Frank Löwik uit het Frans in het Twents vertaalde. 'De uitgave was een gok. Voordat ik er iets van terugzag, had ik al meer dan zestigduizend gulden geïnvesteerd. Het ging allemaal net.' Het boek was een geweldig succes, vijftienduizend exemplaren werden er verkocht. 'Toen dacht ik: zo doen we er ieder jaar één. Dat kwam er niet van, want de oorspronkelijke auteurs hadden inmiddels alle rechten teruggekregen en stonden licentieuitgaven niet toe.'

Een en ander leidde een minder goede periode in voor Van der Vliet. 'Ook mijn freelancewerk voor Philips Analytical was ondertussen opgedroogd. Eind 1999 had ik vrijwel geen inkomsten meer. Een nieuwe softwarebaan hielp me er weer bovenop. Eerst een jaartje *MicroTeach*, daarna *B-ware*, totdat daar een aantal mensen overbodig werd en kon vertrekken. Toen besloot ik me serieus te gaan >>

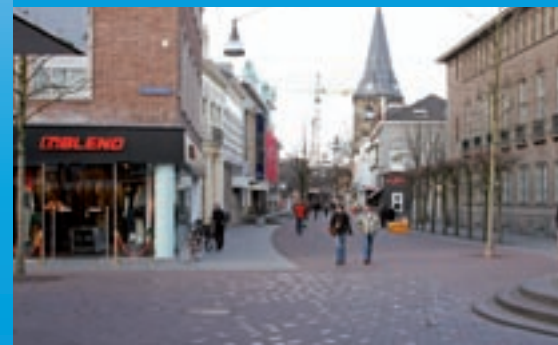
Huidige Langestraat

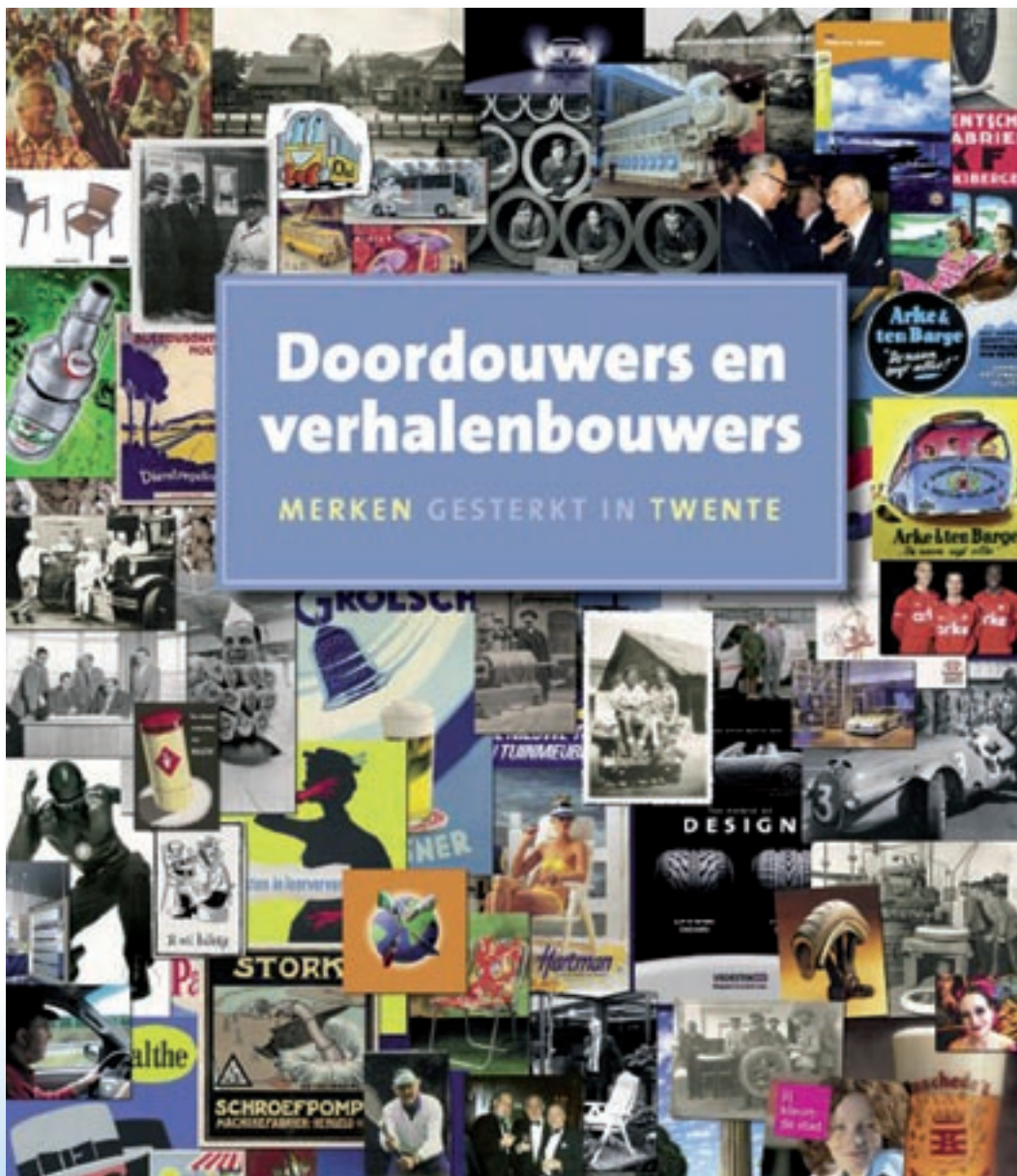

Oude situatie Halfords

Nieuwe situatie Halfords

oponhoud van Goaitsen bij Van jonge leu - wel het opstapje naar een mooie nieuwe klus: een gastconservatorschap bij het museaal centrum TwentseWelle. 'Ik werd verrast door een mailtje dat ik was voorgedragen door onder andere Gert-Jan Hospers, UT-docent en ook een alumnus.' (Zie ook diens column op pagina 13 in dit blad, red.) 'Als blijk van waardering ben ik er blij mee.' TwentseWelle gaat eind 2007 open en vertelt het universele verhaal van de wisselwerking tussen natuur en cultuur met voorbeelden uit Twente. Van der Vliet is verantwoordelijk voor de invulling van het onderdeel Innovatief Twente. 'In een paar hele grote vitrinekasten worden regionale innovaties van na 1975 getoond. Er komen ook videoproducties over verschillende onderwerpen die van belang zijn voor de toekomst van Twente.' Bij de objecten kun je, zegt Van Vliet, bijvoorbeeld denken aan de bekende witte tuinstoel van Hartman op een bodem van kunstgras, de designband waar Vredestein de wereld mee veroverde en de Winsurfer van Ten Cate. 'Bij de videoproducties zal de nanotechnologie van de UT zeker hoge ogen gooien. En uiteraard, de medische en zorgtechnologie. Ook de

richting op datgene waar ik het best in ben: tekstverzorging, in de ruimste zin van het woord.' Dat leidde onder andere tot de opdracht om met reclameman Bert de Haan een boek te schrijven over 'merken gesterkt in Twente'. Het verscheen halverwege 2005 onder de titel 'Doordouwers en verhalenbouwers'. 'Dat was een zware klus, maar het resultaat mag er zijn. Feit en fictie wisselen

elkaar af. We haalden alle landelijke kranten met de onthulling dat het oorspronkelijke logo van Bolletje gemaakt was door Marten Toonder. Goed voor de verkoop, zou je zeggen, maar die publiciteit kwam veel te vroeg. Het boek lag pas maanden later in de schappen. Voor een boek over bedrijven is het wel ontzettend leuk geworden.' Ondanks het uitblijven van recensies was het boek - na een

ontwikkeling van het Twentse platteland is een belangrijk onderwerp. Het leuke is dat de kennis en ervaring die ik heb opgedaan op de meest uiteenlopende gebieden nu eindelijk een beetje bij elkaar komt. Dus ik ga ervoor. Aan het eind van het jaar moet het er allemaal staan.' En daarna? 'Geen idee. Er dient zich vast wel weer iets aan. Ik maak me daar in ieder geval geen zorgen om. Alles op z'n tijd.'

Het zwaar onder handen genomen Molenplein

Willem Wilminkplein

Het Molenplein verandert in Willem Wilminkplein

Hij heeft nog maar net de overstap gemaakt naar een nieuwe functie: die van algemeen directeur bij Roessingh Diensten Groep en Roessingh Revalidatie Techniek. Daarvoor was TBK-alumnus Coen Thönissen (39) vijftien jaar werkzaam bij Grolsch. 'Twee typisch Oost-Nederlandse bedrijven met één belangrijke overeenkomst: vakmanschap.'

Na zijn afstuderen in 1991 kreeg Thönissen een baan als assistent controller bij Wavin KLS in Hardenberg. 'Na een jaar zag ik een vacature bij Grolsch en die was me op het lijf geschreven. Als student ken je het biermerk natuurlijk. Ik had bovendien wel eens een interview gehad met de raad van bestuur voor een almanak en een jaarverslag onderzocht. Het bedrijf sprak me dus al aan.'

Hij doorliep in vijftien jaar tijd verschillende functies bij Grolsch. Zijn laatste job was die van hoofd interne- en externe betrekkingen. 'Maar ik wilde me wel blijven ontwikkelen en op gegeven moment - als je bijna aan de top zit en er zijn geen vacatures te verwachten - wordt het tijd om eens buiten de poort te kijken. Dus besloot ik extern te solliciteren. Met mijn vrouw sprak ik af om ook buiten deze regio naar vacatures te kijken, maar wel met een blijvende voorkeur voor een baan in Twente.' Over het waarom is hij duidelijk: 'De kwaliteit van leven, de ruimte om je huis en de natuur in nabijheid. Verder hou ik van de ontspannen sfeer in Twente.' En, verwoordt hij, met een knipoog naar zijn oude werkgever: 'Of er nu honderd of duizend kroegen zijn, uiteindelijk heb je er maar één nodig om het gezellig te hebben.' Zijn nieuwe baan, weer in Enschede dus, bevat hem 'heel goed'. Roessingh Revalidatie Diensten richt zich met name op hulpmiddelen voor

Coen Thönissen:...ruimte, natuur, ontspannen sfeer...

Kwaliteit van leven

communicatie- en omgevingsbesturing. Roessingh Revalidatie Techniek houdt zich bezig met het aanmeten, vervaardigen en leveren van lichaamsgebonden orthopedische hulpmiddelen. 'Inderdaad totaál wat anders dan werken voor een biermerk,' lacht hij. 'Toch is er één duidelijke overeenkomst: vakmanschap. Verder hebben deze twee typisch Oost-Nederlandse bedrijven een sterke

identiteit en dat is inspirerend.' Voorlopig zit Thönissen goed bij het Roessingh, aan ver vooruit plannen op carrièregebied doet hij dan ook niet. UT-studenten die snel uit Enschede vertrekken zodra de bul op zak is, hij is er niet rouwig om: 'Ik hoop dat ze allemaal naar het westen verhuizen, dan blijft de kwaliteit van leven hier lekker hoog.'

Theater - Het Muziekwartier

Kruising Marktstraat en Korte Hengelsestraat oud

Huidige situatie kruising Marktstraat en Korte Hengelsestraat

POST-ACADEMISCH

MASTER OF PUBLIC MANAGEMENT

De bagage voor de overheidsmanager van morgen

De opleiding Master of Public Management biedt een multidisciplinaire, analytische en creatieve benadering van managementvraagstukken in de publieke sector. In de opleiding worden bestuurs- en bedrijfskundige inzichten geïntegreerd en toegepast op het management van overheids- en not-for-profit organisaties. Deze parttime studie omvat, gespreid over twee jaar, zes modules van tien dagbijeenkomsten in Utrecht.

Het is ook mogelijk om losse modules te volgen

Eerste jaar

- Organisationsmanagement
- Financieel Management
- Beleidsmanagement

Tweede jaar

- Informatiemanagement
- Personeelsmanagement
- Politiek en Management
- Afstudeerscriptie

Na het succesvol afronden ontvangt u het internationaal erkende diploma Master of Public Management. Deelnemers die één of meerdere afzonderlijke modules gevolgd hebben ontvangen een deelcertificaat.

Kijk voor meer informatie op www.mb.utwente.nl/bpo of vraag de brochure aan via bpo@utwente.nl

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

Deze master wordt aangeboden door de faculteit Management en Bestuur van de Universiteit Twente.

‘Harde werkers die het niveau opkrikken’

UT populair bij Duitse studenten

Een revolutie is een te groot woord, maar feit is dat wie de campus de afgelopen pak ‘m beet vijf jaar niet bezocht heeft, verrast zal zijn door het grote aantal Duitse studenten dat tegenwoordig aan de UT studeert. Bij psychologie maken onze oosterburen al bijna de helft uit van het totale studentenbestand, mede door de geldende numerus fixus in Duitsland.

Jessica de Bloom, vorig jaar afgestudeerd, was in september 2002 één van de eerste Duitse studenten die hier ging studeren. ‘Het ging eigenlijk prima’, blikt ze terug. ‘Het was even wat uitzoekwerk in het begin, want er was nog geen informatie in het Duits beschikbaar en er was weinig kennis op de UT over de praktische problemen waar je als Duitse student in Nederland tegenaan loopt. Maar, één keer binnen ging het super.’ In de periode daarna gaven steeds meer Duitse scholieren blijk van hun interesse voor het volgen van een studie aan de UT. Om hun vragen zo goed mogelijk te beantwoorden, zocht De Bloom de benodigde informatie bij elkaar. Ze werd een soort autoriteit op dat gebied en al snel huurde het Studie Informatie Punt, waar ze ook steeds meer Duitse telefoontjes kregen, haar in. ‘Maar al snel kon ik het werk in mijn eentje niet meer aan en nu denk

ik dat er wel 24 mensen werken.’ Gelet op de groeiambitie van de UT - tienduizend studenten in 2010 - was de Duitse interesse voor de Twentse opleidingen meer dan welkom. Pollus Fornerod, projectleider Duitslandwerving: ‘Wij dachten in het begin: Duitsers en de Nederlandse taal, dat wordt nooit wat. Tot onze verrassing echter bleek dat die twaalf, dertien eerste Duitse psychologiestudenten zich het Nederlands in zeer korte tijd eigen konden maken.’ De populariteit van de UT is niet alleen het gevolg van numerus fixi in Duitsland, zegt Aneta Rogulski, studente TCW en teamleider van het D-Team, dat actief in Duitsland studenten werft. ‘De gebouwen in Duitsland zijn oud, het onderwijs massaal en er wordt absoluut geen enkele rekening gehouden met roosters, waardoor nominaal afstuderen praktisch onmogelijk is. Mede daardoor zijn er veel langzeitstudenten.

Onderwijs aan de UT is kleinschaliger en studenten krijgen het gevoel dat de universiteit hen echt graag wil.’ Fornerod: ‘Ook geldt voor Nederland in zijn algemeenheid en voor de UT in het bijzonder: wij zijn heel praktisch orientiert. Niet alleen wetenschap om de wetenschap, maar ook om de toepassing ervan.’

Volgens Rogulski was er eigenlijk maar één probleem: docenten wilden nog wel eens voor het gemak alle Duitse studenten bij elkaar in één groep stoppen, iets wat de integratie niet ten goede kwam. ‘Nu wordt er *dwangverdeeld*.’ Een lach: ‘Is dat geen goed Nederlands woord?’ De opleidingen psychologie en toegepaste communicatiewetenschap - opleidingen met een numerus clausus in Duitsland - zijn inmiddels zo populair dat er niet meer actief voor geworven wordt. ‘De grootste wervingsinspanning richten we op European Studies en onze techniekopleidingen. Vooral die laatste categorie zal een zaak van lange adem zijn’, vermoedt Fornerod. ‘De technische opleidingen in Duitsland zijn namelijk ook van een prima niveau.’

De opleidingen zijn over het algemeen razend enthousiast over de nieuwe lichte studenten. Collegevoorzitter Anne Flierman zei vorig jaar over hen dat ‘Duitse studenten heel goede studenten zijn; harde werkers die het niveau omhoog trekken.’ Fornerod: ‘Falen is voor hen geen optie. Je hebt de stap gezet om een relatief dure opleiding in Nederland te volgen, dan ga je niet met hangende pootjes, zonder diploma terug.’

Team Tik Aan in Pinksterweekend van Parijs naar Rotterdam

Snelle diesels

De vijf alumni bij de start van de halve marathon van Utrecht (9 april), die gold als opwarmer voor het echte werk met Pinksteren.

Vijf UT-alumni gaan *beyond* Batavierenrace. Zij doen in het

Pinksterweekend (op 26, 27 en 28 mei) mee aan de langste

non-stop estafetteloop ter wereld: de RopaRun. In het team

Tik Aan rennen ze de 530 kilometer van Parijs naar Rotterdam.

Elk team laat zich sponsoren en met de opbrengst worden projecten

voor kankerpatiënten gesteund. 'Dat is mooi, maar we denken niet

bij elke stap aan het goede doel.'

Naam: Martijn Derks (27)
Studie: TBK
Afgestudeerd: 2004
Werk: Shift manager bij Masterfoods
Functie in team: loopcoördinator / politiek geweten
Tijd en ranking 'Utrecht': 01:53:30 (1435)

Tweede Paasdag. Een Utrechtse bovenwoning, hartje stad. Op tafel bananen en energierepen. Onder de tafel vijf paar loopgrage kuiten. Op het programma de halve marathon van Utrecht met vierduizend deelnemers. De 21 kilometer dient als training voor het echte werk, straks tijdens het Pinksterweekend. Dan zullen 210 teams zich melden aan de start, in Parijs. RopaRun-teams bestaan uit acht personen, en dus moet elke loper liefst 66 kilometers afleggen. Ze hebben daarvoor 48 uur de tijd, dus mag de gemiddelde snelheid niet onder de elf kilometer per uur komen. De halve marathon van vandaag, zo hebben de heren becijferd, moeten ze allemaal in 1.55 uur kunnen halen. Wie dat niet lukt, moet zich ernstig achter de oren krabben. Bert Ahlers, de oudste van het stel: 'Het is dus een goede oefening vandaag. Maar ik heb het vertrouwen wel hoor. Wij zijn diesels, als we eenmaal zijn begonnen, dan gaan we door.' De vijf leerden elkaar kennen op de UT. Drie van hen zaten bij AIESEC, twee anderen deelden een huis en vier van hen studeerden technische bedrijfskunde. Alleen Jeroen van Oostrum deed toegepaste wiskunde. 'Ik word continu rechts ingehaald door die TBK-ers', grinnikt hij. Is dat zo? Iedereen wijst naar Martijn Derks. Die moet inderdaad toegeven dat hij lid is van de VVD. 'Hij is het politieke geweten van ons team', plaagt de rest.

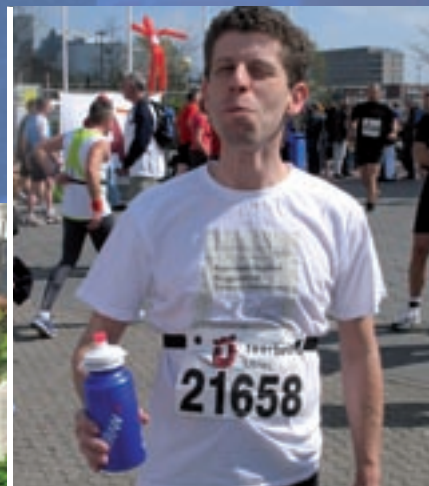
Sjoerd Ribberink, de bewoner van de bovenwoning, is de aanstichter. 'Ik kende mensen die eerder aan de RopaRun hadden meegedaan. Het leek me een geweldige ervaring.' Een team was zo gevormd. Wie beter mee te vragen dan zijn UT-vrienden, met wie hij wel vaker sportieve dingen deed zoals het per fiets bedwingen van Alpe d'Huez. Drie andere vrienden maken het achtkoppige team compleet. Verder reizen er fietsers, chauffeurs (waaronder alumnus Robert Mijatovic), masseurs en kaartlezers mee. De Batavierencommissie van de UT stelt veiligheidshesjes, zaklampen en ander materiaal beschikbaar. Het idee ontstond in oktober vorig jaar. Sindsdien doen deze mannen aan allerlei duurlopen en marathons mee om de conditie op te krikken. Wat bezielt ze? Martijn Daatselaar: 'Ik vind het erg gezellig om dit met elkaar te doen. Straks lopen we de marathon, na afloop eten we een hapje. Het geeft me een schoolreisjesgevoel.' Sjoerd: 'De combinatie van sporten en een goed doel maakt dit tot een mooi evenement. Wij kunnen als jonge gezonde mensen met prima perspectieven iets doen voor mensen die ziek zijn.' Bert, nuchter: 'Al zul je echt niet bij elke stap aan dat doel denken.' Het team heeft door sponsoring (van onder andere de UT) tienduizend euro binnengehaald. Dat wordt, na aftrek van kosten voor brandstof en eten, op de rekening

van het goede doel gestort. Vorig jaar werd door alle teams gezamenlijk drie miljoen euro binnengehaald waarmee bijvoorbeeld inloophuizen voor kankerpatiënten en hun families werden gebouwd. Van ervaren renners werden weten ze dat het een zware tocht wordt. De acht lopers zullen in twee teams opereren die steeds vijftig kilometer voor hun rekening nemen. Het lopen gaat volgens een systeem van twee kilometer lopen, zes kilometer in de bus. 'Dat schijnt het langst vol te houden te zijn, dus doen wij het ook maar zo', zegt Martijn Derks. Sjoerd: 'Uiteindelijk zal de verstijving toch wel toeslaan. En het slaapgebrek z'n tol eisen.' En, weten ze, dan komen er irritaties. Bert: 'Maar wij kennen elkaar goed, dus daar kunnen we mee omgaan.' De onderlinge verdraagzaamheid moet tegen een stootje kunnen. 'Als iemand echt niet meer kan zal je voor hem moeten inspringen', zegt Jeroen. Teamwerk dus. Het is één uur. De vijf hullen zich in korte broek en begeven zich in loopspas naar de Jaarbeurs, waar de duizenden deelnemers aan de halve marathon zich verzamelen. De startnummers worden opgehaald en opgespeld, ze rekken en strekken nog even, vijf vuisten tikken elkaar ritueel aan en de heren nemen plaats in het startvak. Het startsein klinkt. Daar gaan ze. Jeroen van Oostrum stuurt de volgende dag een email. Iedereen heeft het binnen de 1.55 gehaald. Parijs wacht.

Naam: Sjoerd Ribberink (27)
Studie: TBK
Afgestudeerd: 2003
Werk: Customer Service Teamleader Procter & Gamble
Functie in team: aanstichter / voorzitter
Tijd en ranking 'Utrecht': 01:47:21 (1032)

Naam: Martijn Daatselaar (26)
Studie: TBK
Afgestudeerd: 2003
Werk: operations manager Nike
Functie in team: kledingsponsoring / snelste benen
Tijd en ranking 'Utrecht': 01:37:19 (440)

Naam: Jeroen van Oostrum (26)
Studie: TW
Afgestudeerd: 2005
Werk: adviseur logistiek Erasmus Medisch Centrum / promotieonderzoek
Functie in team: materiaalman / rekenaar
Tijd en ranking 'Utrecht': 01:46:40 (982)

Naam: Bert Ahlers (30)
Studie: TBK
Afgestudeerd: 2003
Werk: Production engineer bij DAF Trucks
Functie in team: teamoudste / mentale leider
Tijd en ranking 'Utrecht': 01:46:19 (962)

Sjoerd Wicherink (60) studeerde in de jaren zestig chemische technologie aan de UT en werkt tegenwoordig als tweede apotheker bij de Overschie Apotheek in Rotterdam. 'Het contact met mensen aan de balie is het leukste aan dit vak. Bij ons voelen ze niet die witte-jassen-dreiging.'

Apotheker

Sjoerd Wicherink legde een intensief studiepad af. Eerst een baccalaureaat CT in Twente (1969), toen een doctoraal organische chemie in Leiden en daarop een promotie in Nijmegen. 'Het vinden van een baan viel in de jaren zeventig niet mee, dus ik besloot weer verder te gaan studeren. Apotheker worden leek me wel wat. Dat ligt dicht tegen scheikunde aan, en er was werk in.' Wicherink slaagde voor zijn doctoraal farmacie en het apothekersexamen. Onderhand was het 1984. Sinds geruime tijd werkt hij als tweede apotheker in Rotterdam Overschie. 'De eerste apotheker is de eigenaar, maar we runnen de zaak samen.' Zijn werk omschrijft hij als 'zeer ad hoc'. 'Er komen mensen aan de balie, je hebt contacten met huisartsen, de recepten moeten klaargemaakt worden, de assistentes stellen vragen. Ik spring bij waar nodig. Een deel van ons werk bestaat uit controle. Specialisten willen wel eens iets voorschrijven zonder het patiëntendossier te kennen. Het verbieden of afraden van medicijnen behoort tot ons dagelijks werk.' Zo'n vijf procent van de uit te delen medicijnen wordt in de apotheek bereid. 'Dat zijn vooral zalfjes. Die draaien we in elkaar en stoppen we in een tubetje. Pillendraaien gebeurt niet meer, dat heb ik geloof ik tijdens mijn opleiding voor het laatst gedaan. Tegenwoordig zijn het tabletten en capsules. Die komen hier kant en klaar binnen. Wel vullen we soms handmatig capsules voor kinderen die ongebruikelijke medicijnen nodig hebben in een speciale dosering.' Het contact met mensen aan de balie vindt hij het leukste. 'Ik merk vaak dat ze bij de dokter niet precies begrepen hebben wat ze met een medicijn moeten. Vaak voelen ze zich daar toch wat nerveus. Wij leggen het dan rustig uit. Het is ook expres dat we geen witte jas dragen.' Met 'veelgebruikers' bouwt Wicherink een band op. 'Je kent de mensen bij naam. Overschie is eigenlijk een dorp, en dat is te merken.' Eerder werkte hij bij een stadsapotheek. 'Daar hadden we veel meer allochtone klanten dan hier. Het is soms lastig om aan hen uit te leggen wat ze precies met de medicijnen moeten doen. Ze zijn geneigd om te zeggen dat ze je begrijpen, maar er moeten natuurlijk geen ongelukken gebeuren.'

Centrale *verwarrings*monteur

Tijdens zijn studie won Jelle de Bruijn samen met een studiegenoot het Zwols studentencabaretfestival.

Die aanmoediging was niet genoeg: Jelle begon aan een promotie op de UT. Maar toen hij in 2001 het Amsterdams kleinkunsthuis won, was er geen houden meer aan.

Tegenwoordig leeft hij in en van de theaterwereld.

‘Eigenlijk past dit onzekere bestaan niet bij mij.

Ik ben van nature erg gesteld op zekerheden.’

De voorstelling ‘MEER’ van de Spullenmannen in het Amsterdamse Bellevue Theater loopt af. Jelle de Bruijn en zijn collega halen hun verdiende applaus. Het zaaltje stroomt leeg. Jelle gaat zich verkleeden en komt even later naar het café in het Bellevue. Moe? ‘Ja, best wel.’ Wil hij misschien iets drinken? Dankbaar: ‘Een koude chocomel lijkt me heel lekker.’ Verheugd: ‘Ga jij die voor me halen? Wat geweldig!’ Over zijn optreden is Jelle niet helemaal tevreden. ‘We spelen de hele week in het Bellevue en gisteren ging het bijvoorbeeld veel beter. Toen ging het dak eraf. Ik heb die lach wel nodig om goed te spelen.’ In de voorstelling ‘MEER’ beheren Jelle en zijn medespeler Harmen Zijp een vergeten archief: het Ministerie voor in Onbruik Geraakte Spullen. Jelle speelt een zeer secure archivaris die alle binnengebrachte broodroosters en schrijfmachines nauwkeurig

op systeemkaartjes omschrijft. Alle decorstukken zijn door de Spullenmannen zelf verzameld op rommelmarkten in het hele land. ‘Ik heb een voorliefde voor dingen uit de jaren zestig en zeventig’, zegt Jelle. Bekent: ‘En ik spaar huilende zigeunerjongetjes. Dat deed ik al toen ik als promovendus een kamer deelde met Job van ‘t Veer. Alle wanden hingen vol met zigeunerjongetjes. En we hadden zo’n foute schemerlamp. Ik deed toen al aan cabaret en Job zat in een band. Onze prof Herro Kraan noemde ons de Artiest en de Muzikant. Job heeft het promotietraject trouwens wel afgemaakt, ik ben nog bij zijn promotie geweest, eind vorig jaar.’ Er kwam dus geen doctor Jelle de Bruijn. Jelle was al tijdens TCW actief bij cabaretvereniging Contramime. Met studiegenoot Martijn Hulst won hij in 1998 het Zwols cabaretfestival. In 2001, toen hij aio was, schreef hij als solist

het Amsterdams kleinkunstfestival op z'n naam. Die prijs bepaalde zijn keuze. Hij zegde z'n baan op en vertrok uit Enschede. 'Ik ben toen veel gaan spelen, in zowel binnen- als buitenland. Tijdens een voorstelling kwam ik in contact met Harmen Zijp, die als theatertechnicus werkte. Harmen bleek mijn voorliefde voor spullen, rare ideeën en absurde humor te delen. Zo zijn de Spullenmannen ontstaan. Ik vond het erg

Naam: Jelle de Bruijn (30)
Studie: TCW
Afgestudeerd: 1999
Werk: Theatermaker

leuk om samen met anderen te werken. Een solovoorstelling spelen is namelijk een eenzaam bestaan.' Inmiddels zijn de Spullenmannen een collectief dat in verschillende formaties voorstellingen speelt. Ze zijn onderdeel van de Stichting Absurd Nederland, een groep theatermakers en beeldend kunstenaars met een gezamenlijke voorliefde voor het absurde. Geëngageerd theater maken is niet wat Jelle wil. 'Het mag best nergens over gaan. Al is de Spullenmannenvoorstelling 'MEER' wel geïnspireerd door de wegwerpmaatschappij. Wat is welvaart in tijden van overvloed? Is dat een tweede auto of een mooie zonsondergang? Maar, in de voorstelling uiten we die boodschap niet. Het gaat mij meer om de sfeer en de verrassende beelden die het publiek moeten raken. Ik vind het leuk om mensen kennis te laten maken met mijn manier van denken. Eigenlijk ben ik een centrale verwarringsmonteur. Dat staat ook op mijn visitekaartje...' Naast zijn werk als Spullenman, treedt Jelle zo'n drie keer per week op met het improcabaretgezelschap Op Sterk Water. 'En ik doe nog een aantal kleine dingen om geld te verdienen. Ik heb een eigen theaterbureautje opgericht; www.actic.nl. Bedrijven kunnen via mij acteurs, optredens, workshops of bijzondere installaties inhuren. En ik speel zelf als trainingsacteur, bij communicatietrainingen bijvoorbeeld. Dat is nog in een beginstadium, maar heeft wel een leuke link met mijn studie.' Met al die dingen is hij zo'n zestig uur

per week bezig. En dat is niet naar zijn zin. 'Het is te gefragmenteerd nu, ik zou meer focus willen. Mijn grootste wens is een raar, absurdistisch programma op televisie maken. Het lijkt me geweldig om mensen daarmee te verwarran, wakker te schudden.' Eigenlijk past dit onzekere kunstenaarsbestaan niet bij hem, zegt hij. 'Ik ben iemand die erg aan zekerheden hecht. Mijn omgeving begreep ook totaal niet dat ik mijn baan opzegde. Soms verlang ik naar een vast salaris en een vaste baan. Toch kies ik daar bewust niet voor, de vrijheid die ik nu heb is me ook veel waard.' De Spullenmannen wonen met hun partners in een oude fabriek in Amersfoort, aan de Eem. 'We hebben daar een loods die tot de nok vol met oude spullen staat, een werkplaats en een kantoor. Er kunnen ook andere kunstenaars terecht. Het zou mooi zijn als de fabriek uitgroeit tot een cultureel bolwerk.' Door het wonen en werken op dezelfde plek lopen werk en privé wel erg in elkaar over. 'Soms is het lastig om daarmee om te gaan. Ook daarin zoek ik nog naar de juiste balans.' Lacht: 'Je hoort, het houdt me wel bezig. De zoektocht is nog in volle gang. Maar dat hoort ook wel een beetje bij het bestaan dat ik nu leid.' Inspiratie haalt Jelle uit alles. 'Ik kan bijvoorbeeld in de supermarkt heel gefascineerd raken door iemand die met zijn brommerhelm nog op boodschappen doet. En laatst had ik een vergadering en daar zat zo'n echte boekhouder. Zo'n grijs, muizig, precies mannetje. Die wil ik dan meteen naspelen.'

Foto: Robbert Kamphuis

Paul Moraal, Edo Aneke en Anja Damman studeerden toegepaste wiskunde en werken nu alle drie in het Europese onderzoekscentrum van Ford Motor Company, in het Duitse Aken. Daar vertellen ze over hun baan in de auto-industrie, het werken voor een internationaal topbedrijf in Duitsland en het wonen in de grensstreek.

Drie tw-ers werken in Aken bij automobielfabrikant

Een Ford is niet

Anja Damman (29) is net voor het eerst 'op wintertest' geweest in Lapland. Met glimmende ogen vertelt ze over de ritten op de enorme bevroren meren. Als lid van het team *Vehicle Dynamics* kon ze in het hoge noorden haar onderzoek naar stuurbevestiging goed testen, zonder dat het voor de auto 'heel heftig' werd.

'Ik ontwikkel systemen waarmee de bestuurder steeds comfortabeler kan sturen', legt Damman uit. Collega's Edo Aneke (32) en Paul Moraal (42) luisteren geïnteresseerd. Zij werken beiden in het *Hybrid Vehicle Technologies Team* dat zich richt op brandstofbesparing in het voertuig.

Moraal: 'De precieze targets mogen we niet noemen, maar Ford zet heel erg in op brandstofbesparing. Dat bereiken we bijvoorbeeld door hybridisering waarbij de auto twee aandrijfsystemen krijgt, een elektromotor op accu's en een gewone verbrandingsmotor. Bij het remmen met zulke systemen en bij

bijvoorbeeld micro-hybride auto's werkt de elektromotor als een generator die energie aan de wielen onttrekt en die weer naar de accu terugstuurt.' Aneke: 'Zo kun je in het stadsverkeer al snel twintig procent brandstof besparen. Het is ons doel om het energienetwerk in het voertuig te optimaliseren. De uitdaging is om het voertuig daarbij wel robuust te houden, er mag onder geen beding aan kwaliteit worden ingeboet.'

Het drietal zit in de kantine van het Ford Forschungszentrum aan de rand van het historische stadje Aken. Hier, op de Europese researchafdeling van het Amerikaanse merk, werken vrijwel louter academici, die veelal ook nog zijn gepromoveerd. Ze komen uit alle windstreken. 'Het is absoluut een internationaal bedrijf', vertelt het drietal. Moraal: 'Dat is zelfs beleid. Internationale werknemers zorgen immers voor verschillende invalshoeken en dat is belangrijk, omdat het merk Ford wereldwijd wordt verkocht.'

Aneke: 'De voertaal is in principe Engels, maar je hoort in de wandelgangen veel Duits en ook Italiaans of Frans. En ja, wij spreken onderling natuurlijk ook gewoon Nederlands.'

Damman: 'Leuk is dat verschillende nationaliteiten anders tegen auto's en kwaliteit aankijken. In India bijvoorbeeld laten de rijken zich rondrijden, daar zit het comfort vooral achter in de auto.'

Moraal, lachend: 'En in Amerika moet een auto groot zijn.'

De cultuur bij het onderzoekscentrum is meer Amerikaans dan Duits zeggen ze. Moraal: 'De sfeer is redelijk informeel in vergelijking met typisch Duitse bedrijven. Mijn manager kan ik gewoon aanspreken bij zijn voornaam.'

een beetje pk', bekend ze. 'Mijn vriend klaagt al dat ik nooit meer met de trein wil. En ja, wij hebben twee Fords voor de deur.'

Paul Moraal is uit ander hout gesneden. De zes kilometer van het Nederlandse Vaals, waar hij woont, naar het werk legt hij per ligfiets af. 'Auto's interesseren me niet zo, ik heb thuis vier fietsen', zegt hij. 'Maar als wiskundige zijn er in de auto-industrie voor mij wel interessante processen te analyseren. Daarom werk ik hier.' Aneke is de echte autogek in het gezelschap. Hij volgt alle autoprogramma's op televisie. 'Ik rijd BMW', zegt hij zonder blikken of blozen. 'Ik heb gewoon iets met dat merk. Ik ben vrij veeleisend als het om auto's gaat, het is voor mij belangrijk om prettig te rijden. Als tweede auto rijden mijn vrouw en ik wel een Ford.' Zo'n BMW, mag dat eigenlijk wel van de baas? 'Ja hoor. Mijn wagen is in ieder geval nog niet beschadigd, haha.'

Het researchcentrum in Aken bestaat sinds 1994. Paul Moraal werkt er vanaf 1996. 'Ik zat eerst bij Ford in Michigan en kon toen naar het nieuwe researchcentrum toe. Ik heb zelf veel mensen aangenomen.' Damman: 'Mij bijvoorbeeld! Ik kon eind 2001 via contacten die mijn wiskundedocenten in Twente met Paul hadden, een stageplek doen. Daarna ben ik gebleven.' Tegelijk met haar, in januari 2003, kwam ook Aneke in Aken aan. Hij deed na zijn studie TW eerst een promotie in Eindhoven.

Damman bouwt samen met haar vriend (ook een UT-alumnus) momenteel een huis in de glooiende heuvels rondom Aken. 'Dus ik blijf nog wel even. Het is hier ook niet heel anders dan in Nederland. Misschien dat ik aan een

Aneke woont in Geleen. 'Die keuze heeft ook te maken met het werk van mijn vrouw, we zijn een beetje in het midden gaan zitten.'

Voorlopig blijven ze bij Ford. Damman: 'Ik ben hier nog lang niet uitgekeken. Het geeft een goed gevoel om te zien dat de dingen waar ik aan meewerk, daadwerkelijk in de auto terecht komen.' Moraal: 'Ik wil meer de kant op van de bedrijfseconomische processen en daar krijg ik de ruimte voor. Ik zou me graag bezig willen houden met garantiekosten. Wat kosten die Ford en wat voor lange termijn voorspellingen en scenario's kun je daar op los laten?' Aneke daarentegen heeft graag een 'concreet eindproduct' voor ogen. 'Ik wil me meer met productontwikkeling bezighouden. Ik zit nu een aantal jaar in de research, maar een managementfunctie of een baan in de fabriek - dus dicht bij die productontwikkeling - lijkt me ook wel wat.'

Alle drie kijken ze goed terug op hun UT-jaren. Damman: 'Ik heb me bij studievereniging Abacus tot op het bot uitgeleefd.' Aneke: 'Ik was fanatiek bij Kronos, liep ook twee keer de Batavierenrace.' Moraal: 'Ik was een tamelijk serieuze student en zong bij het Drienerloos Vocaal Ensemble.' Die informatie blijkt nieuw. 'Jij?', zegt Aneke verbaasd. Moraal doet nog meer uit de doeken: 'Voor mijn stage zat ik een tijdje in Amerika. Na afloop heb ik vier maanden door het land gefietst.' Maar daar kijken zijn collega's toevallig niet raar van op.

verplicht

Het 'Herr Doktor' is niet nodig.' Een echte autofanaat hoef je niet te zijn om dit werk te doen. Al is bij Anja Damman de belangstelling voor het blik wel toegenomen sinds ze in Aken werkt en regelmatig op de testbaan in Lommel vertoeft. 'Tegenwoordig hou ik wel van

streek als Beieren meer zou moeten wennen.' Haar twee collega's wonen in Nederland. Moraal: 'Ik had na Michigan een week de tijd om hier iets te zoeken. Vaals beviel meteen, het is een klein stadje in een uithoek van Nederland. En maar zes kilometer van m'n werk.'

Jeroen Bosch richtte ruim vijftien jaar geleden met een studievriend Bierlinie op. Hij brengt speciaalbieren aan de man in het hol van de leeuw: Duitsland.

Want, de Duitser is niet alleen conservatief en merktrouw, maar ook dé bierdrinker van Europa. De markt is klein, maar het lukt de oud-tbk-student al jaren heel aardig. Een middagje op pad met de *Geschäftsführer*.

Bierboer in Berlijn

Het is groot feest in Berlijn. Onder de Brandenburger Tor vieren de Duitsers het vijftigjarig bestaan van de Europese Unie. Daar moet op gedronken worden en dus vloeit het bier rijkelijk. Laat dat maar aan de 'Pruis' over. 'Het zijn gezellige drinkers,' zegt Bosch (41), terwijl hij zijn bestelbusje door de drukke stad stuurt. 'Ze associëren bier met grote hoeveelheden. Ze gaan er niet voor rustig zitten zoals de Fransen dat voor een wijntje doen.' Integendeel. Speciale bierfestivals, de biergarten met hun lange tafels en banken en de enorme pullen kenmerken de Duitse drinkcultuur. Een beetje dorp brouwt z'n eigen lokale trots; de Duitser

houdt sterk vast aan het *Reinheitsgebot*, een oude warenwet. Bosch: 'Volgens dat gebod mag de drank alleen bestaan uit gerst, water, hop en gist. Andere brouwsels, waar bijvoorbeeld suiker aan toegevoegd is, mogen de naam 'bier' niet dragen.' Toch zijn de Duitsers bereid tot vreemdgaan, weet Bosch. 'Anders hield de Bierlinie het geen vijftien jaar vol in een land met ruim 1200 *Hausbrauereien*.' Het was in 1991, twee jaar na de val van de Muur, dat Bosch met een paar kratjes voor het eerst in Berlijn rondscheurde. Samen met Hubertushuisgenoot en werktuigbouwer Max Piercy. 'Max was op dat idee gekomen

Gouden dal

Het trappistenbier van Orval is bekend om zijn volgende legende. Gravin Mathilde van Toscane had haar trouwring verloren in een fontein in de buurt van Florenville, niet ver van Luxemburg. Nadat ze God om hulp had gevraagd dook een forel uit het water op, met in zijn bek de kostbare ring. Mathilde zei daarop: 'Dit is echt een gouden dal!' (Val d'Or = Orval). Uit dankbaarheid besloot ze op deze gezegende plaats een klooster te stichten. De bron is naar haar genoemd. De lokale traditie zegt dat elk jong meisje dat een geldstuk in de bron werpt binnen het jaar zal huwen. Het klooster is bekend om zijn geschiedenis, geestelijk leven en....om zijn trappistenbier en trappistenkaas.

spannend,' blikte Bosch terug. 'We hadden geld noch ervaring, maar ook niets te verliezen. We deden het gewoon.'

Een van de eerste klanten was destijds het statige Kaufhaus des Westens (KaDeWe), vertelt Jeroen. Hij parkeert zijn bestelbus in de parking onder het warenhuisconcern. Etensgeuren prikkelen de neus op de levensmiddelenafdeling. Hier wordt gekokkereld, gesmikkeld en gedronken. 'KaDeWe is voor de Berlijners wat Harrods is voor de Londenaren. Consumenten zijn hier bereid te betalen.' Na de sushibar, bratkartoffeln en noodles komt de bierafdeling in zicht. Bosch, trots: 'Zo'n 95 procent van wat hier staat, leveren wij. De Duitser is merktrouw, maar staat ook open voor nieuwe dingen. Een punt is dat achter de consumptie van speciaalbier geen structuur zit. Je drinkt het omdat je ineens zin hebt in iets apart. Bovendien is het drie keer zo duur als een normaal biertje. Onze markt is klein. Dat weten we en we maken ons geen illusies. Acht mensen werken bij ons in vaste dienst en we halen een jaaromzet van zo'n twee miljoen euro. Goed voor een leuk leven.' Compagnon Pierrey stopte in 2000 zijn activiteiten bij de Bierlinie. 'Zijn vrouw kreeg een goede baan in Nederland. De afstanden werden te groot. Wel is hij nog steeds mede-eigenaar. Max werkt nu in de frisdrankensector van Bavaria.'

De bestelbus koerst richting Yaam, een beachbar annex reggaeclub. Bosch wijst nog even op de Gedächtniskirche in de verte. 'Red Stripe uit Jamaica verkopen we hier veel. In kroegen komt sowieso het merendeel van onze bieren terecht.' Hij rijdt nog even een stukje langs de Muur, althans wat er van over is, en vertelt dat braderieën ook een goede markt vormen voor zijn bedrijf. 'Duitsers ontdekken daar complexere smaken, zoals die van de Belgische merken Chimay en Duvel. Wat toegankelijker is Kriekbier, de meest verkochte speciaal soort.' Op weg naar Potsdamer Platz vertelt Bosch dat het (eveneens) Belgische trappistenbiertje Orval een van zijn favorieten is. 'Op het etiket staat een forel met een ring in z'n bek. Een mooie illustratie. Erachter gaat het verhaal schuil van de vestiging van het klooster in Orval.' (Zie kader.) Die geschiedenisverhalen maken van bier een mooi en emotioneel product, vindt Bosch. 'Mensen zijn trots op hun bier. De Twentenaren op Grolsch; de Amsterdammers op Amstel. Bierlinie heeft meer dan tweehonderd verschillende soorten in huis. Palma Cristal uit Cuba, Lapin Kulta uit Finland, een Samuel Adams uit Boston, Castelmaine uit Australië, noem maar op. Van die tweehonderd heb ik er -denk ik- een stuk of tien nog niet geproefd.' Dat moet dan maar een keertje gebeuren, in alle rust. Want: 'Bier business is good time business'.

toen-ie zin had in een trappistenbiertje tijdens een tripje naar Berlijn. Nergens te krijgen! Terug in Enschede maakte hij me enthousiast over zijn mogelijk ontdekte gat in de markt: handel in speciaalbieren.'

De twee Hubertanen ritselden hier en daar wat kratjes speciaalbier en gingen in een oude Volkswagen op pad. 'Het was een stukje verlenging van onze studententijd. We hadden net onze diploma's op zak.' Ouders en vrienden reageerden verbaasd over het avontuur. 'Bier verkopen in Duitsland? Jongens, gaat dat wel goed?' Het kon de ondernemende geesten niet deren. 'Het was

Drastische verbouwing van gebouw Langezijds

Kennis in de Etalage

‘De Etalage’. Voorlopig is het de werktitel, maar in de nabije toekomst zou het wel eens de naam kunnen worden van een compleet vernieuwd gebouw Langezijds, dat hét ambitieuze middelpunt gaat vormen van Kennispark Twente.

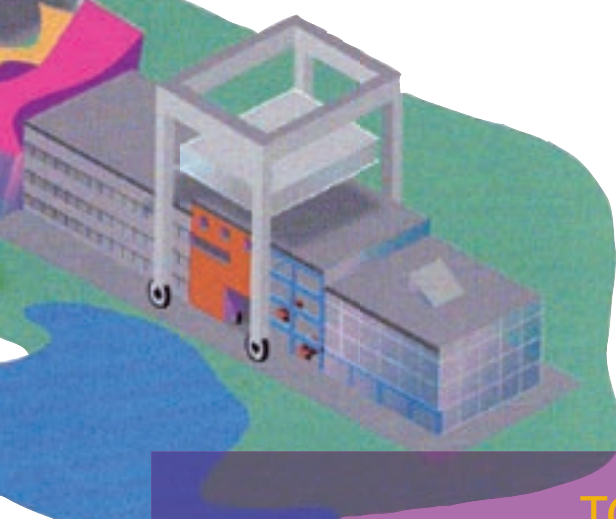
Er ligt bij het college van bestuur van de UT sinds kort een concept-plan, opgesteld door *Eric A. Gude*, directeur van zijn eigen bedrijf Property Conversion Group. Daarin ontvouwt hij hoe het aloude gebouw voor chemische technologie kan worden omgesmeed tot een ‘commerciële entiteit’ in een academische omgeving. Met een miniwolkenkrabber als markeringspunt, met bedrijfs -en kantoorruimten, met enorme glazen liften die ook kunnen fungeren als conferencerooms, met fitnessruimten, autoverhuur, bibliotheek, een operatiekamer van de toekomst, kinderopvang, een reisbureau. En nog veel meer. Kennisintensieve bedrijven krijgen in het drastisch vernieuwde pand de beschikking over op maat gesneden kantoren, werkruimten en laboratoria, uitgesmeerd over maar liefst 60.000 vierkante meter. Op termijn werk biedend aan tenminste 2500 mensen. Dat zou dan al bijna een kwart zijn van

de beoogde tienduizend arbeidsplaatsen die Kennispark Twente in 2020 moet hebben gerealiseerd. De huurders? Niet alleen spin-offs en (door)starters vanuit de UT, grote en middelgrote bedrijven die ooit uit de UT ontstonden, maar ook commerciële training- en opleidingsinstituten, bedrijven uit ‘kansrijke sectoren’ zoals voeding & gezondheid, bioconversie en biomassa, nano-(bio)medisch, medisch, zorg & technologie, alsmede R&D-vestigingen van grote en middelgrote bedrijven die op de campus zaken wensen te doen. De stichtingskosten van De Etalage worden geschat op 55 miljoen euro. Mogelijk dat een deel van het nieuwe pand eind 2009 al kan worden verhuurd. De rest van het gebouw zou dan een paar jaar later operationeel kunnen zijn.

Het vernieuwde pand krijgt als het aan de plannenmakers ligt een eigen centrale ingang. Met het gezicht naar buiten gericht, de campus (zakelijk)

ontsluitend aan wat nu nog de ventweg is langs de Hengelosestraat. Een echte zichtlocatie dus, dé prominente spin in het web van Kennispark Twente. Het gaat niet alleen om het gebied rond Langezijds annex de plek waar binnenkort de bouw begint van het UT-onderwijs- en onderzoekcentrum, maar ook om het business- en sciencepark aan de overkant van de Hengelosestraat. Inclusief het daar gevestigde BTC, waar tientallen jonge en startende bedrijven hun plek hebben. De Hengelosestraat doorsnijdt nu nog beide delen van het beoogde kennispark en wordt over het algemeen als een lastige barrière ervaren, een breuklijn. ‘Het onderstreept het cultuurverschil tussen beide gebieden,’ zo heet het in het concept-plan. Dat moet dus anders. Bijvoorbeeld door de Hengelosestraat te verleggen, te verdiepen, of te degraderen tot secundaire weg (‘een 30 km-route’). Een binnen de gemeente Enschede ontwikkeld masterplan van het gebied

Zó zou De Etalage er in de nabije toekomst uit kunnen zien: met aan de kant van de Hengelosestraat een centrale ingang voor het 'zakelijk' verkeer, dat daarmee apart van UT-studenten en -personeel de campus binnenkomt. Aan de campuszijde komt het nieuwe gebouw uit op het plein rond het onderwijs- en onderzoekcentrum. 'Goed voor de interactie tussen business en wetenschap', aldus Gude.

verschijnt nog voor deze zomer. Gude zou het hele casco van Langezijds willen handhaven, met een (deels inpandige) parkeergarage op wat nu de begane grond is. Met faciliteiten op maat voor verhuurders, die alle een eigen ingang krijgen. Op basis van een verrichte 'uitvoerige' peiling zou een derde deel van de bedrijfsruimte al op de voorhand verhuurd kunnen worden. 'We zijn bezig met het optuigen van een *special purpose company*, een nieuwe BV waarin ook de UT participeert en die gaat verkennen welke grote ondernemers geld willen steken in de operatie.'

De UT is als eigenaar van de grond de opdrachtgever. Gude: 'De wijze waarop de universiteit met haar grond wenst om te gaan is vooral een strategische keuze. Daar zijn allerlei opties voor, die we nader moeten uitwerken. Dit project gaat verder dan alleen de UT, de gemeente Enschede of de provincie. Het Kennispark heeft met dit pand de belangrijkste troef in handen om Twente als de kennis-hotspot van Nederland op de kaart te zetten.'

De Hengelosestraat (boven) vormt nu nog een breuklijn tussen de twee helften van het beoogde kennispark (onder).

TOP-plaats, succesfactor

De activiteiten van Kennispark Twente zijn te onderscheiden in kennisvalorisatieprojecten (octrooiregeling, financieringsvoorzieningen als de TOP-regeling, Nano4Vitality (met bedrijven als Grolsch en Zwanenberg) en gebiedsontwikkelingsprojecten (zoals Langezijds, de visie op het gehele Kennisparkgebied (campus en Business & Sciencepark) en High Tech Facilities (gezamenlijke labs met de industrie). De focus is daarbij gericht op start en groei van innovatieve bedrijven (vooral regionaal: samenwerking in programma's en faciliteiten), de kwaliteit van de locatie (zie artikel hiernaast) en acquisitie. Het uiteindelijke doel is de komende vijftien jaar in de regio tienduizend nieuwe banen te creëren. UT-medewerker *Kees Eijkel*, tot voor kort zakelijk leider van Mesa+ en nu directeur Kennispark: 'Deze universiteit en haar partners zijn werkelijk heel ver in ondernemerschap en samenwerking. Dat hoor je ook van mensen die van elders hier komen werken.' Grondlegger van de ondernemende universiteit was vijftientig jaar geleden rector magnificus Harry van den Kroonenberg. In die kwart eeuw ontstonden uit de UT zo'n 600 bedrijven, werk biedend aan vijfduizend mensen. Belangrijke elementen: de regeling tijdelijke ondernemersplaatsen en UT-instituut Nikos met zijn onderzoek/ onderwijs in ondernemerschap en (o.a.) de uitvoering van de TOP. Deze regeling is vanaf maart in nieuwe, verbeterde vorm beschikbaar. De rentevrije lening is opgetrokken naar 20 mille. De bank die het fonds heeft gevuld, ABN AMRO, verleent daarbij aanvullende services en support. Het succes van TOP is volgens Eijkel terug te vinden in het feit dat 10% van de snelste Nederlandse Technogiegroeiers (Technology Fast 50) bedrijven zijn die zijn gestart met een TOP-plaats. 'Dat aantal gaan we nog verder omhoog brengen,' verzekert hij. De Technology Fast 50 is een ranking van bedrijven die ouder zijn dan vijf jaar. Er is daarnaast ook een Rising Star verkiezing, waarvan de eerste regionale versie in juni op de UT wordt neergezet door Kennispark, Deloitte en ABN AMRO. Volgende versies zijn te verwachten in Delft/Rotterdam en Eindhoven. Vereisten zijn: jonger dan vijf jaar, een omzet van minstens 50 duizend euro en voorzien van het beste business plan. In Kennispark Twente werkt de UT samen met TechnologieKring Twente in het initiatief Mindshift (coaching/fonds voor kleine, groeiende bedrijven), Oost NV (acquisitie), PPM Oost (deelnames), Saxion Hogescholen, Innovatieplatform Twente, gemeente, provincie, BTC en de vereniging van het Business & Sciencepark. Eijkel c.s. en de meeste andere partners zitten 'doelbewust' op één locatie aan de overkant van de UT. www.kennispark.nl

VOOR DE LEUKSTE BANEN MOET JE IN TWENTE ZIJN!

TWENTE KENNISPARK

De Universiteit Twente, provincie Overijssel en de gemeente Enschede maken met Kennispark Twente meer werk van kennis. Door actieve ondersteuning van startende en groeiende kennisintensieve bedrijven, versterking van de innovatiekracht van het plaatselijke bedrijfsleven en herontwikkeling van de campus en het nabijgelegen Business & Sciencepark bouwen zij Twente uit tot een kennisintensief knooppunt van internationale allure. Kijk voor meer informatie op www.kennispark.nl en meld je aan voor de digitale nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen.

Jonge en innovatieve bedrijven

Rond de campus van de Universiteit Twente zijn de snelstgroeiende technologische bedrijven van Nederland te vinden. Het is een verzameling van jonge, enthousiaste, innovatieve ondernemingen, die werken met de nieuwste kennis. De meeste van hen zijn op de Universiteit Twente ontstaan en onderhouden daar nog nauwe contacten mee. Een band die versterkt wordt door Kennispark Twente, waarin de universiteit samenwerkt met startende en groeiende bedrijven.

Vacatures

Waar bedrijvigheid groeit zijn er kansen te over. Op de vacaturesite van Kennispark Twente vind je een actueel overzicht van openstaande banen. Klik eens langs en kijk naar je mogelijkheden op www.kennispark.nl/vacatures.

Word deel van het succes

Kom naar Enschede, waar je baas je collega is, waar je het bedrijfsproces van begin tot eind meemaakt en waar jouw ervaring doorslaggevend is voor het succes van het bedrijf!

werk maken van kennis

Globetrotter

Jürgen Nelis, hoofd wereldwijde inkoop operations bij de farmaceutische multinational Roche, zetelt in een torenhoog kantoorgebouw dat een panoramisch uitzicht biedt op de wijde omgeving van Basel. Een deel van het jaar reist hij de wereld door. 'Ik doe zaken met experts uit de hele wereld'.

Basel mag dan vanwege zijn strategische ligging de Poort van Zwitserland worden genoemd, de meeste toeristen laten de plaats - op weg naar hun vakantiebestemming - links liggen. Logisch, de kluwen van snelwegen en viaducten rond de stad, met een grensovergang waar soms met Zwitserse precisie wordt gecontroleerd op paspoorten en vignetten achter de voorruit, nodigt

niet uit tot een relaxt bezoek aan de oude binnenstad. En toch is er van alles te zien: de Spalentor bijvoorbeeld, een van de mooiste stadspoorten van het land, getuigend van een rijk, cultureel verleden. De toren, waar de trams zich om de paar minuten soepel omheen krullen, werd gebouwd in de eerste helft van de veertiende eeuw, na de grote aardbeving van 1356. In de oude stad, die een fraai uitzicht biedt op de snelstromende Rijn, wemelt het van de historische gebouwen, eettentjes en café's. Verderop, aan de overkant, daar waar de rivier naar het noorden afbuigt Duitsland in, zijn de vele chemieconcerns gevestigd, zoals Clariant en Ciba 2 van Novartis en Roche, die behoren tot de topvijf van

de wereld. De stad dankt er een deel van zijn bekendheid en rijkdom aan. Jürgen Nelis, colbert, groen overhemd, stemmige stropdas, is een opgeruimde, beginnende veertiger. In zijn vrije tijd zit hij veel op zijn mountainbike of rent hij door het Zwarte Woud. Dat houdt hem jong, zegt hij. Zijn bureau is te vinden op vloer 20 van de 31 verdiepingen tellende Messeturm, waar Roche een aantal etages heeft gehuurd. Zijn werkomgeving oogt als een kantoor tuin, de bureaus zijn met simpele schotten van elkaar gescheiden. De toren met zijn karakteristieke glazen gevel verheft zich hoog boven Basel's nieuwe jaarbeurs en het enorme complex van bedrijfsgebouwen van Roche, >>

een dorp op zich. Dit is het hart van Europa, met een panoramisch uitzicht op de wijde omgeving. In noordelijke richting doemen de Vogezes en het Zwarte Woud op, zuidwaarts zien we het Berner Oberland met alle bekende bergtoppen. 'En daar woon ik', terwijl hij wijst op Lörrach, een Duitse stad van vijftigduizend zielen die grenst aan Basel. 'Een kwartiertje met de auto'.

De farmaceutische multinational F.Hoffmann La Roche, kortweg Roche genoemd, heeft twee divisies: diagnostics en pharma. Bij de pharmandivisie, gericht op de productie van innovatieve geneesmiddelen, is Nelis als vice-president wereldwijd de verantwoordelijke baas voor de 'strategische inkoop technical operations'. Van het inkopen van complexe grondstoffen en actieve componenten, hightechverpakkingen voor medicijnen tot productiemachines en services om de productie op peil te houden.

Het is een heel specifieke job, die hem veelvuldig in contact brengt met allerlei bedrijven. 'Ik doe zaken met experts uit de hele wereld'. Roche is voortdurend op zoek naar nieuwe moleculen om ernstige ziektes te bestrijden, vertelt hij. 'Een talentenjacht op moleculen, ja. Dat doet Roche zowel met eigen R&D als met start-ups, instituten, bedrijven, etc. Zo gauw er er een deal is gesloten moeten we partners zien te vinden met wie we productieprocessen kunnen ontwikkelen om op grote schaal en tegen minimale kosten te

kunnen leveren. Dat is iedere keer weer een nieuwe uitdaging. We mogen daarbij geen tijd verliezen want vaak hangt het leven van de patiënt af van de beschikbaarheid van geneesmiddelen.'

Nelis geeft direct leiding aan een groep van zeventien mensen, die zijn verspreid over Basel, Tokio en Shanghai. Functioneel leidt hij ook de rest van de inkoop en geeft daarmee richting aan de belangrijkste beslissingen. Hij is verantwoordelijk voor de wereldwijde productie binnen de divisie pharma. 'Wat komt er de komende jaren allemaal op ons af, welke investeringen doen we, hoe vertalen die zich in de inkoop en hoe kunnen we bijdragen aan de winstgevendheid van de divisie? Met dat soort zaken zijn we voortdurend bezig,' aldus Nelis.

In de hiërarchie van Roche – zeventigduizend werknemers- hoort hij tot de topdriehonderd van leidende functionarissen. Het is een zware baan die hem gemiddeld zo'n vier maanden per jaar in het buitenland brengt - veelal in Europa, de VS, Zuid-Amerika en Zuid-Oost-Azië, waar hij over contracten onderhandelt en allianties sluit met samenwerkende partners. 'Ik ben eigenlijk steeds op reis. We groeien als bedrijf erg snel, drie keer sneller dan de markt en dat betekent hard roeien om bij te blijven.' En roeien, dat kan hij.

Jürgen Nelis (1964) was de zoon van een ondernemende leerlooier die zijn emplotto zocht in het buitenland en zijn gezin vanuit Brabant op sleeptouw nam naar Frankrijk, België en Duitsland. Al die verhuizingen polijsten de talenknobbel van de jonge Jürgen, maar de schaduwzijde was dat al zijn jeugdvriendschappen steevast ruw werden afgebroken en hij steeds weer moest vechten om in een vreemde omgeving op school te presteren. 'Vrienden maken ging steeds moeilijker', weet hij nog. 'Mijn moedertaal is Nederlands, maar ik spreek het haast nooit meer. Lörrach voelt als mijn thuisbasis, dat is mijn Heimat.' Nelis ontwikkelde op die manier wel een bepaalde - zoals hij het noemt- *skillset*: 'Ik ben open en multicultureel, pas me snel aan en ben heel doelgericht. Ik faciliteer mensen met skills, zet ze aan het werk en motiveer ze, zet projecten op, neem initiatieven. Daar word ik op afgerekend.' Stress? 'Ja volop, maar die heb ik nodig om mijn doelen te

bereiken. Dat is positief. Het wordt pas negatief als je fouten gaat maken'. Jurgen prijst de cultuur van zijn bedrijf. 'Roche *empowert* erg goed. Ik word veelzijdig ingezet, heb veel vrijheid van handelen en veel beslisbevoegdheid.' Ter illustratie: de inkoopsectie van 'technical operations' (tienduizend werknemers) waar hij de baas van is, beschikt over een jaarlijks budget van ruim 1 biljoen euro. Roche produceert wereldwijd enkele honderden geneesmiddelen. Zoals Tamiflu, het bekende medicijn tegen influenza ('een heel innovatief en uniek product'), middelen ter bestrijding van kanker, aids en ook epo ('bijvoorbeeld voor kankerpatiënten die aan bloedarmoede lijden'). Zodra een ziekte als vogelgriep de kop op steekt breken er voor hem spannende tijden aan. 'Dan moeten we heel snel kunnen reageren op de vraag naar medicijnen die daarvoor geschikt zijn, zoals Tamiflu. Dat betekent dat we in een mum van tijd moeten opschalen om een eventuele *pandemie* te voorkomen. Dat kunnen we niet op eigen kracht, dus moeten we capaciteit van buiten aantrekken, van bedrijven dus die componenten van dit medicijn kunnen maken. Dat komt neer op, zeg maar, het 'leeg' onderhandelen van hele fabrieken. Ja,

dat is heel enerverend'. Frans leerde Nelis op de lagere school in Frankrijk. In het Duitse Trier (aan de Moezel), waar zijn ouders eind jaren zeventig waren neergestreken doorliep hij de HTS, richting werktuigbouwkunde (1985-'88). Roeien was destijds zijn grote passie. Als zestienjarige werd hij roeikampioen van Duitsland, roeide de jaren erna in vier WK-finales en kwalificeerde zich op z'n vierentwintigste voor de Olympische Spelen in 1988 in Seoul tweede werd in de kleine finale. 'Een fantastische ervaring, die ik voor geen goud had willen missen'.

Robert Bakker, een van zijn roeimaatjes in de Olympische boot en UT-student, haalde hem na de Spelen over om in Twente werktuigbouwkunde te komen studeren. Dat deed hij. Hij woonde in Huize Heilige Hubertus, het vermaarde studentenhuis dat al vele bekende namen voortbracht. Bestuurswerk of andere activiteiten buiten de studie waren niet aan hem besteed. 'Ja, ik organiseerde huisfeesten', herinnert hij zich. 'Maar ik was al wat ouder en wilde snel door m'n studie heen'. Vier jaar later, in 1992, studeerde hij af bij professor Henk Zijm, de tegenwoordige rector magnificus van de UT. Sinds oktober 1992 werkt Nelis bij Roche. Eerst vijf jaar in het Duitse Grenzach, daarna op het hoofdkantoor in Basel. Zijn vrouw studeerde farmacologie en werkt part-time in de marketing van Roche, maar dan in de Duitse vestiging. Hoe kijkt Jurgen Nelis aan tegen het werk dat hij doet? 'Vooropgesteld: ik vind Roche een fijn bedrijf. Er gaat heel veel geld om, dat klopt, maar ik vind onze doelen maatschappelijk heel verantwoord. We dragen bij aan het welzijn van de mensen. Neem de bestrijding van kanker: die is nu volstrekt anders dan tien jaar geleden. Er zijn tegenwoordig medicijnen beschikbaar die zich doelgericht concentreren op de foute cellen. Er is een bepaald soort borstkanker die binnen afzienbare tijd redelijk te behandelen zal zijn. Het gaat stapje voor stapje de goede kant op.'

Vanuit verschillende hoeken de cilinderdeksels en uitlaatkleppen van de drie etages hoge RTX-3 2-takt common-rail testmotor in Oberwinterthur, met 58 cm boring en 10000 pk. De testmotor wordt binnenkort vervangen door de nog modernere RTX-4. De kabels zijn gekoppeld aan allerlei meetapparatuur om voornamelijk drukken en temperaturen te meten.

Engineer

Roelf Drijfholt (33) werkt sinds 2003 bij Wärtsilä in het Zwitserse Winterthur. Dit bedrijf met wereldwijd twaalfduizend werknemers en 130 vestigingen (waaronder Nederland), is wereldleider op het gebied van tweetakt-dieselmotoren voor schepen. 'Een ingenieur wordt in Zwitserland gezien als een drager van de economie en geniet daarom meer aanzien dan in Nederland.'

Vanaf het strand bij Cadzand zie je ze de Westerschelde uitvaren: de oceaanstomers volgepakt met vele honderden, soms duizenden containers aan boord. Ze schuiven langzaam voorbij en verdwijnen als een stip aan de horizon. Roelf vertelt dat zijn bedrijf vorig jaar in het nieuws was toen het grootste containerschip ter

wereld (de Emma Maersk, met maar liefst dertien duizend containers) in de vaart kwam. Het vierhonderd meter lange gevaarte draait op een motor van Wärtsilä, de grootste ooit gebouwd. Het gaat om de 14RT-flex96C met een vermogen van 110.000 pk, voorzien van moderne commonrailinspuiting, 26 meter lang en 15 meter hoog. Met een

vaartje van 50 km/u stoomt het schip de oceaan over. Wärtsilä, voorheen Sulzer, tekent en ontwerpt dieselmotoren, maar bouwt ze niet zelf. Dat gebeurt in licentie door bedrijven in Zuid-Oost-Azië. In Winterthur, een levendige industriestad vlak bij Zürich, is Drijfholt de kwaliteitsbewaker van, zeg maar, alle

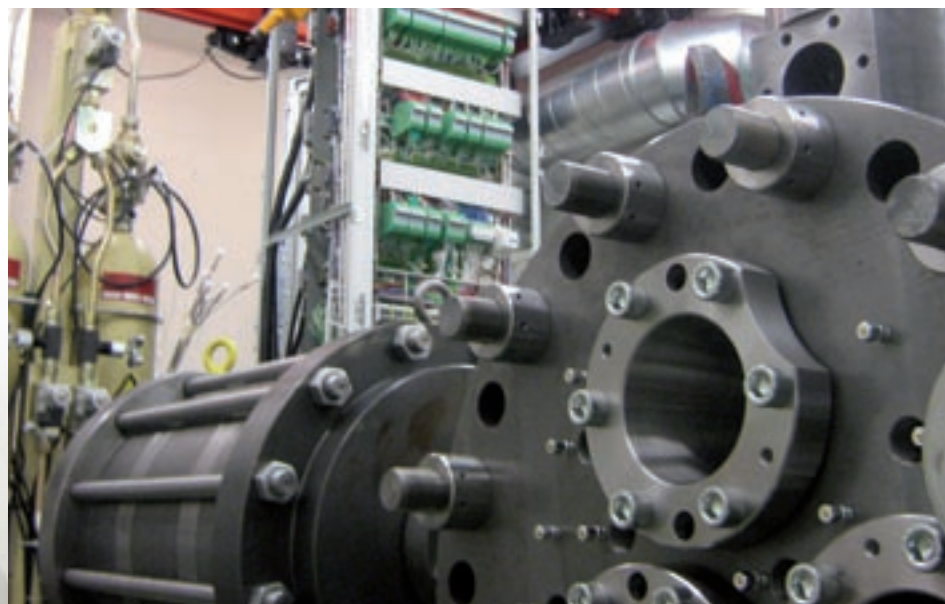

Een nieuw wereldrecord voor Wärtsilä (eind 2006): de 14RT-flex96C (14 cilinders van 96 cm diameter) is de sterkste motor die ooit gebouwd is, met >100000 pk. De flex-motor van 2300 ton staal is uitgerust met moderne common-rail elektronische inspuiting, 26 meter lang en 15 meter hoog. De motor drijft de 10 meter brede propellor aan van het 400 meter lange containerschip Emma Maersk. Met een snelheid van 50 km/uur brengt dit schip ruim 11000 standaardcontainers over de oceaan, een lading die vergelijkbaar is met een rij vrachtwagens van 300 km lang.

van zorg voor Wärtsilä: als er midden op zee een zuiger of iets anders kapot gaat aan de motor is het steeds weer opnieuw de vraag wat de oorzaak is. 'Ligt het aan het design of moeten de onderdelen beter?' Pech is een uiterst kostbare grap, die leidt tot veel schadeclaims van scheepvaartbedrijven. Drijfholt is de enige chemisch-technoloog in een werktuigbouwkundige werkomgeving. 'De grote oliemaatschappijen bieden - wat betreft het leveren van brandstof en smeerolie - op ieder schip

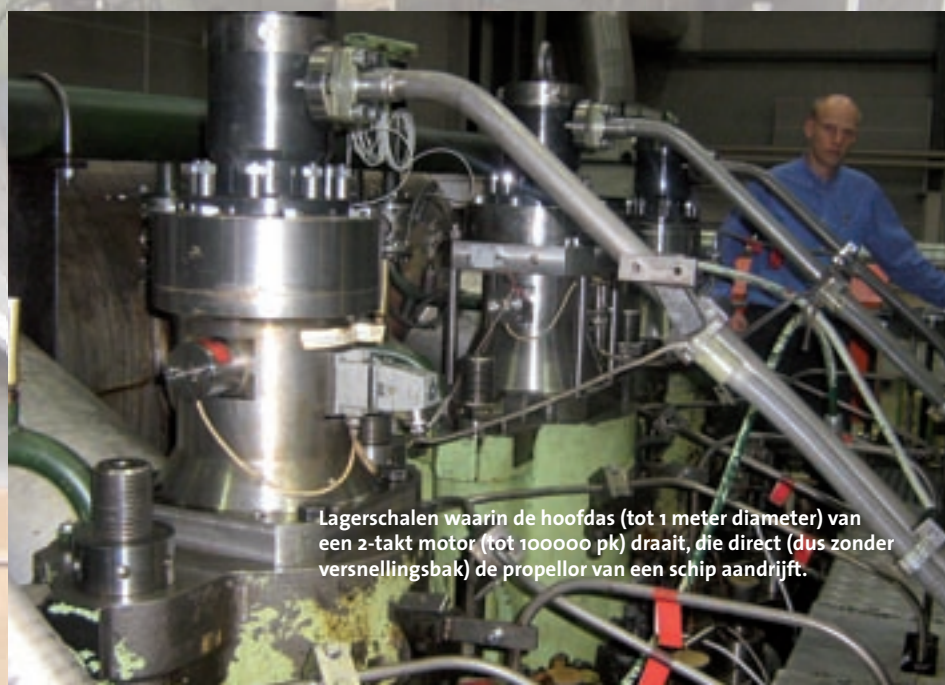
van enige omvang. Stookolie is smerig spul. Het is raffinaderijafval, een soort teer. Maar onze motoren draaien er fantastisch op, het is een van de weinige toepassingen.' Na zijn studie chemische technologie (1992-1998) werkte Drijfholt bij Chevron voordat hij in 2003 bij Wärtsilä terecht kwam. 'Ik ken de marinesmeeroliewereld van a tot z.' Tussen de bedrijven door volgt hij een MBA-opleiding en geniet hij van de Zwitserse natuur. Zolang er sneeuw ligt is Roelf met zijn Duitse vriendin, die arts is, in de weekenden te vinden in de hogere skigebieden. 's Zomers wordt er gewandeld en geklommen.

Levensgrote brandstoftestcel met een diameter van 50 cm en kijkgat, waarin de explosievoortgang van zware stookolie wordt bestudeerd. Doel is om de brandstofinspuiting te optimaliseren waar het gaat om efficiëntie en emissies. Opstelling van Kai Herrmann, samenwerkingsproject van Wärtsilä, ETH Zürich en Hercules (EU).

fluïde zaken. Onder zijn leiding worden op de testmotor 4000 uren- *approvals* uitgevoerd om te kijken of de geleverde olieproducten voldoen aan de strenge kwaliteitsnormen. 'Dat is ons belang: de kwaliteit van het geleverde spul moet goed zijn en mag niet de oorzaak zijn van motorpech.'

Die pech is trouwens toch een punt

Lagerschalen waarin de hoofdas (tot 1 meter diameter) van een 2-takt motor (tot 100000 pk) draait, die direct (dus zonder versnellingsbak) de propellor van een schip aandrijft.

Arend Nijhuis (links) en Marc Dhallé

UT-inbreng in fusiereactor ITER groot

Supergeleiders

danig op de

Tekst: Wiebe van der Veen / Foto's: Jan Hesselink

In Cadarache, Frankrijk, verrijst de komende jaren de experimentele kernfusiereactor ITER. Een prestigieus project dat het potentieel van kernfusie moet aantonen, als duurzame energiebron van de toekomst. Maar liefst een kwart van de bouwkosten gaat op aan enorme supergeleidende magneten. De UT-groep Lage Temperaturen mag de kabels voor die magneten eerst flink op de proef stellen.

Zeker zestigduizend ampère moet erdoor heen, verliesloos. De kabels die voor ITER zijn ontworpen, zijn geen doorsnee kabels. Ze bestaan uit honderden afzonderlijke supergeleidende draden van niobium-tin, samengepakt en beschermd door een zware stalen mantel. In de fusiereactor gaat het duidelijk om extremen. Die grote stroom is nodig om een sterk magnetenveld te garanderen, zo'n twaalf Tesla. En dat

is op zijn beurt nodig om het plasma in de reactor in bedwang te houden. In die extreem hete plasmawolk vindt de eigenlijke fusie plaats, van lichte atoomkernen tot zwaardere. Vijfhonderd megawatt aan energie moet ITER gaan opleveren: tienmaal meer dan er aan energie in moet om het plasma op temperatuur te houden. Het zou de eerste reactor zijn met netto energieopbrengst, dus de verwachtingen

zijn hooggespannen. Het project heeft al wel de nodige discussies opgeleverd in de wetenschappelijke wereld: zal het haalbaar zijn? Hoe dan ook, als alles volgens plan verloopt, gaat de reactor in 2016 voor het eerst energie leveren.

Kwalificatie

Daarbij hangt veel af van de kwaliteit van supergeleiders, realiseert onderzoeker Arend Nijhuis zich: 'Toen we in de jaren negentig de wisselstroomverliezen van dit type kabels in kaart begonnen te brengen, bleek al snel de grote invloed van de mechanische aspecten. Bij deze grote stromen en magneetvelden komen er nu eenmaal enorme dwarskrachten op zo'n kabel te staan. De 'Model Coil' die we in 2000 testten, bleek snel in kwaliteit achteruit te gaan naarmate hij vaker werd bekrachtigd. Die nieuwe onzekerheid kwam niet erg gelegen: de beslissing voor de bouw van ITER was nog niet genomen, en elke onzekerheid kreeg een politieke lading.' Nijhuis en zijn collega's zijn er dus meteen opgedoken om te achterhalen wat er precies gebeurde in de kabels. 'Wij slaagden er niet alleen in om de oorzaken te vinden, we konden dankzij

een kleine ontwerpaanpassing ook spectaculair betere resultaten boeken. De huidige geleiders voor ITER hebben daarmee een sterke UT-inbreng, en er is wereldwijd veel belangstelling voor ons werk.'

Ijskoud persen

Dat was ook de reden voor de ITER-organisatie om de kwalificatietests door de Twentse groep te laten doen. 'We twijfelden niet lang toen ze ons dat vroegen', glundert groepsleider Marc Dhallé van de sectie High Current Superconductivity waarin Nijhuis ook werkzaam is. 'Zeker niet toen we de mogelijkheid kregen om extra mensen aan te trekken en onze infrastructuur uit te breiden.'

Alle deelnemende landen die supergeleiders leveren, sturen een monster naar Twente. Dat wordt vervolgens door Nijhuis' mensen flink onder handen genomen: de mechanische krachten worden nagebootst in een speciaal ontwikkelde pers. Dat vindt plaats bij de werktemperatuur van de kabels, ongeveer 4 Kelvin (min 269 graden Celsius): de pers wordt daarvoor in een cryostaat geschoven,

een soort grote thermosfles. Twee weken lang wordt een sample 'gepest', om de wisselstroomverliezen kritisch te bekijken. 'Zouden de geleiders bijvoorbeeld te veel opwarmen door de mechanische druk, dan verliezen ze hun supergeleidende werking en is het gedaan met het magneetveld. Dat is funest. Niet zozeer omdat er een ramp in de reactor zou ontstaan – het plasma dooft gewoon uit. Maar de geloofwaardigheid en de economische haalbaarheid zijn dan wel in het geding. Die kabels moeten het gewoon twintig jaar probleemloos doen', aldus Dhallé.

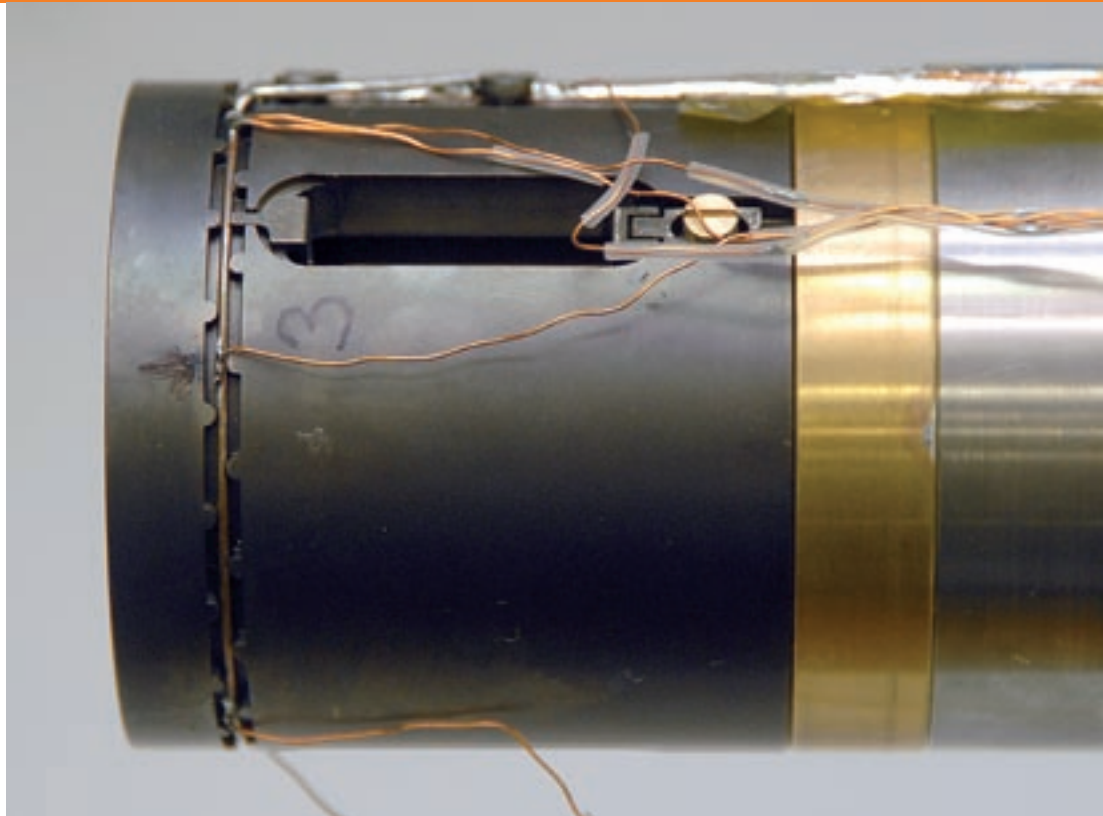
De contacten met ITER dateren van begin jaren negentig, toen de Twentse groep al wereldwijd hoog aangeschreven stond dankzij de ontwikkeling van supergeleiders voor bijvoorbeeld MRI-scanners en deeltjesversnellers. De ontwikkeling van meettechnieken is steeds hand in hand gegaan met fundamenteel onderzoek naar nieuwe materialen en ontwerpmethoden: dat is volgens Dhallé ook de kracht van de Twentse groep. De combinatie tekent ook zijn persoonlijke interesse: eerder werkte de Vlaming in Genève aan >>

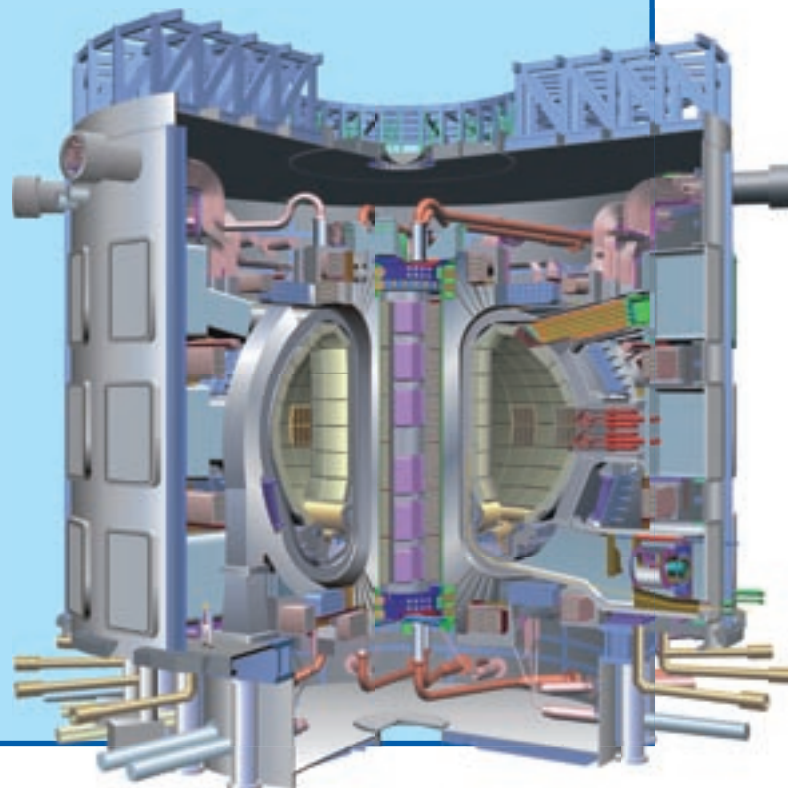
proef gesteld

nieuwe supergeleidende materialen en in London aan geavanceerde meettechnieken.

Zijn 'sterkstroombegroep' is ook betrokken bij een ander mega-project: de ontwikkeling van de supergeleidende magneten voor de Large Hadron Collider, de nieuwe deeltjesversneller van CERN in Genève. Herman ten Kate, deeltijdhoogleraar in de groep van Dhallé, is in Genève projectleider van de grootste supergeleidende magneet ooit gebouwd, voor de ATLAS-detector in de deeltjesversneller. De honderd ton wegende magneet is afgelopen najaar voor het eerst met succes getest. Het is opnieuw een project van extremen, onder het CERN-motto *'bigger is better if you're searching for smaller'*: gigantische opstellingen om de kleinste deeltjes te kunnen detecteren. Temidden van al die extremen voelen de supergeleidings-onderzoekers zich duidelijk thuis.

In november 2006 tekenden China, de EU, India, Japan, Korea, de Russische Federatie en de VS ervoor: de experimentele fusiereactor ITER mag gebouwd worden. Kernfusie krijgt de kans om zich te bewijzen in een centrale die vijfhonderd megawatt aan energie moet gaan leveren. In het plasma binnenin de reactor smelten deuterium en tritium samen tot een heliumkern en een neutron. Hierbij komt veel energie vrij. Het grote voordeel van kernfusie is dat de voorraad deuterium en tritium vrijwel onuitputtelijk is. Deuterium is overvloedig in de oceanen aanwezig, voor het maken van tritium is lithium nodig dat ook niet schaars is. Vergeleken met kernsplijting, kent kernfusie niet het nadeel van radioactief afval. Tritium is weliswaar radioactief, maar slechts voor korte tijd. Buiten de centrale hoeven daarom geen radioactieve materialen getransporteerd te worden. Voor Dhallé staat het buiten kijf dat gecontroleerde kernfusie op aarde haalbaar is: 'Dat is inmiddels ontegenzeggelijk aangetoond. Een rendabele reactor is natuurlijk wel een technologisch hoogstandje. Om op ons eigen gebied te blijven: de magneten moeten wel twintig jaar betrouwbaar blijven werken onder zeer veeleisende omstandigheden, en dat is maar één van de technologische hordes. Het begint allemaal met de politieke wil om samenwerking mogelijk te maken. Die wil is er steeds meer. De kosten lijken enorm, alleen al het bouwbudget bedraagt vijf miljard euro, maar als je de Europese bijdrage bekijkt, heb je het over veertig cent per inwoner per jaar. Dat is een schijntje in verhouding tot de te verwachten baten.'

Werken voor de publieke sector met betrokkenheid en vakmanschap. Dat is waar TMOP voor staat. Met ervaren interim-managers en adviseurs is TMOP een belangrijke partner van overheden en non-profitorganisaties.

Binnen het cluster van Financiën & Bedrijfsvoering is de divisie Bedrijfsvoering & Advies actief. Naast het interim-management (bijvoorbeeld directeur Bedrijfsvoering) kenmerkt de divisie Bedrijfsvoering & Advies zich door het generieke profiel en de uitvoering van adviesvragen op het vlak van bedrijfsvoering (bijvoorbeeld verbetering Planning & Control, rekenkamer- en doelmatigheidsonderzoek, doorlichtingen, et cetera).

Voor onze divisie Bedrijfsvoering & Advies zijn wij op zoek naar:

Interim-managers en adviseurs Bedrijfsvoering

Het betreft adviseurs met een brede visie op bedrijfsvoering en ervaring in de publieke sector, vooral gemeente, op HBO- of Academisch niveau (bijvoorbeeld bestuurs-/bedrijfskunde of bedrijfseconomie). Adviseurs die in staat zijn om vanuit hun inhoudelijke expertise de complexiteit van bedrijfsvoering te overzien. Op basis van deze expertise en dit overzicht doet u verbetervoorstellen en bent u in staat deze te implementeren. Als adviseur bij TMOP bent u verder communicatief, flexibel en zelfstandig. Met een klantgerichte houding bent u een ambassadeur voor onze organisatie.

Herkent u zich in dit profiel en wilt u direct reageren? Stuur of mail (sollicitatie@tmop.nl) ons uw brief met CV o.v.v. referentienummer AM-052007. Meer informatie vindt u op onze website: www.tmop.nl. Voor aanvullende informatie over TMOP en/of de divisie Bedrijfsvoering & Advies kunt u contact opnemen met de heer drs. Dennis Lacroix, (06) 29 57 19 64.

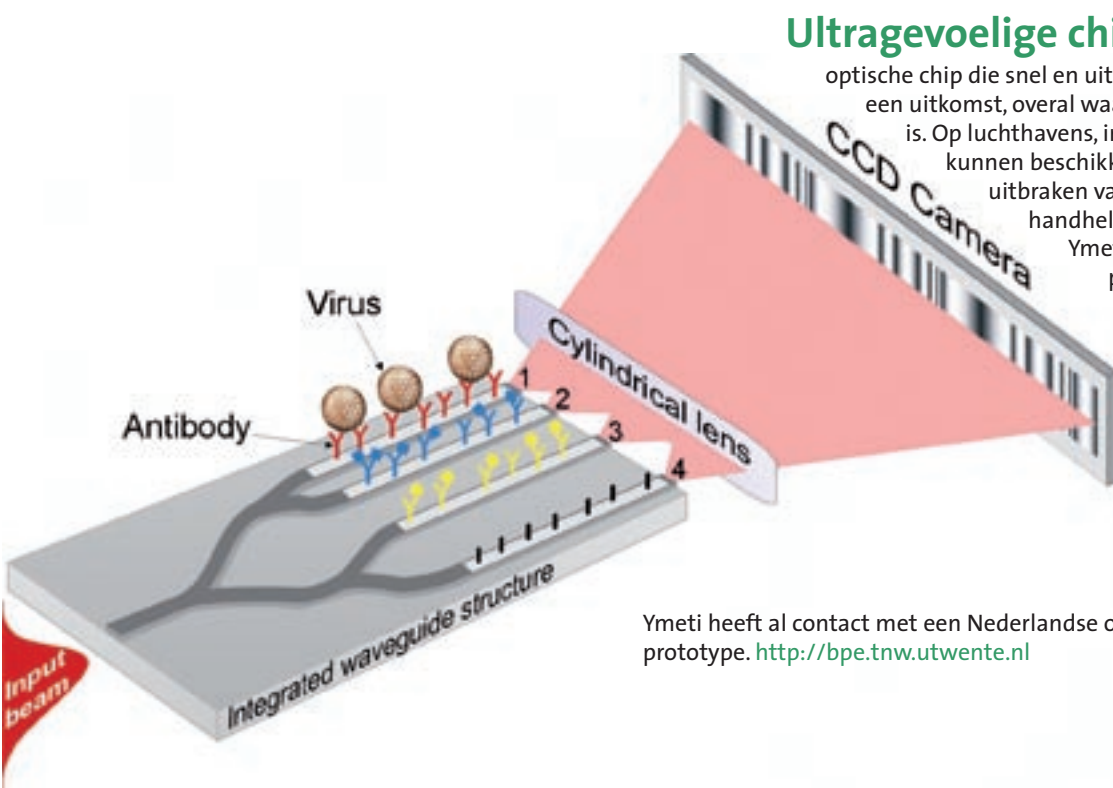

TMOP | management & detachering

TMOP BV
Spacelab 4
Postbus 2682
3800 GE Amersfoort

T (033) 450 70 70
F (033) 450 70 80
sollicitatie@tmop.nl
www.tmop.nl

(TMOP heeft ook vestigingen in Den Haag, Drachten, Velp en Waalre)

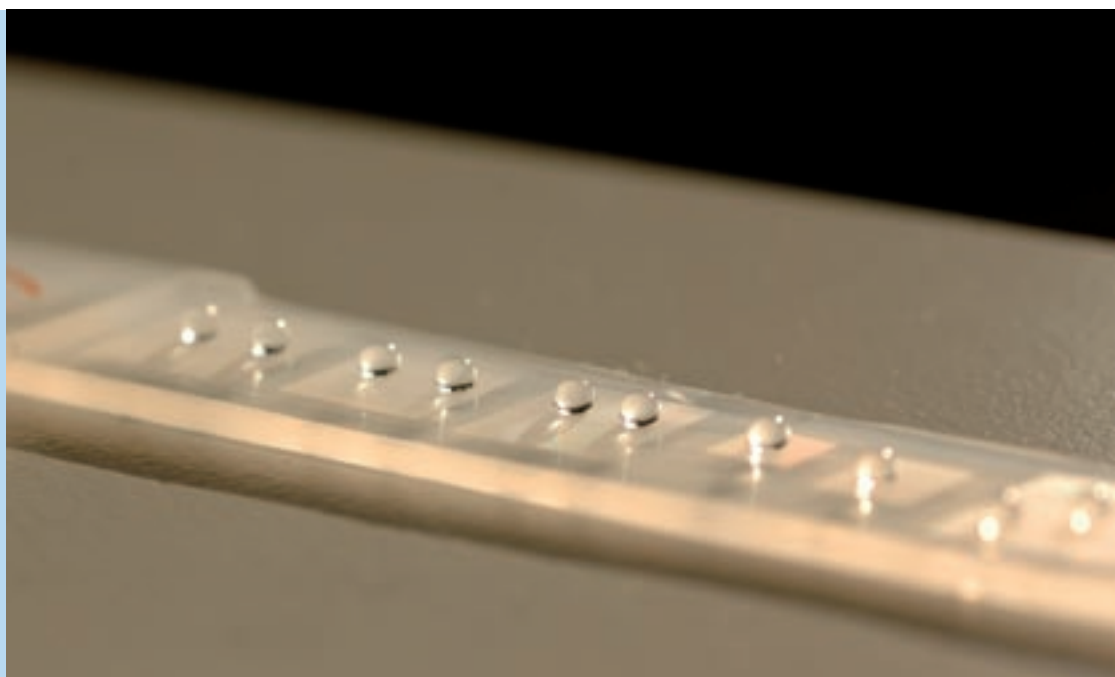
Ultrasnelle chip detecteert virussen Een optische chip die snel en uiterst gevoelig virussen kan detecteren: het is een uitkomst, overal waar snelle screening op virusuitbraken nodig is. Op luchthavens, in ziekenhuizen, maar ook in gebieden die niet kunnen beschikken over geavanceerde laboratoria. Recente uitbraken van SARS en H5N1 hebben de behoefte aan een handheld detector aangetoond. Onderzoeker Aurel Ymeti (Biophysical Engineering, MESA+/BMTI) publiceerde zijn vinding in Nano Letters en dit leidde tot veel publiciteit in binnen- en buitenland. De chip maakt gebruik van parallelle lichtgeleidende kanalen die voorzien zijn van een coating die gevoelig is voor een specifiek eiwit. Hecht het eiwit zich aan de coating, dan wordt de gang van het licht verstoord en ontstaat aan de uitgang een ander interferentiepatroon: een 'streepjescode' die nauwkeurige informatie geeft over de aard en de concentratie van aanwezige virussen.

Ymeti heeft al contact met een Nederlandse onderneming voor het eerste commerciële prototype. <http://bpe.tnw.utwente.nl>

Elke vrijdag vakantie

In het stadsverkeer lijkt elke vrijdag op een vakantiedag: er is een minder duidelijke spits en het verkeer lijkt vooral recreatief van aard: de auto's rijden naar meubelboulevard, stadscentrum en camping. Dat is één van de patronen die promovenda Wendy Weijermars (CTIT, Verkeer en Vervoer) herkende in haar onderzoek. Met de stad Almelo als case, heeft zij de verkeersbewegingen op 23 kruispunten bestudeerd en de dagpatronen 'over elkaar heen gelegd'. Ze kan op die manier inventariseren voor welk type verkeer een kruispunt het meest belast wordt: waar doet de avondspits zich vooral voelen en wat is daaraan te doen. Voor Amsterdam haalt zij met deze methode vergelijkbare resultaten. Het is waardevolle input voor het intelligenter regelen van de verkeerslichten, dynamische route informatiepanelen en nieuwe informatiesystemen in de auto.

<http://www.vvr.ctw.utwente.nl/>

Lotusplastic dankzij femtoseconde laser

De ideale zelfreinigende eigenschappen van het blad van de Lotusplant inspireren onderzoekers voortdurend tot het nabootsen ervan. Dat kan bijvoorbeeld via speciale coatings, maar promovendus Max Groenendijk, (IMPACT, Toegepaste Lasertechnologie) kiest een andere benadering om oppervlakken zelfreinigend te maken. Hij heeft de oppervlaktestructuur van het Lotusblad bestudeerd en bootst die na door gebruik te maken van een femtoseconde laser. Hij maakt met de laser dezelfde 'pilaartjes' die het blad heeft, en brengt daarop ook nog eens een fijne ribbelstructuur aan. Het resultaat: water kan zich niet hechten aan het oppervlak, een druppel wordt opgetild en rolt van het vlak af, daarbij alle verontreinigingen meenemend. Oppervlakken rechtstreeks behandelen zou te kostbaar zijn, maar door een matrijs te maken voor het spuitgieten van kunststofproducten, is de nieuwe methode geschikt voor seriefabricage. Bijkomend effect: het oppervlak voelt prettig zijde-achtig aan.

<http://www.wa.ctw.utwente.nl/>

Psychiatrisch stigma is 'tweede ziekte'

'De samenleving staat nog steeds intoleranter tegenover personen met psychische problemen dan tegenover mensen met lichamelijke ziektes', concludeerde Job van 't Veer in zijn proefschrift 'The social construction of psychiatric stigma', waarop hij eind 2006 promoveerde bij Herro Kraan en Erwin Seydel aan de faculteit Gedragswetenschappen. Patiënten menen dat 'het publiek' onwetend en vooringenomen is, terwijl het publiek op zijn beurt meent dat psychiatrische patiënten iets te verantwoorden hebben voor hun afwijkend gedrag. Vooroordelen als 'agressief' en 'onbetrouwbaar' vallen dan al snel. Zo'n stigma is ernstig, want het vergroot de kans op sociale uitsluiting en dreigt daarmee een tweede ziekte te worden. De vermaatschappelijking die de geestelijke gezondheidszorg heeft willen doorvoeren, lijkt daarmee niet voldoende op te leveren. Wel constateert Van 't Veer dat het helpt als mensen een psychiatrisch patiënt in hun directe omgeving hebben: dat werkt positief op de houding en neemt vooroordelen over en weer weg. www.ibr.utwente.nl

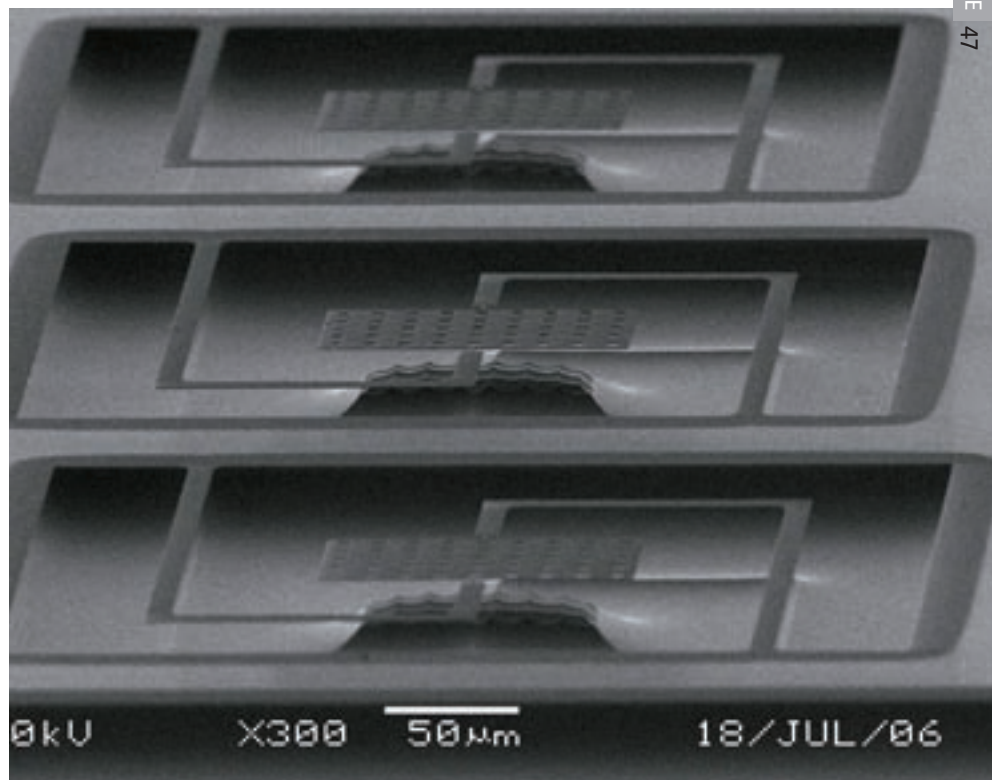
UT en Essent in energie-innovatie

Energiebedrijf Essent en de Universiteit Twente gaan de komende jaren samen onderzoek doen naar innovaties in de energiesector. Eén van de kansrijke ontwikkelingen is die van micro-warmtekrachtcentrales in huishoudens. Al die kleine centrales kunnen ook hun overtollige energie aan het net kwijt, en dit vergt veel van de besturing via geavanceerde ICT-systemen. Daarnaast doet de groep Financial Engineering van Toegepaste Wiskunde onderzoek naar de open energiemarkt en het verhandelen van energie op beurzen. Hierbij spelen aspecten als risicomangement een belangrijke rol. De Universiteit Twente heeft, in het FELab van prof.dr. Arun Bagchi, veel expertise in huis op dit gebied. Essent financiert een promovendus en een postdoc.

www.felab.utwente.nl

StoBots gaan de harde schijf vervangen

De harde schijf heeft z'n langste tijd gehad. Nog grotere informatiedichtheid zou tot onmogelijk grote toerentallen moeten leiden. Ook wreekt zich het 'platenspeler'-principe van de harde schijf, met slechts één lees- en schrijfkop die alles moet doen. Wereldwijd wordt daarom gewerkt aan de opvolger. Als het aan onderzoekers van het MESA+ Instituut voor Nanotechnologie ligt, is het straks niet langer de schijf die beweegt. Een stilstaand oppervlak met een magnetische laag wordt afgetast door tientallen kleine robotjes die kunnen lezen en schrijven. Promovendus Mink Hoexum heeft alvast gekeken naar de aandrijving van die robotjes, ook al wel StoBots (storage robots) genoemd. Dankzij een ingenieus principe weet hij een lineaire stappenmotor te maken die draadloos over het oppervlak zweeft. Vervolgens zijn de robotjes, ongeveer een halve millimeter groot, uit te rusten met cantilevers, armpjes met een magnetische tip, samen met de bijbehorende elektronica. De StoBots zijn ook geschikt voor andere manieren van informatieopslag, aldus Hoexum: bijvoorbeeld in moleculen. www.mesaplus.utwente.nl

Hoogleraar
procestechnologie
Wim van Swaaij (65)

Oude meester blijft nog even

Wim van Swaaij:
'Afscheid is een misleidend woord'

Dat zijn onderzoek naar biomassa ('een klein, weinig glamorous onderzoekslijntje waar altijd één aio op zat') tot een volwassen onderzoeksgroep is uitgegroeid, daar is hij best trots op. Begin maart was er een afscheidssymposium voor hoogleraar Wim van Swaaij. Maar een echt afscheid was het niet. Hij blijft nog twee jaar. 'Ik ga nog een dag in de week op de groep passen.'

Wim van Swaaij poseert voor Langezijds, het gebouw waar hij in 1972 op dertigjarige leeftijd aantrad als hoogleraar. Een jonkie. Grinnikt: 'Wat moet die melkmuil hier, zeiden oudere professoren tegen elkaar.' Hij kan er wel om lachen. 'Ik begrijp dat nu wel. Ze hebben ook behoorlijk wat risico genomen, toen.'

Denkt u ook wel eens zo over een aio... wat een melkmuil?
'Ik denk wel eens, goh, wat is die jongen of dat meisje al knap! De besten van elke generatie zitten op de schouders van de vorige. Daarmee bedoel ik dat intelligente mensen dankzij de kennis die er al is, een enorme sprong vooruit kunnen maken en zo boven hun leermeester uitstijgen.'

Denkt u dan, hmm, dat had ik liever zelf bedacht?
'Nee hoor, ik heb zelf zeker niet te weinig eer gehad. Ik denk eerder: is mijn naam niet teveel op de voorgrond geweest. Ja, dat kan ik in alle oprechtheid zeggen.'

Zijn naam is veelgeprezen. In zijn kamer in Langezijds hangen in mooie lijsten het eredoctoraat van het Institut National Polytechnique de Lorraine te Nancy en de Génie des Procédés prijs van de Franse Académie des Sciences. 'Ik hang net als een kapper mijn diploma's aan de muur', zegt Van Swaaij jolig. Hij kan terugkijken op een mooie carrière. Al tijdens zijn studie chemische technologie in Eindhoven werd hij 'door een ronselaar van Shell' opgemerkt. In plaats van de militaire dienstplicht ging hij voor Shell als research fellow naar de universiteit van Nancy. Hij promoveerde, werkte vijf jaar voor Shell en kwam in 1972 naar Twente als hoogleraar proceskunde.

Zijn onderzoek werd vele malen bekroond, met de Hoogerwerffmedaille (voor zijn gehele oeuvre op het gebied van chemische procestechnologie) en de Koninklijke/Shellprijs (voor zijn onderzoek naar omzettingstechnologieën voor biomassa). Hij is geridderd, ontving de Australian-European Fellowship Award en de Dow Chemical Energie Prijs. Hij was directeur van de (nationale) Onderzoeksschool voor Procestechnologie en is sinds 1986 lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Zo'n vijf jaar geleden ging Van Swaaij het rustiger aan doen. Het directeurschap van speerpuntinstituut PIT (nu in IMPACT) en zijn leerstoel proceskunde droeg hij over aan Hans Kuipers. Tevreden: 'Die heeft er werkelijk een prachtige groep van gemaakt.'

Voor één dag in de week ging hij toen verder met de groep TCCB: thermochemische conversie van biomassa. De groep onderzoekt thermochemische technieken voor de omzetting van biomassa, materiaal van plantaardige oorsprong. Biomassa is CO₂-neutraal en draagt dus niet bij aan het broeikaseffect.

Sinds 2002 is TCCB een zelfstandige groep. En dat blijft zo.

'Een opvolger is er nog niet. Ik ga er dus nog twee jaar aan toevoegen.' Zijn opvolger zal een van de dertig hoogleraren zijn die in 3TU-verband wordt geworven, vertelt hij.

Dat moet toch leuk zijn dat in 3TU-verband uw groep belangrijk wordt gevonden..

'Dat is het ook. Ik ben met biomassa begonnen in de jaren zeventig. Professor Dick Feil, die veel deed op het gebied van ontwikkelingswerk, vroeg of ik niet iets kon doen om de energieproblemen in die landen te verlichten. Ik ontwierp een reactor om op kleine schaal landbouwafval te vergassen. De hoofdlijn van mijn werk is altijd de proceskunde geweest. Maar voor het lijntje biomassa, toen nog weinig glamorous, was altijd één aio actief. Het was mijn favoriete onderwerpje, mijn liefdesbaby. Later, met de hele klimaatproblematiek, nam de belangstelling toe. En nu is er dus in 3TU-verband tot een leerstoel besloten.'

Heeft u het gevoel dat onderzoek naar schone energie als urgenter wordt ervaren?

'De film van Al Gore heeft grote groepen mensen wakker geschud, dat wel. Maar wat mij betreft heeft het nog geen voldoende prioriteit. Het totale energieverbruik gaat enorm toenemen doordat landen als China en India meer energie gaan gebruiken. Daar wordt elke week een nieuwe kolencentrale gebouwd, heb ik me laten vertellen. In 2050 zijn we met negen of tien miljard mensen op deze aarde. Die willen allemaal een redelijk deel van de welvaart. Om dat op te vangen is een veel grotere inspanning nodig.'

Gaat het u aan het hart?

'Ja, heel erg. Als ik naar mijn kleinkinderen kijk, dan ben ik niet zonder zorgen over het pad waar ze op staan.'

De omzetting van biomassa in energie is het antwoord?

'Het kan niet alles oplossen, maar het zou in een derde van de behoefte kunnen voorzien. Het voordeel van biomassa is dat het meteen kan worden omgezet in bio-diesel of ethanol. Ik zie dus vooral toekomst in de transportbrandstoffen.'

Als nadeel wordt genoemd dat biomassa de wereldmarktprijs van voedsel opdrijft.

'Klopt. En dat is moreel onverantwoord en niet de weg die we moeten gaan. We willen niet in een voedsel-energie competitie verzeild raken. Die competitie is te voorkomen door ook de houtachtige gedeelten van de plant, die niet eetbaar zijn, voor biomassa in te zetten. Dat noemen we de tweede generatie biomassaprocessen. De technieken om brandstof uit houtachtige gewassen te halen bestaan al.'

Zoals?

'Binnen TCCB doen we onderzoek naar pyrolyse, dat is het heel snel verhitten en weer laten afkoelen van houtachtige stoffen zodat er direct ruwe bio-olie ontstaat die naar de raffinaderij kan. Zo heb je dankzij pyrolyse een tussendrager die gemakkelijk te vervoeren is. Anders moet je met heel veel vaste stoffen slepen. Chemisch technologen hebben niet voor niets een gebedje: lieve heer, kunt u van alle vaste stoffen vloeistoffen en het liefst gassen maken?'

>>

Dat zegt u elke avond op?

'Haha, welnee.'

U pakt nog wel een roerige periode mee met de TNW-reorganisatie. Verhuist u ook mee naar de Meander?

'Jazeker! In september gaan we. We krijgen mooie laboratoria. De reorganisatie waarbij zeven chemische vakgroepen zijn gesneuveld heeft ons behoorlijk wat reputatieschade opgeleverd denk ik. Ik had een reorganisatie op deze schaal nog niet meegemaakt. Maar ik ben toch wel optimistisch hoor. We slaan een nieuwe weg in met biomassa, membraantechnologie, katalyse en reactorkunde als speerpunten.'

Heeft u in die 35 jaar nooit iets anders gewild?

'Natuurlijk keek ik om me heen, maar deze baan had alles wat ik zocht. Alleen die ambtelijke taken hebben me nooit aangestaan. Vooral in het begin, tijdens de democratiseringsgolf. Al die vergaderingen, daar deed ik niet zo erg aan mee. Iedereen moest ineens zijn zegje doen, ter zake kundig of niet.'

Bent u niet zo democratisch?

'Er zijn altijd zoveel creatieve elementen van anderen ingebracht dat mijn leiderschap niet te strak kan zijn geweest. Maar ja, dat zou je anderen moeten vragen. Ik heb altijd veel loyale medewerking gehad van iedereen. Wanneer ik boos word? Als mensen zich niet voor honderd procent inzetten. En ik ben zeer gevoelig voor menselijke verhoudingen. Rattengedrag, daar knap ik op af, dat is volstrekt ontoelaatbaar. Talent is geen excuus om je verder gestoord te gedragen.'

Op al die prijzen zullen anderen weleens jaloers zijn geweest. 'Ik heb de gewone strijd met collega-wetenschappers gevoerd. Ik ben ambitieus, ik wil bij de besten horen. Maar niet tegen elke prijs. Over het algemeen ben ik meer op diplomatie dan op overheersing gericht.' Lacht. 'Maar kennelijk ben ik voldoende agressief om zelf niet overheerst te worden.'

Hoe is het met de man-vrouw verhouding in uw groep?

'Redelijk tot slecht. Zeker in het begin heerste er op de faculteit een masculiene atmosfeer die wat ruig en plagerig was. Ik moet ook zeggen dat alle vrouwelijke afstudeerders bij mij op de kamer hebben zitten huilen. Dan spreek ik over jaren geleden hoor. Nu gaat het beter, er komen hier zeer talentvolle vrouwen vandaan.'

U werkt één dag in de week op de UT. En voor de rest?

'Ik zit in diverse commissies van de KNAW, waaronder die voor ethiek. Ik doe nog weleens wat voor bedrijven zoals Shell. En ik studeer geschiedenis in Nijmegen. Ik wil zelf wat gaan schrijven over de geschiedenis van mijn vakgebied, vandaar.'

Zit u dan tussen de jonkies?

'Ja, ik en nog een rimpelstudent. Dat is erg gezellig. Ze vragen ons ook mee op excursies enzo. Of we drinken een biertje met ze. Dat zou eigenlijk meer moeten, maar ik ben er helaas maar één dag in de week.'

Zou uw vrouw het niet leuk vinden als u vaker thuis was?

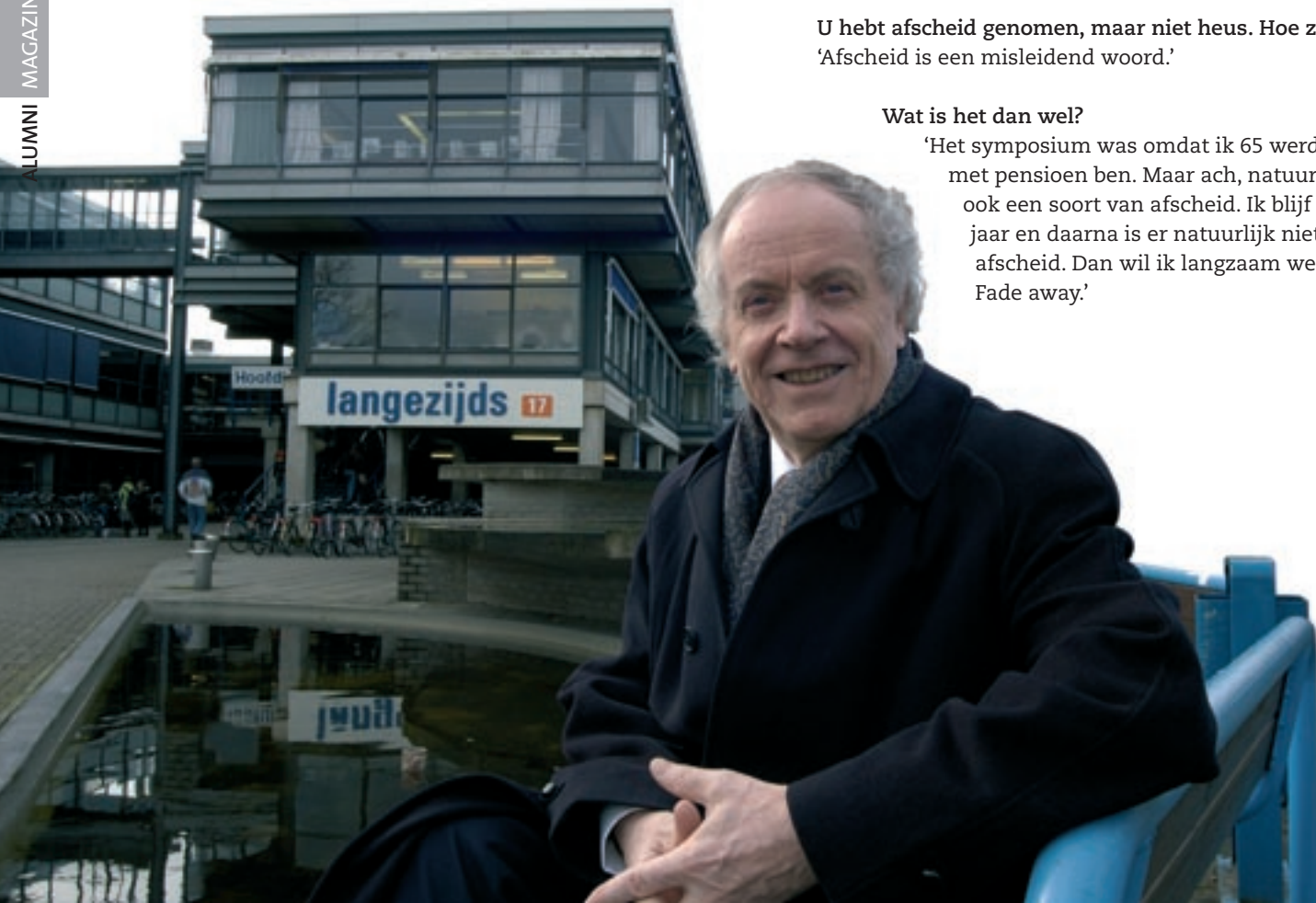
'Mijn vrouw doet ook allerlei dingen. Ze schildert en gaat binnenkort exposeren. Dat is voor mij een nieuwe gewaarwording. Zij stond vaker in mijn schaduw. Nu ben ik de man van de artiest.'

U hebt afscheid genomen, maar niet heus. Hoe zit dat?

'Afscheid is een misleidend woord.'

Wat is het dan wel?

'Het symposium was omdat ik 65 werd en officieel met pensioen ben. Maar ach, natuurlijk was het ook een soort van afscheid. Ik blijf nog twee jaar en daarna is er natuurlijk niet wéér een afscheid. Dan wil ik langzaam weggaan. Fade away.'

Gezocht: vernieuwende IT-organisatieadviseurs (m/v)

Quint Wellington Redwood – kortweg ‘Quint’ – is een onafhankelijk managementadviesbureau dat zich volledig toelegt op het oplossen van ICT-gerelateerde organisatievraagstukken. Wij leveren onze diensten in meer dan 30 landen vanuit zeventien internationaal verspreide kantoren. Quint is gespecialiseerd in strategie, sourcingvraagstukken en de implementatie van processen.

De klanten van Quint zijn vooraanstaande profit- en non-profitorganisaties die sterk afhankelijk zijn van IT. Wij helpen onze relaties om geïntegreerd management over het business- en IT-domein tot stand te brengen en op die manier strategisch voordeel ten opzichte van hun concurrenten te behalen. Hierbij committeren wij ons aan een resultaatgerichte uitvoering van het advies. We drukken dit uit met onze missie: **Orchestrating Business Excellence.**

Ben je geïnteresseerd in een loopbaan bij Quint? Stuur dan een sollicitatiebrief en curriculum vitae naar: y.hoogerbrugge@quintgroup.com

Quint staat binnen de organisatieadvieswereld steeds vaker in het centrum van de belangstelling. Wereldwijd worden wij inmiddels gezien als de ‘innovator’ van het adviesvak en daarmee de adviesbranche. Dit laatste vooral vanwege de introductie van de innovatieve ‘new school’ consulting practices. Dare to challenge is dan ook geenszins toevallig ons motto!

De opdrachtgevers van Quint zijn vooraanstaande organisaties die sterk afhankelijk zijn van IT. Quint ondersteunt hen resultaatgericht bij het ontwerp, de inrichting en besturing van de IT-functie. Samengevat: wij zijn vernieuwende organisatieadviseurs met veel verstand van IT.

Voor de versterking van ons bedrijf zijn wij op zoek naar ambitieuze IT-organisatieadviseurs. Naast uitdagende vraagstukken en uitstekende arbeidsvoorwaarden bieden wij de mogelijkheid om – indien gewenst – een internationale carrière op te bouwen.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met mw. Youandi Hoogerbrugge op telefoonnummer 020 - 30 53 700 of bekijk onze website op www.quint.nl of www.werkenbijquint.nl.

QUINT WELLINGTON REDWOOD

BELGIUM · BRAZIL · CANADA · FINLAND · FRANCE · INDIA · ITALY · JAPAN · MALAYSIA · MEXICO · NETHERLANDS · SAUDI ARABIA · SINGAPORE · SPAIN · U.S.A

info_netherlands@quintgroup.com

www.quintgroup.com

Sharella Martha (42) runt eigen bedrijf op *dushi* Korsou

Educatie is het middel bij uitstek om de problemen op Curaçao het hoofd te bieden, meent Sharella Martha (42), die in de jaren tachtig toegepaste onderwijskunde studeerde op de UT. Toen ze terugkeerde naar Willemstad bleek echter dat niet iedereen zat te wachten op 'die eigengereide dame'.

Sharella Martha:...optimistisch...

Een verlegen meisje van amper twintig was Martha toen ze halverwege de jaren tachtig het grootste eiland van de Nederlandse Antillen verruilde voor Enschede. Verlegen, maar wel met een duidelijk plan: toegepaste onderwijskunde studeren en met een bul en eventueel wat werkervaring op zak terug naar Curaçao. 'Ik ben een natuurmens en toen ik in een studiegids foto's van de campus in Enschede zag, wist ik meteen: daar wil ik naartoe. Die bossen, al dat groen, prachtig!

Toen ben ik gaan kijken wat het studieaanbod was. Onderwijskunde paste precies bij mijn ambities: iets in het onderwijs zonder meteen leraar te worden.' Ze was een opvallende verschijning in een tijd dat de Twentse campus nog voornamelijk Hollands was. 'Maar het was vooral de taal die me in het begin een beetje deed terugdeinzen', vertelt ze. Hoewel ze op school Nederlands had geleerd, bleek spreken lastig. 'Ik zei: zeg het me alsjeblijft wanneer

ik fouten maak. En iedereen deed dat.' Lachend: 'Toen dat beter werd, was ik niet meer te houden!' Na haar afstuderen werkte ze bij OVD, een bedrijf gespecialiseerd in opleidingen voor onder meer de detailhandel. Halverwege de jaren negentig solliciteerde ze in Suriname en reorganiseerde ze opleidingen bij de faculteit Agogische Wetenschappen en Onderwijskunde aan de Anton de Kom Universiteit in Paramaribo. Ook werkte ze voor het Surinaamse ministerie van onderwijs

mooier

op Curaçao sterk gedaald is de afgelopen jaren, is het aantal atrako's (gewelddadige roofovervallen) nog steeds hoog. Gedeeltelijk is dat te verklaren door de enorme jeugdwerkloosheid: 44 procent van de jongeren heeft geen werk. 'Ik voel me betrokken bij die problemen', zegt Martha. 'Goed onderwijs is hét middel om de problemen op te lossen. Door een betere opleiding krijgt iedere generatie het steeds een beetje beter. Alleen: niet alle mensen die het onderwijsbeleid van de regering ontwikkelen, zijn even capabel. Daar kunnen zij vaak ook niets aan doen, het is gewoon een terrein dat jarenlang is verwaarloosd.' Een paar jaar was ze beleidsmedewerker curriculum bij het Curaçaose departement van onderwijs, waar ze de enige TO'er was. 'Ik ben eigengereid en laat bovendien niet met me sollen, zeker niet wanneer ik weet dat ik het bij het rechte eind heb. Door mijn opleiding en ervaring zagen ze me als een gevaar.' Martha, de weinig coöperatieve opstelling van sommige collega's beu, vertrok en stortte zich volledig op haar eigen bedrijf, dat ze in 1994 in Suriname was begonnen: Opleidings- en adviesbureau Sharta. In 2004 zette ze bovendien een 'modelschool funderend onderwijs' op. 'Dat is een soort basisschool waar kinderen van vier tot vijftien jaar de hele dag naartoe gaan. Kinderen op Curaçao krijgen van oudsher onderwijs volgens de Nederlandse methode, met Nederlandse boeken en vanuit Nederlands perspectief. De Nederlandse cultuur wordt ze op die manier met de paplepel ingegoten. De topografie van Nederland kennen Antilliaanse kinderen

misschien wel beter dan Nederlandse.' Dat heeft voordelen, zeker voor Curaçaoënaars die naar Nederland gaan, maar zeker ook nadelen, zegt Martha. De eigen identiteit raakt daardoor in het slop. 'Vier jaar na de invoering van het funderend onderwijs merk je dat kinderen die les krijgen in hun eigen cultuur en taal, in het Papiamentu dus, veel trotser zijn en echt een eigen identiteit ontwikkelen. Ze zijn mondiger en zelfverzekerder. Op die manier kweek je een maatschappij die daadwerkelijk op eigen benen kan staan.' Door een gebrek aan fondsen moest Martha haar privéschool anderhalf jaar na de opening sluiten. In haar eigen programma op Radio Deltha, elke vrijdag van 8 tot 9 's ochtends, hamert Martha op persoonlijke ontwikkeling. Haar inzet voor maatschappelijke verbetering bleef niet onopgemerkt. Vorig jaar werden zij en een andere vrouw op de internationale dag van de vrouw door de Curaçaose overheid in het zonnetje gezet. Dat de Antilliaanse volksvertegenwoordiging in maart van dit jaar het Papiamentu als officiële taal naast het Engels en het Nederlands heeft erkend, noemt ze een mijlpaal. 'Curaçao is een prachtig eiland en het wordt steeds mooier. We hebben slechte tijden gekend, maar ik heb het gevoel dat het tij keert. Steeds meer mensen besteden bijvoorbeeld aandacht aan hun tuin, aan hun huis en aan hun leefomgeving, ouders bemoeien zich meer en meer met het onderwijs van hun kinderen. Allemaal kleine signalen dat het beter gaat.'

en startte ze een consultancybedrijf. Pas eind jaren negentig keerde ze terug naar dushi Korsou. 'Een paradijs', zegt Martha. 'Zeker als je lang weg bent geweest zie je dat. Je moet er van houden, niet alles is zo strak georganiseerd en goed geregeld als in Nederland. Het is hier een beetje rommelig, maar dat heeft ook z'n charme. Ondanks alle problemen kunnen mensen met elkaar lachen. Uitbundig lachen!' Die problemen zijn groot. Hoewel het aantal drugsgerelateerde moorden

Martine Kruiswijk,
teamleider bij Vrumona

Oordopjes verplicht

Vrumona in Bunnik, vlakbij Utrecht, produceert jaarlijks miljoenen liters frisdranken, limonades, vruchtensappen en mineraalwaters. Zowel van eigen makelij als van licentiemerken. TBK-alumna Martine Kruiswijk werkt er als teamleider verpakken. Een baan tussen de blikjes, flessen en kartonnen pakken.

Martine Kruiswijk: ...verpakken is concreter dan bier brouwen of siroop maken....

Van veraf zijn ze al te zien, de stapels blauwe en gele kratten, buiten op Vrumona's bedrijventerrein. Ze staan symbool voor de core business van het bedrijf: de productie en distributie van frisdrank en water. Binnenkort zijn die hoog opgestapelde kratten passé. Voor de consumentenmarkt gaat de frisdrankleverancier over op zogeheten monoflessen, geschikt voor eenmalig gebruik. 'De horeca blijft nog wel harde plastic flessen gebruiken,' vertelt Martine Kruiswijk (29). In blauwe werkbroek, witte trui, schoenen met spekzool en stalen neus loopt ze in ferme tred over het terrein, richting fabriekshal. Ze vertelt dat ze midden in de overgangsfase naar de nieuwe flessoort zit. 'Erg hectisch. De afdeling waar ik leiding aan geef, bestaat uit drie teams van acht mensen, die in ploegen werken. Omdat het zo druk is, gaan we in de weekenden door.

Ikzelf ook. Als de productielijn eenmaal goed loopt, bouwen we af naar twee ploegen.'

In haar kantoor, dat uitkijkt over de imposante productiehal, legt ze het verschil tussen de twee flessoorten uit.

'Retourflessen komen per krat binnen.' Ze tekent een vierkantje. 'Deze gaat naar de uitpakmachine, die krat en fles van elkaar scheidt.' Kruiswijk schetst de lopende band langs spoelapparaat, vulmachine, afsluiter en etiketplakker. 'Dan komen de flessen bij de inpakmachine en gaan ze naar de distributie. Met de monofles gaat dat anders.' Ze laat een plastic buisje zien dat lijkt op een uitvergroot reageerbuisje. Lacht: 'Je gelooft het niet, maar dit is een fles. Als je het verwarmt, verandert dit kokertje in een fles met een inhoud van anderhalve liter.' De nieuwe fles volgt daarna dezelfde

productiestappen als zijn voorganger. 'Maar,' zegt ze, 'het verpakken gebeurt nu in folie per vier of zes en niet meer in kratten.' Heel Nederland gaat over op de eenmalige wegwerpfles. Waarom? Om met andere Europese landen te concurreren.'

Het is 13.00 uur en Kruiswijk heeft overleg met de andere teamleiders. 'In totaal hebben we tien productielijnen. Ik ben verantwoordelijk voor de glaslijn, van 100 cl en 75 cl, en de plastic retourflessen van één- en anderhalve liter. In zogenaamde verbetereteams zijn we druk bezig om de productie te optimaliseren. Invoering van de monofles is hier een goed voorbeeld van. We bespreken zo even hoe de zaken er vandaag voor staan.' Kwartaartje later: 'Alles verloopt naar wens.'

Tijd voor een rondleiding. Spekzoolschoenen, witte jas aan, netje over het haar. 'Alles er goed onder doen hoor,' waarschuwt Kruiswijk. 'Hygiëne is héél belangrijk.' Op naar de siroophal, de mierzoete geur komt je tegemoet. 'In deze cilinders mixen we via uitgekiende softwareprogramma's de smaak-, en kleurstoffen met suikerwater.' De gemengde siroop komt vervolgens in ronddraaiende ringketels in de productiehal.

Vrumona heeft zowel eigen merken (Crystal Clear, Sisi, Royal Club, Royal Club Fruits de Pays, Joy, Sourcy en Xi) als licentiemerken (Pepsi, 7UP, Dr Pepper, Schweppes, Rivella, Perrier en Vittel) en kent verschillende verpakkingen. 'Dat maakt het bedrijf zo leuk. We hebben blikjes, tetrapakken - je weet wel die achthoekige kartonnen pakken -, retourflessen, horecaflesjes en nu dus ook de monofles.'

Cola is wereldwijd de populairste frisdrank, vertelt ze. 'Met stip op nummer één. Hoewel Pepsi maar een klein stukje van de markt bezit, is het bij ons tóch de meest verkochte frisdrank.' Per jaar produceert de fabriek bijna vier miljoen hectoliter frisdrank, goed voor vierhonderd miljoen literflessen. Op de ene lijn produceert Vrumona per uur negentigduizend blikjes, op een andere lijn zestigduizend 20 cl-flesjes en op weer een andere productieband veertigduizend liter flessen.

Het lawaai in de fabriekshal door lopende banden en pompende machines is oorverdovend. Oordopjes verplicht! Stukken glas liggen her en der - 'vandaar die schoenen' - en het nog dampende zeepsop druipt op de grond. Het is er vochtig en viezig warm. Als een van de drie vrouwen van de in totaal 250 productiemedewerkers werkt Kruiswijk in een echte mannenwereld. 'Voor dit werk had je vroeger spierballen nodig, want je moest veel sjouwen. Hoewel innovatieve machines dat nu overnemen, blijft dat imago onveranderd.' Kruiswijk zit er helemaal op haar plek. 'De combinatie van omgaan met mensen én bovenop de productiemachines zitten, vind ik fantastisch. Interesse voor machines had ik al als klein kind. De olie ruikt zo lekker!'

Daarom deed ze tijdens haar studie ook veel werktuigbouwkundevakken. 'In 2000 was ik klaar met technische bedrijfskunde en ging ik bij Heineken als trainee aan de slag. Toen ze hoorde dat bij Vrumona, dat sinds 1968 onderdeel is van Heineken, een baan vrijkwam in de productie, twijfelde ze geen moment. 'Verpakken is concreter dan bier brouwen of siroop maken. Je kunt het aanraken, zien. En je staat elke dag tussen de machines.' Ze zwaait nog even naar een collega. 'Hij was vanochtend zó chagrijnig. De verkeerde doppen zaten in de sluitmachine en die kon hij eruit pielen. Dat gebeurt wel eens. Net als etiketten die op de kop in de machine zitten, onleesbare coderingen of een verkeerde verhouding water en siroop; dan kun je alles weggoaien.' Want, kwaliteit voor alles. 'Elk uur test iemand de inhoud, het koolzuur-, en suikergehalte, de kleur en smaak. Niet lekker, weg ermee. Alleen goed bevonden producten verlaten de fabriek.' Een daarvan is het mineraalwater Sourcy. 'Een echte hit,' zegt Kruiswijk en terwijl ze een fles pakt die veel weg heeft van een fles jonge jenever. Ze tikt met haar wijsvinger op haar voorhoofd en fluistert: 'We gaan waarschijnlijk water naar Rusland exporteren. Dan weet je dat het niet meer om de inhoud gaat maar om de verpakking. Je verdient zó veel geld aan water.' Trots: 'En deze succesvolle Sourcy-flessen hebben we zelf ontworpen!'

In 1987 nodigde de World Solar Challenge voor het eerst jonge ingenieurs vanuit de hele wereld uit om de uitdaging aan te gaan: het ontwerpen en bouwen van een auto die het mogelijk maakt om het gehele continent van Australië te doorkruisen door enkel gebruik te maken van zonne-energie.

Sindsdien heeft het evenement acht keer plaatsgevonden en rijdt het Solar Team Twente eind oktober voor de tweede keer mee. In 2005 is het team van de Universiteit Twente als beste nieuwkomer op een negende plaats geëindigd. Dit jaar is er weer een nieuw team, bestaande uit zestien studenten van zowel de Universiteit Twente als het Saxion, dat sinds september vorig jaar met het project bezig is. Zij hebben maar één doel voor ogen: het behalen van een podiumplaats. Dat is echter geen gemakkelijke opgave. Op veel fronten kunnen er prestatieverbeteringen worden geboekt, maar de belangrijkste onderdelen van de auto zijn natuurlijk de zonnecellen. Om de beste zonnecellen te kunnen bekostigen, en dus serieus mee te kunnen dingen naar een podiumplaats, is de Adopt a Cell campagne van start gegaan.

(Technical) Partners

Adopt a cell

Voor het bedrag van 25 euro 'adopteert' u één van de ongeveer 2200 zonnecellen die de zonneauto bedekken. Zodra het ontwerp van de auto onthuld is kunt u via de site van het Solar Team Twente kiezen welke van de cellen u op uw naam wilt zetten. U ontvangt een certificaat en krijgt een aandenken thuisgestuurd. Na afloop van de race wordt via loting een groep mensen uitgenodigd voor een adopt a cell dag, hierbij maakt u kans op een ritje in de nieuwe zonneauto.

Het adopteren van een zonnecel is dé manier om het Solar Team Twente, de trots van de regio, te helpen met het winnen van de World Solar Challenge. Daarom doen wij een beroep op u, de alumni om ons te helpen de naam van het Twentse team voor altijd te vestigen in Australië als een van dé topteams van de Challenge!

Bent u geïnteresseerd of wilt u ons zelfs helpen door het adopteren van één of meer zonnecellen, kijk dan voor meer informatie op

www.solarteam.nl/alumni

Adopt a cell

Meld u aan voor de nieuwsbrief!

Deze advertentie is mogelijk gemaakt door

Het Solar Team onthulde 25 april het schaalmodel van zijn nieuwe wagen.

Twentse zonneauto

Een roterend zonnepaneel en Fresnel lenzen. Dat zijn de meest innovatieve technieken van de nieuwe Twentse solarauto, waarvan het ontwerp eind april in Techniekmuseum 't Heim in Hengelo bekend werd gemaakt. De auto is nu in productie en moet eind juli klaar zijn. In oktober doet het Solar Team Twente in Australië mee aan de World Solar Challenge.

‘Door reglementswijzigingen is het niet meer mogelijk om het complete auto-oppervlak vol te leggen met zonnecellen. In de vorige races kon dat nog wel’, vertelt Maaïke Roefs, pr-lid van het solarteam. ‘Dus moesten we een slimme manier bedenken om toch zoveel mogelijk rendement uit de zonnecellen te halen’, vult Sjoerd van Steinvoren, mechanisch ontwerper en coureur bij het team, aan. Na wat brainstormsessies ontstond het idee van het roterende zonnepaneel en de beweging van zonnecellen onder een speciale soort lenzen. ‘Het gaat om zogenaamde Fresnel lenzen. Deze hebben een brandlijn in plaats van een brandpunt. Hierdoor kan er meer dan 7,5 m² ingestraald oppervlak geprojecteerd worden op de toegestane 6 m². Dit levert dus meer inkomend vermogen op.’

Omdat de zonnecellen op een bepaalde afstand onder de lenzen liggen, verplaatst de gefocusseerde bundel zich naarmate de zon zich verplaatst, leggen ze uit. Om te voorkomen dat de bundel dan niet meer op de cellen geprojecteerd wordt, is een zogenaamd translatiesysteem ingebouwd. Deze zorgt ervoor dat de zonnecellen zich onder de lenzen verplaatsen, zodat

de gefocusseerde bundel altijd óp de zonnecellen valt. ‘Op de beweging van de zonnecellen onder de lens, hebben we patent aangevraagd’, vertelt Van Steinvoren. Het team maakt gebruik van triple junction Gallium Arsenide (GaAs) zonnecellen. Deze ruimtevaartcellen zetten licht vanuit een breder spectrum om in elektrische energie en hebben een hoger rendement dan siliciumcellen die ook in zonneauto’s worden toegepast.

Zijn ze, nu het ontwerp met alle technische ins en outs bekend is, niet bang voor de concurrentie? ‘Nee’, zegt het tweetal. ‘Op zo’n korte termijn kunnen concurrerende teams toch niets met deze gegevens. Maar we hebben dus wel patent aangevraagd. Als anderen op den duur dit willen overnemen, moeten ze er in ieder geval voor betalen.’

Er is nog meer speciaal aan de Twentse solarauto. Het team koos ervoor om het chassis, het dragende gedeelte van de auto, te scheiden van de carrosserie. Zo is er een rijdend geheel en blijft er voldoende tijd over om uitgebreid te testen. Roefs: ‘Een grote vooruitgang ten opzichte van onze voorgangers. Zij hadden niet de mogelijkheid om zoveel te testen.’ Het chassis is van aluminium plaatwerk en wordt geproduceerd door Thales. Bij het ontwerp van de voorwielophanging is gebruik gemaakt van de principes die ook in de Formule 1 worden toegepast. De voorwielen zijn namelijk opgehangen door middel van dubbele wishbones en een horizontale demperophanging in

Elektronische componenten

3D-ontwerp van de zonnewagen

Voorwielophanging

lengterichting van het chassis. Welk merk banden de solarauto gaat gebruiken is nog niet bekend, vertellen Roefs en Van Steinvoren. ‘Het wordt Maxxis of Bridgestone. Of misschien wel allebei. We moeten nog testen welke het beste is.’ Hun voorgangers maakten gebruik van Vredestein-banden, maar hadden hier veel pech mee. ‘Dat ze snel lek waren, lag niet alleen aan de banden. Het had ook te maken met een slechte afstemming. Er had toen gewoon beter getest moeten worden.’ Ook voor deze editie van de World Solar Challenge wilde het team wel in zee met Vredestein, maar het ontbrak het bedrijf aan mogelijkheden en capaciteit om op zo’n korte termijn nieuwe banden te ontwikkelen.

‘Best spannend’, vinden Roefs en Van Steinvoren deze bekendmaking van het ontwerp. ‘Eindelijk kun je laten zien waar je al maanden je mond over moet houden.’ De auto is in productie. Deze maand zal al een gedeelte klaar zijn, waarna het team direct begint met testen. Van Steinvoren: ‘De auto is zo ontworpen dat we gaandeweg het productieproces allerlei tests kunnen uitvoeren.’ Eind juli moet de auto startklaar zijn. Er volgt dan nog een officiële presentatie.

De dames van Huize Halfaf

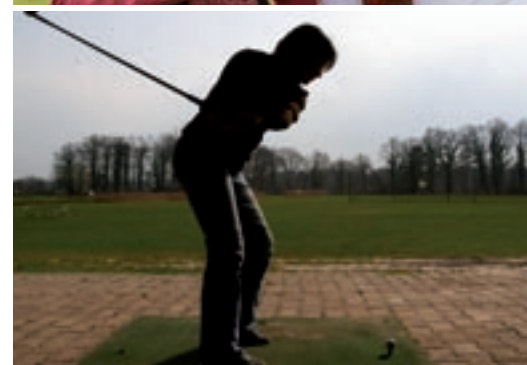
Zelfstandig, mondig en sterk

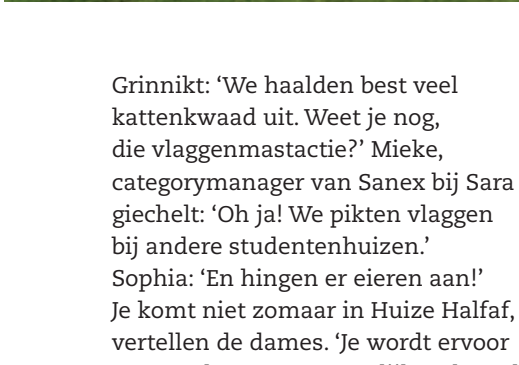
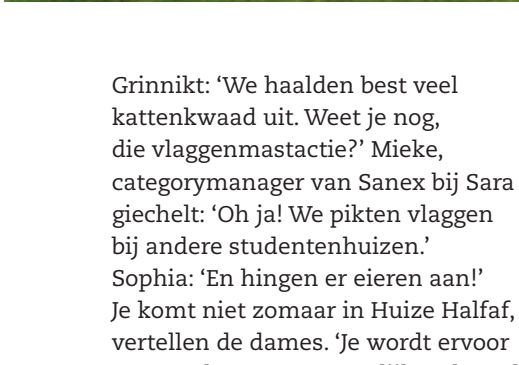
Studentenhuis Halfaf aan de Boddenkampsingel in Enschede is een écht vrouwenhuis. Een kippenhok, noemen de bewoners het zelf. Maar vooral een hecht huis, waar oud-bewoners nog jaarlijks terugkeren voor een reünie. Zoals onlangs, op zaterdag 24 maart. 'We zijn eigenlijk net een gezinnetje.'

De koffie pruttelt, het theewater kookt. Op de eettafel croissantjes, eitjes, sandwiches, en fruitsalade.

De negen bewoners van Halfaf aan de Boddenkampsingel 65 hebben flink uitgepakt op deze zaterdagmorgen in maart. En dat terwijl ze afgelopen nacht pas rond vieren in bed lagen. 'We hadden een borrel', verzucht één van hen. 'Zie je dat dan niet aan mijn wallen?' Maar de jaarlijkse huisreünie

gaat natúúrlijk gewoon door. Er is een heel programma door de bewoners bedacht, waaronder een golfclinic en een heuse autorally. Ongeveer dertig oud-bewoners worden verwacht vandaag. Langzaam druppelen ze binnen. Een amicale begroeting volgt. Met zoenen, natuurlijk. Zelfs een acht weken oude baby verschijnt ten tonele. 'Geen oppas', zegt zijn moeder. 'Dus dan moet-ie maar mee.' Het kleine mannetje opent even zijn oogjes, maar valt al snel - midden in de woonkamer van huize Halfaf en veilig omringd door al die wakende vrouwen - weer in slaap. Mieke Nuus (TBK, 2001) en Sophia van Thiel (TCW, 2000) zitten met een kopje thee op de bank. Sophia, communicatieadviseur bij GGZ Noord-Holland, vertelt dat ze dierbare herinneringen heeft aan dit huis.

een studie op de campus te gaan.' Jennifer woonde destijds aan de Hengelosestraat, waar Huize Halfaf in 1982 werd opgericht. 'Dat was een slecht onderhouden huis, vandaar ook de naam.' Tegenwoordig is ze bankier en één van de drie Nederlandse directeuren van de Bank of America, in Amsterdam. Een pittige functie, waarbij ze veel moet reizen. 'Ik heb al heel wat huisreünies moeten laten varen, gelukkig kon ik er nu bij zijn. Bovendien komen er wat huisgenoten uit mijn studietijd en daar verheug ik me op.' Wat typerend is voor een 'Halfaf-vrouw'? 'Ze is zelfstandig, mondig en sterk.' Maar ook: 'Ze is op zoek naar de leuke dingen in het leven. Niet alles draait om studie. Je moet vooral genieten van je studentenleven.' En ja, dat deed Jennifer zelf ook. 'Feesten, sporten, het was altijd gezellig.'

In een andere hoek van de huiskamer zitten drie meiden op een paar spekkies te kauwen. Carleen Boersma, Aniek Maessen en Irene Hofland zijn van de huidige generatie Halfaf. Alhoewel, Carleen woont er nog niet eens. 'Over een maand krijg ik hier pas een kamer, maar ik mocht alvast bij de reünie zijn', vertelt ze. 'Handig, want zo leer ik iedereen kennen.' Carleen is ook gevraagd om in Halfaf te komen wonen. 'Ik heb hier nu een paar keer meegegeten en het is echt gezellig. Heel wat leuker dan op de campus, waar ik nu woon.' Aniek en Irene knikken bevestigend naar hun toekomstige huisgenote.

'We vormen eigenlijk een soort van familie. We letten op elkaar. Niemand gaat midden in de nacht, in beschonken toestand, alleen naar huis.' Is dat af en toe ook niet een beetje benauwend, dat hechte gedoe? 'Néé, echt niet!', roept het drietal bijna verontwaardigd. 'Dames, mag ik even de aandacht', roept iemand van de organisatie. 'We vertrekken zo om te gaan golfen. Ik zie dat sommigen hoge hakken dragen en dat kan niet. Misschien kunnen jullie wat laarzen van ons lenen?' De vrouwen maken zich gereed. Eerst nog even naar het toilet, de haren kammen en een laatste slok thee. Golfen en een autorally zijn natuurlijk best leuk. Maar het bijkletsen, het roddelen, lachen om het kattenkwaad van vroeger, daar is deze reünie natuurlijk vooral voor bestemd.

Grinnikt: 'We haalden best veel kattenkwaad uit. Weet je nog, die vlaggenmastactie?' Mieke, categorymanager van Sanex bij Sara Lee, giechelt: 'Oh ja! We pikten vlaggen bij andere studentenhuizen.' Sophia: 'En hingen er eieren aan!' Je komt niet zomaar in Huize Halfaf, vertellen de dames. 'Je wordt ervoor gevraagd. Er moet namelijk wel een klik zijn met de andere bewoners. Eigenlijk vorm je een soort gezinnetje.' Sophia: 'Je doet ontzettend veel samen. Zo ging ik destijds met mijn huisgenoten naar de Ardennen, op zeilkamp en naar het vakantiehuisje van iemands oma.' Mieke vertelt dat elke lichting van Huize Halfaf, buiten de jaarlijkse reünie om, elkaar vaak nog ziet. 'Met die club heb je toch een hechte band.' Jennifer Modugno schuift aan met een bordje fruitsalade. 'Zwanger van mijn derde kindje', glimlacht ze en ploft neer op een oude vale bank. De van oorsprong Amerikaanse studeerde van 1989 tot 1993 bestuurskunde op de UT. 'Mijn vriend, en tegenwoordig echtgenoot, studeerde chemische technologie. Daarom besloot ik ook voor

Het liefst vervoert hij kinderen. Vooral als het de eerste keer is dat ze per bus reizen. Lekker spannend, zelf zo'n kaartje stempelen. TO-alumnus Willem Jaap Zwart (43) geniet van zijn parttime job als buschauffeur in de regio Twente. Twee dagen per week. Gewoon, omdat het zo leuk is. Want werken hoeft hij eigenlijk niet meer, na de verkoop van zijn bedrijf TriMM in 2003.

Buschauffeur

‘Als buschauffeur voel je het ritme van de stad’, vertelt Zwart. ‘De leegte als je om vijf uur ’s morgens begint, de eerste forenzen en de drukke ochtendspits met veel kinderen op de fiets. Totdat het langzaam tien uur wordt, dan verschijnen de kinderwagens en rollators.’ Sinds twee jaar werkt hij als oproepkracht voor vervoersmaatschappij Connexxion. Het grootrijbewijs haalde hij ooit voor de lol, maar daarna moet je natuurlijk wel ervaring opdoen. ‘Sindsdien rij ik op een bus, maar het liefst zou ik schoolreisjes willen rijden.’ Naast deze baan is Zwart, die in 1989 bij toegepaste onderwijskunde afstudeerde, ook eigenaar van verhuurbedrijf ‘Limo Twente’. Hij verhuurt limousines aan particulieren en verenigingen én fungeert daarbij zelf als chauffeur. Daarnaast klust hij nog wat bij zijn oude bedrijf TriMM, als systeembeheerder. ‘Als buschauffeur werken is natuurlijk geen intellectuele uitdaging. Het is gewoon leuk doe-werk en daar ben ik erg tevreden mee. Op intellectueel vlak kan ik mijn ei nog wel kwijt als systeembeheerder.’ Lacht: ‘En niet te vergeten, in de opvoeding van mijn zes kinderen.’ Zwart geeft toe dat zijn huidige leventje een enorm contrast is met dat van enkele jaren geleden, toen hij nog eigenaar was TriMM Multimedia BV. ‘Toen draaide ik werkweken van zestig á zeventig uur. Dat is wel veranderd. Ik besloot destijds samen met mijn vrouw, mede-eigenaar van het bedrijf, om de boel te verkopen. Van die beslissing hebben we nooit spijt gehad. Al was het uit financieel oogpunt misschien beter geweest om nog een paar jaar te wachten. Maar het bedrijf werd voor mij, voor ons, te groot. Op een gegeven moment hadden we 45 man in dienst.’ Of hij, op z’n drieënveertigste, nog plannen heeft voor de toekomst? ‘Niet in die zin dat ik weer zo’n groot bedrijf zou willen opstarten. Maar ik hou wel van ondernemerschap. Daarom ben ik met Limo Twente begonnen. Eerst wil ik me richten op de opvoeding van mijn kinderen. Dat die zes goed terechtkomen, dat ze gelukkig zijn, dat is nu het allerbelangrijkste.’

Ombudsman ‘Wat ik me nog heel scherp herinner,’ steekt Petra Boom van wal, ‘is dat in een interview met een lid van de raad van toezicht, mevrouw Van Eindhoven, het woord ‘studenten’ niet in de profielomschrijving van het nieuwe college van bestuur voorkwam en de woorden draagvlak en medewerkers wél.’ We schrijven medio 2001. ‘Daar werd ik echt nijdig van! Een blinde vlek voor studenten. Daarom wilde ik vechten voor een zetel in het CvB.’

Samen met Sander Jacobs opteerde ze voor een zesde en zevende plek in het bestuurscollege. Daarmee haalden ze de kolommen van UT-Nieuws. De RvT, die de collegeleden benoemt, negeerde keer op keer het verzoek van de twee studenten. Als reactie daarop dreigden Sander en Petra naar de Ombudsman te stappen. ‘Sander zat in het Newtonbestuur en ik was voorzitter van de (in 2002 opgeheven) studentenvakbond SRD. Samen kenden we veel mensen en vrijwel elke studentenorganisatie steunde ons initiatief. Ik vond het totaal belachelijk dat we geen antwoord van de RvT kregen. Dat was volgens mij een inschattingfout van hun kant, want de actie leefde destijds enorm. Op de campus werd mij voortdurend gevraagd hoe de zaken er voor stonden. Het was een item waar écht over gesproken werd. Ik studeerde bestuurskunde en daar leer je nog wel eens wat. Ik wist dat er voor een verzoek als dat van ons een reactietermijn van zes weken stond. Toen we de RvT meldden dat we naar de Ombudsman zouden stappen, kregen we ineens heel snel een brief. Die heb ik nog bewaard. Er staat niets inhoudelijks in, alleen dat ze door omstandigheden geen kans hadden gezien om te reageren. Maar zo voorkwam de raad wel dat de Ombudsman onze zaak ging behandelen, want die bekijkt alleen procedurele zaken. Mosterd na de maaltijd, die brief, want het college van bestuur was inmiddels al geïnstalleerd.’ Na haar afstuderen in 2003 ging Boom verder met haar eigen bedrijf Quality Options, dat interactieve enquêtes ontwikkelt en uitwerkt.

28 juni 2001

Mirte Studente chemische technologie Mariska van der Linden haalde samen met haar flatgenootje Monique van Bakel (die toegepaste wiskunde studeerde) het UT-Nieuws, omdat zij de studievereniging Mirte hadden opgericht. De club was bedoeld voor techniekstudentes en viel onder de vlag van het bureau Emancipatiezaken. Van der Linden: ‘Daar werkte ik als studentassistente. We beschikten over een klein budget waarvan we workshops, sollicitatietrainingen en lezingen bekostigden.’ De ongeveer tachtig leden vonden een stukje herkenning bij elkaar, zegt de voormalige voorzitter. ‘Vrouwen bevonden zich destijds in een uitzonderingspositie bij een technische opleiding. Je gedrag verandert als je altijd tussen de mannen zit. Je wordt stoerder, meer macho. Met meiden onder elkaar kletsten we over andere dingen, we bestudeerden de arbeidsmarkt en hielpen mee met voorlichtingsdagen.’ Na haar afstuderen in 1992 heeft ze de studievereniging zijdelings gevolgd. ‘Mirte is uiteindelijk ter ziele gegaan.

Blijkbaar was er geen behoefte meer aan vrouwenclubs.’ Op dit moment woont Van der Linden in Amsterdam samen met Mark, die ze van de UT kent en hun twee kinderen. ‘Na mijn studie was ik een tijdje docent milieutechnologie bij een hbo-opleiding in Groningen, daarna werkte ik bij De Nederlandse Bank waar ik projectleider was en de servicedesk leidde. Momenteel doe ik een IT-project binnen de welzijnszorginstansie Dynamo. Echt veel contact heb ik niet meer met mensen uit mijn studietijd. Wél ga ik elk jaar met ex-studievrienden naar Lowlands!’

8 maart 1990

Bezetting

Op 17 augustus 1994 om vier uur 's nachts slopen leden van het Twents Actiecomité Studenten (TAS) het toenmalige BB-gebouw binnen, dat nu de Spiegel heet, en kondigden een bezetting af. De eisen? Afgelasting van de opening van het academisch jaar, CvB-medewerking aan een grote staking en steun voor een landelijke

protestdemonstratie. Het werd een waar media-event. Duco Bannink, tegenwoordig docent sociologie bij de faculteit Management en Bestuur en destijds woordvoerder van TAS, was de hele dag in de weer. RTV Oost, het radioprogramma Breakfastclub, RTL 4, de Volkskrant, ze waren er allemaal. Bannink kan er opnieuw hartelijk om lachen. 'Het was een soort publiciteitscampagne. En in zekere zin was er ook sprake van een soort overeenstemming van belangen: eigenlijk kon iedereen wel leven met die bezetting.' Uiteindelijk gingen de beide partijen ook vriendschappelijk uiteen. Bannink, destijds: 'We weten dat we voor dezelfde zaak strijden.' Collegevoorzitter Veltman: 'Daarover is geen

misverstand.' Ze brachten samen een persverklaring uit over de bekritiseerde plannen van het paarse kabinet met, op verzoek van de studenten, nadruk op de stufi-korting. In die zin is er niet veel veranderd: Bannink vindt nog steeds dat studenten te weinig geld krijgen. 'Het is prima om te werken, maar de verhouding is nu niet goed, want het onderwijs is steeds meer ingesteld op de nominaal studerende student. De regering wil nog steeds voor een dubbeltje op de eerste rij zitten.' Hoe de studenten zich toegang wisten te verschaffen tot het BB-gebouw, bleef destijds onduidelijk; de bezetters wilden er niets over kwijt. Bannink wil dat tipje van de sluier dertien jaar na dato wel oplichten. Lachend: 'Met sleutel dertien had je die lichtkoepel op het dak van de kantine in tien minuten open. Dan was het een kwestie van iedereen binnenlaten, de boel barricaderen en net zo lang zwaaien tot de portiers je zagen.'

25 augustus 1994

Roddels Ontvang je als eerste UT'er je bestuurskundebul, zijn 'roddels en beroering' je deel. Tenminste, dat was te lezen in het UT-Nieuws van 26 maart 1981: 'Met name de ouderejaarsstudenten toonden enige afgunst dat Han ter Heegde de eerste bsk-doctorandus is. Uit deze geruchten kwamen verhalen voort, die op een bedenkelijk laag peil lagen.' Volgens Han ter Heegde, tegenwoordig burgemeester van Heerhugowaard, viel dat wel mee. 'Dat is wat opgeklopt om er een leuk verhaal van te maken. Er was sprake van een gezonde, sympathieke concurrentie.' Zijn afstuderen was een kwestie van doorwerken, herinnert hij zich.

'Ik ben geen wetenschapper, geen intellectueel. Studeren was geen hobby, maar het belang was groot; ik moest het halen.' Tijdens de zomervakantie tussen zijn vierde en vijfde jaar werkte Ter Heegde dan ook niet als postbode, zoals hij eerdere jaren had gedaan, maar zette hij zijn tanden in zijn afstudeerscriptie. 'Maar dat was niet ingegeven met: ik *mot* de eerste zijn.' Die verborgen agenda was er bij anderen wel, maar Ter Heegde ontsnapte aan de aandacht. 'Ik stond niet als briljant student te boek.' De commissie stelde zware eisen herinnert Ter Heegde zich. 'Juist omdat ik de eerste afstudeerder was. Het was een zwaar half jaar.' In 1994, na een carrière bij het ministerie van Defensie, werd Ter Heegde wethouder voor de VVD in Voorburg, om via het burgemeesterschap van Langedijk drie jaar geleden in Heerhugowaard te belanden. 'Burgemeester zijn beschouw ik als een roeping. Besturen op gemeentelijk niveau vind ik het mooist: wat je besluit, zie je binnen twee jaar gerealiseerd. Bovendien sta je veel dichterbij de mensen, met je voeten in de klei. Ik hoop dat ik het nog lang kan doen.'

26 maart 1981

Lelijke eendjes Met drie lelijke eenden togen Kasper Dashorst en drie studievrienden in de zomer van 1999 naar Portugal om daar op zoek te gaan naar de laatste fabriek waar negen jaar eerder de laatste 2CV's van de band waren gerold. 'We weten nog niet precies waar die fabriek staat, maar daar komen we wel achter', klonk het destijds optimistisch. Een autodealer in Porto wist hen dat uiteindelijk te vertellen.

'De fabriek stond in Mangualde', weet Dashorst nog. 'Ze vonden het leuk dat we er waren en we kregen ook een rondleiding. Er worden nu nog steeds Berlingo's gemaakt. Het was wel grappig trouwens, we trokken een boel bekijks met die drie eenden. Die mannetjes daar doken allemaal meteen onder de motorkap om aan de hand van het serienummer te zien of ze nog aan onze auto's gewerkt hadden.' Op weg naar huis draaide Dashorst zijn versnellingsbak in de soep, althans dat dachten ze. 'We hebben 'm naar de camping gesleept en probeerden een nieuwe versnellingsbak te regelen,

maar dat lukte niet. Toen hebben we de motor maar uit elkaar gehaald en wat bleek: er was slechts een borgring losgeslagen. Een redelijk eenvoudige reparatie, zeker voor een stel werktuigbouwers.' Hij leeft nog steeds, zijn eend. 'Het chassis is tenminste nog hetzelfde, maar daar houdt het eerlijk gezegd wel mee op. Je moet of een handige liefhebber zijn of heel veel geld hebben om een eend te kunnen rijden.' Dashorst studeerde in juni 2004 af en werkt sinds die tijd als subsidieadviseur bij PricewaterhouseCoopers in Amsterdam. 'Ik begeleid klanten bij het schrijven van subsidieaanvragen.'

24 juni 1999

Koffiebekers Lucas Lambers (45): 'Uit milieuoverwegingen wilde ik het gebruik van plastic koffiebekers op de UT terugdringen. Ik herinner me nog goed dat de toenmalige koffieautomaten zich niet leenden voor een mok. De beugel waar het bekertje in moest, was daarvoor te smal. Ik heb toen heel lang gezocht naar een stenen beker die er wél in paste. Uiteindelijk vond ik er een bij Xenos.' Lambers kwam later op het idee een pottenbakster die hij kende in te schakelen. 'Zij maakte een twintigtal bekeraars voor mij in twee kleuren en voorzien van de naam van de toekomstige eigenaar.' Voornamelijk studievrienden en bekenden bestelden de bekeraars bij de werktuigbouwkundestudent. 'Maar ook mensen van andere afdelingen hadden belangstelling. Ik heb twee keer in de WB-kantine bekeraars verkocht. Daar is het bij gebleven, want er ging aardig wat tijd inzitten. Eerst het intekenen voor een beker, daarna de bestelling doorgeven bij de pottenbakster en uiteindelijk zorgen dat iedereen zijn beker ook kreeg.'

Winst heeft Lambers niet gemaakt. 'Ik berekende gewoon de prijs die ik bij de pottenbakster moest betalen. Ik denk dat ik er in totaal zo'n zestig heb verkocht, mede door de publiciteit in UT-Nieuws en via mond-tot-mondreclame.'

In 1987 studeerde Lambers af, deed zijn vervangende dienstplicht en begon bij een ingenieursbureau. Daarna zat hij in de zakelijke dienstverlening en industrie. Tegenwoordig werkt hij als projectmanager in de petro-chemie in de provincie Groningen, waar hij met zijn vrouw en twee kinderen woont. 'Privé heb ik nog regelmatig contact met oude studievrienden en ook zakelijk kom ik er wel eens een paar tegen. In Enschede kom ik amper, al vond ik mijn studietijd echt een mooie fase in mijn leven.'

18 maart 1986

Albert Weishaupt,
oprichter en mede-eigenaar van Planetron Dwingeloo

Avondje sterren kijken

Sterrenliefhebber Albert Weishaupt stond eind jaren tachtig aan de bakermat van het Planetron Cinedome, een sterrenwacht annex ruimtetheater net buiten het rustieke Drentse Dwingeloo. Ruim zestien jaar was de TN-alumnus er directeur. Nu is hij de baas van het Roelof van Echten College in Hoogeveen, een middelbare school. Leidinggeven zit hem in het bloed, zegt hij. Net als de liefde voor sterren. 'Ik heb graag de touwtjes in handen.'

Het is een opvallende verschijning, de felblauwe koepel van het Planetron Cinedome temidden van de uitgestrekte weilanden en dichte bossen aan de rand van Dwingeloo. Ook de roestige, antiek ogende schotelantenne voor de ingang van de sterrenwacht mag er wezen. De dichte ochtendmist trekt langzaam op en het is nog rustig in het Drentse dorpje. Hoe anders is dat hartje zomer, verzekert Albert Weishaupt (51). 'Dan zie je hier alleen maar toeristen. Ja, voornamelijk Nederlanders.' Met een kop koffie in de hand snelt hij door de donkere expositieruimte met space shuttles en satellieten, naar zijn oude werkkamer. 'Nu is deze van Gert Kieft, de huidige directeur en vijftig procent aandeelhouder. Ja, die andere >>

vijftig bezit ik nog steeds.' Weishaupt vertelt dat het Nationaal Park Dwingelerveld toeristen tal van wandel- en fietsmogelijkheden biedt. Ook landbouwers richten zich op recreatie en toerisme met kampeerboerderijen en de verkoop van bioproducten. De sterrenwacht trekt jaarlijks ook de nodige bezoekers, zo'n zeventigduizend. Het koepelgebouw was jarenlang

die kant op,' vertelt hij geanimeerd. 'Ik was voorzitter van de Stichting Volkssterrenwacht Drenthe toen de plannen voor het Planetron op tafel kwamen. Ik raakte zo betrokken dat ik een enorme persoonlijke drive ontwikkelde om de kijkwacht écht te realiseren. Zo wordt het een deel van jezelf. Je bent er veel mee bezig, probeert overal subsidies vandaan te halen en staat bijna wekelijks in de krant.

Zestien jaar lang deed hij dat bij het Planetron en sinds twee jaar leidt hij het Roelof van Echten College in Hoogeveen. 'Het onderwijs heeft me altijd al getrokken. Een paar jaar geleden belde iemand van mijn oude MTS op. Ze moesten nog een paar uurtjes natuurkunde kwijt. Of ik geen interesse had. Dat leek me leuk en gunde ik mezelf,' zegt Weishaupt. Maar de sterrenliefhebber kwam van een koude

Weishaupts thuisbasis. Toen de deuren in 1989 voor publiek opengingen, werd hij directeur. Een logische stap, zegt de sterrenfanaat, 'want géén directeur worden betekende onmiskenbaar een breuk.' Weishaupt - spijkerbroek, jasje, vrolijke lach - was een van de initiatiefnemers. 'Door je passie en interesse voor sterren rol je vanzelf

Dan rol je als het ware in de functie van directeur.' Aan het roer staan, doet Weishaupt graag, geeft hij eerlijk toe. 'Ik geef graag leiding. Daar voel ik me het prettigst bij. De touwtjes in eigen hand hebben. Je kunt dan makkelijk en snel nieuwe ideeën en initiatieven ontplooiën en die ook waarmaken.'

kermis thuis. 'Het was een schok! Het onderwijs was totaál veranderd. Het klassikale was er niet meer. En de leerlingen waren anders. Vroeger verzon je een smoes als je het huiswerk niet af had. Nu hebben ze gewoon geen zin. Dat was wennen.' Behalve voor de klas staan, bemoeide Weishaupt zich ook met het schoolmanagement.

‘Een reorganisatie was op handen en ik was daar nauw bij betrokken. Dat vond ik leuk en paste bij mijn ervaring.’ Later bracht hem dat in zijn huidige baan. In het Planetron, bij hem op de hoek, is Weishaupt nog steeds de onderwijzer. ‘Vertellen over sterren is eigenlijk doceren, nietwaar?’ Hij erkent ervan te genieten wanneer bezoekers op sterrenkijkavonden aan zijn lippen hangen. ‘Het is toch een toneelspel, net als in een collegezaal. Je legt uit wat sterren zijn, wijst de sterrenbeelden aan en vermeldt uiteraard dat de horoscoopvoorspellingen nonsens zijn! Kinderen zet ik op een rijtje in de volgorde van de planeten. Dan probeer ik ze de afstanden in de ruimte duidelijk te maken. De Grote en Kleine Beer moeten ze natuurlijk zien, net als Saturnus, de planeet met die banen eromheen.’

Het kijken naar de fonkelende lichtjes in de ruimte gebeurt allemaal in de tweede koepel van het Planetron waar een megatelescoop staat opgesteld. Weishaupt loopt voorop en beklimt een trap. In de vrij kleine ruimte achter de deur, staat op een verhoging de optische telescoop te schitteren. ‘Die is ons geschenken door de universiteit van Groningen,’ vertelt de alumnus en drukt op een knop. Na wat gepiep en gekraak schuift de koepel open. ‘Met goed, helder weer kun je dus zo de sterren zien,’ zegt hij terwijl hij door de lens kijkt, afstandsbediening in de hand. ‘Die is om scherp te stellen.’

Terug in de expositieruimte beneden vertelt Weishaupt dat ze in het Cinedome sterrenvoorstellingen tonen. ‘Met een speciale projector kunnen we de sterrenhemel op het scherm weergeven. Zo’n avond trekt ongeveer 125 bezoekers. Verder zijn er zogeheten rondom-films over de natuur te zien op het grote, koepelvormige projectiescherm.’

Waar zijn passie precies vandaan komt, kan hij niet verklaren. Al jong was hij in de ban van het heelal met al zijn sterren. ‘Wat is daar nou? En hoe kom je daarachter?’

Ik las boeken over sterrenkunde, althans dat probeerde ik, maar ik begreep het niet. Ik was dom.’ Nuanceert: ‘Nou ja dom, ik had slechte cijfers op de LTS, zoals die school destijds heette. Totdat ik les kreeg van ene meneer De Boer. Door zijn geduldige uitleg over meetkunde,

viel bij mij het kwartje. Met resultaat: mijn cijfers schoten omhoog.’ De MTS volgde en later ook de HTS in Enschede waar Weishaupt natuurkunde studeerde. ‘Die richting vond ik toch interessanter dan werktuigbouwkunde. Daarna gaf ik een paar uur per week natuurkundeles aan de MTS in Hoogeveen en was ik technische natuurkunde aan de UT gaan studeren. Ik was toen 23, een oude student dus, en had duidelijk een ander studentenleven. Aan de ene kant stond ik voor de klas; aan de andere kant zat ik weer in de collegebanken. Een reguliere student neuzelt een keer wat over de docent terwijl ik veel

kritischer was. Ik had echt een mening. Dat is raar. Je bent een totaal andere figuur.’

Nadat hij zijn TN-bul had behaald, richtte de alumnus zijn peilen op promotieonderzoek. ‘Parallel daaraan ontwikkelden zich ook de plannen voor het Planetron. Toen ik promoveerde, gingen de deuren van de sterrenwacht open. De rest van het verhaal is bekend.’ Toch kriebelt het Weishaupt wel eens als hij op bezoek is bij zijn oude vakgroep warmteleer. ‘Dan zijn zo’n campus en die zaal vol met studenten ook wel heel aantrekkelijk.’

Foto: Jurjen Stekelenburg

Eerste lustrum

NetOO, het netwerk van ondernemende onderwijskundigen, vierde vorige maand haar eerste lustrum met een galadiner op 14 april en een symposium vijf dagen later.

Zo'n 45 feestgangers bezochten het gala in het monumentale pand Bekedam in Deventer. De ambiance was geweldig, net als het eten, de band en het weer. Het andere onderdeel van het lustrum was een inspirerend en informatief congres over 'Andere inzichten rondom leren', met korte speed-dating achtige contacten met experts. De

tachtig deelnemers uit bedrijfsleven, overheid en onderwijssector waren zeer te spreken over de inhoud van de meeting en de ambiance: salonboot de Hydrograaf.

Voorzitter Iris van de Kamp sprak bij de start van het congres onder meer over de nieuwe mogelijkheid om als 'vriend' lid van het netwerk te worden. Op deze manier kunnen leden en vrienden kennis en ervaringen uitwisselen. Onder de noemer 'NetOO voor vrienden' adopteert het netwerk voortaan ieder jaar een charitatief project. Dit jaar is gekozen voor de IMC Weekendschool,

een instelling voor aanvullend onderwijs voor gemotiveerde jongeren van tien tot veertien jaar uit sociaal-economische achterstandswijken.

Op de weekendschool krijgen jongeren drie jaar lang elke zondag les van professionals. Doel is jongeren te steunen bij het verruimen van perspectieven, het versterken van zelfvertrouwen en het ontwikkelen van hun talenten. Een aantal leden gaat voor IMC Weekendschool kosteloos een training ontwikkelen met als onderwerp 'omgaan met moeilijke leerlingen'.

Dertien experts (waaronder Jaap Peters van DeLimes Organisatieontwikkeling, Monique Brummans van Diemen & Van Gestel en Pløn Verhagen, emeritus hoogleraar toegepaste onderwijskunde en voormalig opleidingsdirecteur van de Twentse onderwijskundeopleidingen) schoven aan bij de verschillende tafeltjes en gaven in acht ronden antwoord op allerlei leervragen. Na afloop was er een borrel en een tapasbuffet.

En de deelnemers? Die waren, getuige de vele mailtjes, vol lof over het programma en de omlijsting.

Ebenhaëzer

Zeilvereniging Euros vierde in maart het achtste lustrum van klipperaak Ebenhaëzer. Ter gelegenheid van deze gebeurtenis kwamen vele leden en oud-leden naar het watersportcomplex aan het Twentekanaal. Onder het genot van een biertje en een uitgebreid diner genoten zij van elkaars oude verhalen. Over vroeger, toen je nog maandenlang aan een boot kon klussen en daardoor vijftien jaar over je studie deed. Over toen de UT nog de TH Twente heette en er tussen de honderden leden slechts een enkele vrouw rondliep. Marinus Goedhart, de reeds veelgeprezen bootsman die de verschillende Eurosverenigingen al meer dan veertig jaar ondersteunt, werd weer eens in het zonnetje gezet. Van de lustrumcommissie ontving hij enkele presentjes en mooie woorden. Op zijn beurt gaf hij de zeilvereniging de oude deurknop van de Ebenhaëzer, om op te hangen op een mooi plekje in het vlaggenschip.

Actualiteitencollege

Zo'n vijftien alumni werden half maart tijdens het eerste actualiteitencollege van de faculteit Management en Bestuur in de Waaier bijgepraat over de laatste ontwikkelingen op het gebied van strategische en innovatieve marketing (foto). Gastspreker van die dag was Horst Bender, UT-hoogleraar high technology marketing. Doel van de actualiteitencolleges, die vooral voor alumni bestemd zijn, is het uitwisselen van praktijkervaring en kennis.

Het 41e bestuur van CTSG Alembic belegde dit voorjaar op de campus een speciale dag voor alle oud-besturen van de vereniging. Er werd gewandeld over de campus en er was enig sportief vermaak. Onder het genot van een biertje, een kruidenbittertje en -later, tijdens het wijnproeven- deelden meer dan veertig alumni hun herinneringen aan vervlogen tijden. De oud-bestuurders namen ook een kijkje bij de nieuwe Alembickamer in de Horsttoren. Een paar van hen verkenden daarna ook de rest van het vernieuwde gebouw en stuitten op de borrelkelder van collega-studievereniging Isaac Newton. Het etablissement bleek niet op slot. De zware houten plaat met daarop alle namen van de Newtonbestuurders van destijds hing daar zomaar, voor iedereen toegankelijk. Het gezelschap besloot de plaat mee te nemen 'opdat deze niet in verkeerde handen zou komen'. Brassers heet zoiets. In de borrelkelder van Alembic werden alle bestuursmeters van de muur gehaald en dronk men op de gloriejaren van weleer en de jaren die nog komen.

Bord gebrast

De oud-besturen van Alembic poseren met het gebraste oud-besturenbord van Isaac Newton en hun bestuursbiertjes

Oud-bestuurders

Ruim tachtig oud-organisatoren van de Batavierenrace kwamen aan de vooravond van de 35e Batavierenrace naar de Faculty Club. Ter gelegenheid van het zevende lustrum van de mammoetrace haalden de oud-bestuurders tijdens een reünie herinneringen op aan vervlogen tijden. 'In mijn tijd zag de campus er heel anders uit,' meldde een organisator uit 1982. Of het commissielid van de race nummer vijftien: 'Ze hebben het goed voor elkaar met dat supermoderne tijdwaarnemingsstelsel tegenwoordig.' Een alumna die vier jaar geleden afstudeerde: 'De Faculty Club heette vroeger toch de Boerderij?'

Tijdens het diner trokken de commissieleden direct naar elkaar toe maar kwamen de verschillende 'jaargangen' ook onderling met elkaar in contact. De oudgedienden vonden het prachtig om nog eens te vertellen hoe zij alles voor elkaar kregen zonder mobiele telefoons en e-mail, terwijl de organisatoren van nu maar wat trots uitwijdden over hun deelnemersaantal van ruim achtduizend. Tussendoor werd vijfendertig jaar Batavieren geschiedenis vereeuwigd middels een groepsfoto.

Met wat duwen en stapelen lukte het de fotograaf om iedereen in beeld te krijgen.

Na afloop van het diner bood de Lustrumcommissie de organisatoren van de eerste race, die in 1973 nog van Nijmegen naar Rotterdam liep, een speciaal lustrumboek aan. In dit herinneringswerk wordt de lezer door vijfendertig jaar geschiedenis geleid. Ook kregen de aanwezigen een voorproefje van de voor het lustrum geproduceerde dvd, die in vogelvlucht laat zien wat de Batavierenrace inhoudt en waarom zo velen er 'verslaafd' aan zijn.

Rond middernacht liep het officiële feest ten einde en keerden de meeste aanwezigen huiswaarts. De fanatiekelingen hadden een overnachting op de campus geregeld en doken nog tot laat de Vestingbar in. 'Toen ik nog studeerde deed ik dat elke avond.'

In de nieuwe rubriek
Campusfenomeen het
verhaal achter een
gezichtsbepalend kunst-
werk, een met de UT
vergroeide medewerker
of een bekende plek op de
campus. In deze eerste
aflevering: het Torentje
van Drienerlo.

Wim T. Schippers' creatie

Het Torentje

Een campus zonder kunst is als een katholieke kerk zonder iconen, moeten de beleidsmakers van deze universiteit zo'n dertig jaar geleden hebben gedacht. Er moest beeldende kunst op de campus komen en de THT kreeg daarvoor een flink budget van het toenmalige ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Eén van de stukjes campus die in aanmerking kwam voor een kunstwerk was het vijvergebied voor de Vrijhof. In september 1978 kozen de bewoners van de Vrijhof met overweldigende meerderheid (258 van de 309 uitgebrachte stemmen) voor een ontwerp van Wim T. Schippers: het Torentje van Drienerlo. 'Ik ben waarschijnlijk wel gevraagd, want dat wil ik graag', gist Schippers wanneer we hem bellen. 'Als je zelf om werk moet zeuren, gaan opdrachtgevers er allerlei condities aan hangen.' Zijn idee, een verzonken spits van een kerktoren, 'ergens op te duikelen of van oud materiaal te vervaardigen', moest een

torentje met die armetierige wijzerplaat'. De dag van de onthulling staat hem nog helder voor de geest, niet in de laatste plaats door een klein incident: 'Toen de hoge heren één voor één een toespraak hielden, stapte opeens een man naar voren. Hij zei: "Nu mag ik even", en noemde het een schánde dat het torentje als kunst werd gezien. Hij moest echt tot bedaren worden gebracht.' Na een korte pauze, vrolijk lachend: 'Ik kan het nu wel zeggen: het was niet echt. Ik had een tekst geschreven en een acteur gevraagd om die uit te spreken. Ik had ook andere kleren bij me. Ik had het plan opgevat om tijdens de toespraak ineens te roepen: hé, de klok staat niet goed en vervolgens in het water te springen om de wijzers goed te zetten. Maar het mocht niet van m'n vriendinnetje, het was veel te koud vond ze.' Hij had nog een idee, zegt hij. 'Een dakruitertje, iets verderop. Een kleine spits in lijn met het torentje. Dat is niet doorgegaan, het geld was op.' Schippers is net als zijn kunst: ongrijpbaar en vluchtig. Van het Torentje

bron van onware verhalen, anekdotes en urban legends worden. De gedachte erachter: het torentje staat symbool 'voor het achterblijven van kerkelijke dogma's bij nieuwe wetenschappelijke inzichten'. Tenminste, dat zegt Wikipedia. Schippers vindt het een prachtige interpretatie. Of het de juiste is? Dat doet er niet toe, meent hij: iedereen zijn fantasie, iedereen zijn eigen interpretatie. 'Je kunt je ook afvragen: is dat torentje ingezonken of is de rest omhoog gekomen? In dat laatste geval zouden we de relativiteitstheorie mooi te pakken hebben!' Ouder en verweerder, begroeid met mos en ondergeschetten door de duiven. Het antwoord op de vraag hoe zijn creatie er tegenwoordig uitziet, bevalt Schippers hoorbaar. Liefdevol spreekt hij over 'dat lullige

van Drienerlo schakelt hij net zo makkelijk over naar de gedeukte auto die hij bedacht voor een tentoonstelling in Parijs ('we stonden met z'n achten een gloednieuwe auto in elkaar te slaan'), om via Kurt Schwitters ('je moet echt even naar de tentoonstelling van zijn werk in Rotterdam') uit te komen bij muziek ('georganiseerd kabaal') en te verzuchten: 'Ik ben een beetje aan het bijkomen van de drukte van de afgelopen tijd, daarom hyper ik een beetje. Normaal ben ik niet zo druk.' Verontschuldiging: 'Ik heb ook zo veel rare dingen door elkaar gedaan.' Concluderend: 'Dit alles om dat lullige torentje. Dat is toch ook wel geestig hè?'

Electrabel zoekt een stroom van talenten

Electrabel telt circa 1080 medewerkers en zeven centrales in Midden- en Noord-Nederland. Hiermee hebben wij de grootste nationale productiecapaciteit voor elektriciteit in handen. Bovendien zijn we marktleider in de Benelux en behoren we tot de kopgroep van energiebedrijven in Europa. Daar zijn we trots op. Maar we willen meer. De markt is voortdurend in beweging en onze organisatie groeit snel. Juist die dynamiek maakt werken bij Electrabel zo interessant. Wat je ook doet, overal is de energie voelbaar. De energie van ons product. De energie van ambitie. De energie van jouw nieuwe collega's.

Electrabel maakt deel uit van SUEZ, een diensten- en industriegroep die actief is op het gebied van energie en milieu. SUEZ heeft circa 170.000 medewerkers wereldwijd.

Electrabel Nederland is met een vermogen van ruim 4700 megawatt (MW) de grootste elektriciteitsproducent van Nederland. Met zeven moderne, technisch hoogwaardige centrales zorgen de bijna 600 medewerkers van Generation voor de productie van elektriciteit. Voor deze business unit zoeken we momenteel jouw energie als:

Trainee Generation (1e en 2e carrière stap)

Jouw functie Als Trainee Generation volg je gedurende de 2 jaar een ontwikkelings- & coachingstraject. Je doet het eerste jaar ervaring op met de werkzaamheden van een Productietechnicus. Je leert de centrale op te starten en te stoppen. Op deze manier leer je alle facetten van de centrale en organisatie goed kennen. Je bewaakt het productieproces, je voert reparaties uit tijdens de stilstand van de installaties. Tevens initieer je verbeteringen in en aan het productieproces. Om dit alles te leren bieden we je een intensief intern opleidingsprogramma aan. Na het eerste jaar loop je mee met een Teamleider, waarna je na verloop van tijd een eigen team toegewezen krijgt waaraan je sturing geeft. Je bouwt kernkwaliteiten op, zoals 'oog voor mens, machine en commercie', leidinggeven en cruciale beslissingen nemen. Het traineeship wordt gekenmerkt door de combinatie van 'met de voeten in de klei staan' en het werken aan je persoonlijke ontwikkeling. Al werkend doe je de vaardigheden op die je nodig hebt om na die twee jaar als Operationeel Manager of expert aan de slag te gaan.

Naast het individuele programma neem je deel aan ons Traineeprogramma. De traineepoule bestaat uit trainees van andere afdelingen zoals Sales en Staf. Samen volgen jullie algemene opleidingen en cursussen, zoals managementvaardigheden, gedragscompetentie trainingen etc. Je bezoekt interessante bijeenkomsten en evenementen en maakt kennis met

de organisatie, de directie en onze zusterbedrijven. Je direct leidinggevende, maar ook onze Directeur Generation zijn je mentoren. Hoge mate van mobiliteit wordt van je verwacht. Je bent op één van de centrales werkzaam en dit kan gedurende de twee jaar wijzigen. Kortom, een uniek avontuur voor de "high potential".

Jouw bagage Ja, "high potential", we verwachten nogal wat van je! Je hebt in de afgelopen twee jaar een HBO- of WO-opleiding voltooid met uitstekende resultaten. We denken aan HTS Of TU. We verwachten dat je tijdens je studie één of meer extra-curriculaire functies hebt bekleed. Ook als je 2 tot 3 jaar werkervaring hebt en je wilt je verder ontwikkelen dan zijn we benieuwd naar wat je ons te bieden hebt. Je beheerst vanzelfsprekend de Nederlandse en Engelse taal in woord en geschrift, Duits of Frans is een pré. Je valt op door je resultaatgerichtheid, pragmatisme en analytisch vermogen. Een ondernemende instelling, overtuigingskracht, stressbestendigheid en de wil om jezelf te bewijzen zit in je aard. Kort samengevat, je staat stevig in je schoenen.

Solliciteren? Wil jij je energie inzetten als Trainee Generation bij Electrabel Nederland? Wij bieden je daar de mogelijkheid toe, inclusief een werkomgeving waar heel veel gebeurt binnen een bedrijfstak die volop in beweging is. Daarnaast bieden we je een prima startsalaris dat (afhankelijk van je functioneren) halfjaarlijks wordt herzien. Je start op een tweejarige arbeidsovereenkomst die, als blijkt dat je geschikt bent, wordt omgezet in een contract voor onbepaalde tijd.

Kijk voor meer informatie over deze functie of over onze organisatie op www.electrabel.nl/vacatures en solliciteer direct online. Bel, als je meer wilt weten over de functie, met Karin Aasman, HR-Adviseur, telefoon 088 769 28 55 of 06 48 87 79 14.

Het is jouw energie.

Electrabel

Ooit verdiende de legendarische Abe Lenstra als voetbaltrainer zijn brood bij de UT. Dat was begin jaren zeventig en nog net geen wereldnieuws. Anno 2007 is de UT de eerste Nederlandse universiteit die een tot doctor gepromoveerde profvoetballer zal afleveren. Portret van Marnix Smit, centrale verdediger bij Heracles Almelo, alumnus bestuurskunde en aio bij de faculteit CTW.

In fel duel met AZ-spits Koevermans.

Eerste doctor

Zondag 18 maart, 13.30 uur. In de bijna knusse perskamer van het Polmanstadion in Almelo babbelt AZ-trainer Louis van Gaal met een paar verslaggevers, onder wie Evert ten Napel. De kwartfinaleplaats van AZ in de UEFA Cup ten koste van Newcastle is een prettig onderwerp. Het draait om voetbal en dat is ieders vak. Van Gaal glimt, dit keer van trots. Hij drinkt zijn koffie op, wenst 'de media' succes en beent weg. Ten Napel, de nestor onder de aanwezige sportverslaggevers, vertelt zijn toehoorders dat de helft van werkend Nederland geen lol in zijn werk heeft en daar dus met tegenzin heengaat. Dan pakt ook hij zijn spulletjes en verkast naar de persbureau, waar een stuk of twintig persmusketiers - de meeste voorzien van laptops - opeengepakt de wedstrijd volgen. Van de Telegraaf tot het Almelo's Weekblad, met alle schakeringen daartussen. Voetbal dus. *13.45 uur*, drie kwartier voor de wedstrijd. Heraclestrainer Ruud Brood en zijn assistent Hendrie Kruzen laten ook nog even hun gezicht zien in de perskamer. De camera's staan er al opgesteld met het oog op de bekende trainerspraatjes na afloop. De tongval vanachter het schap is Twents, de sfeer gemoedelijk, bijna dorps. Koffie en krentewegge dus. Marnix Smit,

die in augustus 1999 in het eerste elftal van Heracles debuteerde, bevestigt na de wedstrijd dat laagdrempelige beeld: 'Een paar jaar geleden was het nóg gezelliger. Sinds we eredivisie spelen - de laatste twee seizoenen dus - wordt het steeds serieuzer. Dat moet ook wel.' Buiten vergapen supporters aan de rand van het veld zich aan de warming up van de spelers. Marnix: 'Ja, mooi hè, dat dat kan. Niks geen hekken. In de acht jaar dat ik hier speel heb ik nooit een supportersrel meegemaakt. Ze zijn wel heel fanatiek, maar ook tolerant. Dat zorgt voor een goede sfeer.' Het is inmiddels kwart over twee, beide teams rekken en strekken nog wat, trekken dan een laatste sprintje over de breedte van het veld en zoeken de kleedkamer op voor de laatste rituelen voordat het eerste fluitsignaal klinkt. Het heeft die nacht en de hele morgen veel geregend en ook nu vallen er pittige buien. Het kunstgrasveld van hoofdsponsor Ten Cate ligt er echter prima bij. Kan ook niet anders. Smit: 'Het zou best kunnen dat er over een jaar of tien overal op kunstgras wordt gespeeld, maar ik zie ook kansen

voor half kunst, half echt, zoals in Engeland. Maar er is ook weerstand. De mat in Almelo wordt steeds beter.' Het kleine stadion telt achtduizend blije supporters, die meeklappen op de vrolijke muzikale omlijsting vóór de wedstrijd. Heracles heeft de punten hard nodig, want de andere degradatiekandidaten, Excelsior en RKC, wonnen eerder dit weekend allebei. *14.38 uur*: eerste echte balcontact Marnix Smit, gehuld in shirt nummer 14. Pas na acht minuten voetbal dus. Smit is een kopsterke mandekker, die opereert als centrale verdediger. Zijn directe opponent is vanmiddag Moussa Dembélé, niet de minste voetballer: een stevige, wendbare spits, die hem direct al een paar keer te slim af is op het gladde veld. Smit speelt verder zuinig, doet vooral geen gekke dingen, grijpt in waar nodig en is (met de linksbenige Schilder) de man van de listige vrije trappen die hij met een venijnig boogje laat neerploffen in het elfmetergebied van AZ. Dembélé en de andere spits, de kersverse international Danny Koevermans, wisselen nogal eens van positie, maar het lijkt Marnix niet te deren. 'Iedereen weet precies

wat-ie moet doen, wat zijn taken zijn. Dat zijn ingeslepen patronen en die verschillen natuurlijk per tegenstander. Ik ben gewend om steeds mijn man op te zoeken. We moeten het achterin van een strakke organisatie hebben, met Maas en Tanghe als controleurs. Dat is ons sterke punt. Als we dat loslaten, wordt het een complete chaos. Ik ben een dienende speler en maak m'n eigen belang ondergeschikt aan het teambelang. Heb ik totaal geen moeite mee. Het is m'n werk, ik kom om naar vermogen te presteren. Heel simpel.' Een kwartier na de rust maakt Dembélé plaats voor Arveladze, die veel vanuit de tweede lijn opereert, waardoor Smit wat nadrukkelijker met Koevermans krijgt te maken. 'Eerlijk gezegd heb ik hém liever dan Arveladze. Die is heel sluw en lastig te bespelen.' Verrast dat Koevermans is geselecteerd voor Oranje? 'Eh, een beetje wel. In de individuele actie is hij niet zo sterk, maar hij scoort wel vaak, dat telt ook.

Maar als je hem vergelijkt met een Van Nistelrooij, dan zou ik het wel weten. Ruud speelt al jaren op Europees topniveau, net als Van Bommel trouwens. Die twee zouden sowieso bij de oranje selectie moeten zitten, of je ze nou opstelt of niet. Want dat hangt weer van de strijdwijze af.' Heracles houdt AZ op nul-nul. 'Een redelijke afspiegeling van de wedstrijd', aldus Smit voordat hij nog even een biertje pakt in het spelershome, waar de Duitse schlaggers voor een aparte sfeer zorgen. 'Typisch Heracles'. *Maandag 19 maart, 13.00 uur, zaal T 300 van de Horst.* De hersteltraining op het kunstgras zit erop, de gezamenlijke lunch heeft hij laten lopen. De knop is om, Marnix is nu in de kantoortuin van de Horst aan het werk voor zijn promotie bij CTW, die hij eind dit jaar hoopt af te ronden. Hij studeerde al in deeltijd en doet dat nu ook met zijn promotie. Dus duurt het allemaal wat langer, legt hij uit. Zijn onderzoek richt zich op de wijze waarop publieke belangen

in de samenwerking tussen publieke en private sector bij de herontwikkeling van stationslocaties, kunnen worden gewaarborgd. Een 'heel dynamisch en interessant' terrein, waar hij later zeker in wil doorgaan. 'Anders zou het natuurlijk ook zonde zijn van de tijd en moeite die ik erin heb gestoken. Maar of ik er direct al iets mee ga doen, weet ik nog niet. Hangt van de rest van mijn voetballoopbaan af.' Trainen doet hij iedere doordeweekse dag één of twee keer. Tussen de bedrijven door is hij in de kantoortuin achter de boeken te vinden. 'Op de werkvloer hier vinden ze het geloof ik wel leuk dat ik profvoetballer ben. Mijn promotor Geert Dewulf heeft een jaarkaart en ziet me dus vaak voetballen. Maar mijn collegaspelers, nee, die weten niet precies wat ik doe. Zelf doen ze weinig naast het voetbal. De UT kennen ze natuurlijk wel, maar voor de rest interesseert het ze niet. Vroeger dachten ze dat ik iets deed met reageerbuisjes en zo. >>

in eredivisie

De promovendus aan het werk in T-300 van de Horst (foto Gijs van Ouwkerk).

De nummer 14 bedankt het publiek na afloop van het gelijkspel tegen AZ.

Mijn studie is heel interessant, daar haal ik mijn motivatie vandaan.'

Zijn studieboeken neemt hij niet mee naar een trainingskamp, zoals tijdens de winterstop in het Spaanse Marbella of naar dat hotel in Ommen, waar de groep vaak verblijft als voorbereiding op de wedstrijd van zondag. 'Ik heb het niet zo met die voorbereiding in een hotel. Ik weet ook niet of ik er beter door ga voetballen. Ik lees wel wat, maar voor de rest is het veel wachten en hangen. Ik slaap voor een wedstrijd het liefst thuis in m'n eigen bed.'

Discipline loopt als een rode draad door zijn voetbal- en studieloopbaan. Leven voor het voetbal en ook nog goede cijfers halen op school en universiteit.

Met daarnaast een beetje tijd voor de sociale kant van het leven. Als geboren Almeloër koos hij als klein jochie aanvankelijk voor de club waar zijn vader in het eerste elftal keepste, Rietvogels. Al gauw werd zijn talent ontdekt en kwam hij bij de jeugd van FC Twente terecht. 'Inderdaad, ik werd met zo'n busje van huis naar de

training gebracht en terug.'

Leren gaat hem goed af. 'Ik neem de dingen vrij snel op. Ik ben analytisch vrij sterk, creatief wat minder.' Na het atheneum in Almelo (Erasmus) studeerde hij van 1994 tot 2001 bestuurskunde en koos de meest technische afstudeervariant van deze studie: infrastructuur. Hij voetbalde in die tijd in het tweede van FC Twente, voordat hij in 1999 overstapte naar Heracles. Na zijn studie was Smit een jaar medewerker onderzoek bij civiele techniek, voordat hij daar werd gevraagd voor een promotieonderzoek bij de faculteit CTW. 'Kennelijk zagen ze wat in mij', vertelt hij nuchter. 'Het is geen ingenieursachtige promotie, meer een gamma-opleiding. Dit werkgebied zat nog niet zo lang geleden bij de faculteit Technologie & Management.'

En dan word je dus, voorzover na te gaan, de eerste doctor in het betaalde voetbal?

'Dat zou best 'es kunnen. Er zijn wel een paar voetballers die gestudeerd hebben, maar een doctor heb ik nog niet kunnen

ontdekken. Of dat bijzonder is? Ach, het is wel leuk, maar ook niet meer dan dat. Ik ga er niet van naast mijn schoenen lopen, want dan word je bij de club snel weer met je beide benen op de grond gezet.'

Over wat hij als profvoetballer verdient wenst Smit zich niet in detail uit te laten. 'De verschillen zijn extreem en exact weten doe ik het ook niet. Drie ton zal ongeveer het hoogste salaris zijn binnen de spelersgroep, dertigduizend het laagste. Nee, ik zit daar niet precies tussenin, was het maar waar. De spelers die destijds in de eerste divisie speelden, zoals ik, zaten gemiddeld op iets meer dan modaal. Na de promotie naar de eredivisie kwam daar wat bij, dat klopt. Als je daar mijn aio-salaris bij optelt, dan mag ik niet klagen. Dat doe ik dan ook niet'.

“Come here, so I can kick you.”

Mahatma Gandhi, 9 years old

tsm
business school

Zou Mahatma Gandhi, de man die zei dat we nooit problemen met geweld zouden moeten oplossen, als grote leider zijn geboren? Of is leiderschap vooral iets wat je moet ontwikkelen? Beide, zegt TSM Business School. Leiderschap dat al in mensen zit, brengt TSM tot ontwikkeling. Want wie doorbraken wil realiseren binnen business, technologie of industrie begint met het innoveren van zichzelf.

Kies úw programma op tsm.nl

True leaders innovate

stichting universiteitsfonds twente

Historie

De Stichting Universiteitsfonds Twente zet zich sinds haar oprichting in 1948, dertien jaar vóór de officiële opening van de toenmalige Technische Hogeschool Twente, in voor het hoger onderwijs in de regio Twente. Het Twentse bedrijfsleven sloeg destijds de handen ineen en realiseerde dankzij een krachtige lobby richting Den Haag, de vestiging van de derde Technische Hogeschool. De Stichting Universiteitsfonds Twente stond daarmee aan de wieg van de huidige Universiteit Twente.

Bijzondere leerstoelen

Investeerde het Universiteitsfonds aanvankelijk met name in gebouwen en andere faciliteiten, al snel werd de aandacht verlegd naar de wetenschap. In de loop der jaren heeft het Universiteitsfonds vele tientallen bijzondere leerstoelen ingesteld. Vele bleken naar verloop van tijd op eigen benen te kunnen staan. Tot op de dag van vandaag krijgt onderzoek met een pionierskarakter een kans dankzij steun van het Universiteitsfonds. Een onmisbare impuls.

Twente Scholarship Program

De Universiteit Twente biedt talentvolle buitenlandse studenten een uitstekende opleiding. Als de eigen middelen van deze studenten tekort schieten, springt het Twente Scholarship Program bij. Het Universiteitsfonds ondersteunt dit beursstelsel van harte. Talent verdient een kans.

Campus en studentenleven

Een unieke campus en een bloeiend studentenleven maken de Universiteit Twente enig in haar soort. Het Universiteitsfonds draagt hieraan bij door uiteenlopende activiteiten financieel te ondersteunen. Van Batavierenrace tot Theatersport, van intieme lezing tot knallend slotfeest. Studeren moet ook leuk zijn!

Internationale studiereizen

De Stichting Universiteitsfonds Twente is hoofdsponsor van alle internationale studiereizen. Het Universiteitsfonds steunt daarmee het streven van de Universiteit Twente om studenten zoveel mogelijk internationale ervaring op te laten doen. Grenzen zijn er om verlegd te worden.

Hiervoor is veel geld nodig. Steun ons!

Word nu donateur en maak uw bijdrage over op gironummer 33 07 125, ten name van Stichting Universiteitsfonds Twente te Enschede.

Als u ons wilt machtigen, kunt u gebruik maken van de antwoordkaart die u in dit magazine aantreft.

Als u meer informatie wilt over de fiscale voordelen van Schenkingen in Termijnen, kijk dan op onze site www.utwente.nl/ufonds

T : 053 489 4077

E : universiteitsfonds@utwente.nl

I : www.utwente.nl/ufonds